

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bc. Oxana Ondříčková

**Mediální obraz vedení Národní galerie
v Praze v letech 2010-2013**

Diplomová práce

Praha 2017

Autor práce: **Bc. Oxana Ondříčková**

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.**

Rok obhajoby: 2017

Bibliografický záznam

ONDŘÍČKOVÁ, Oxana. *Mediální obraz vedení Národní galerie v Praze v letech 2010-2013*. Praha, 2017. 118 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

Abstrakt

Diplomová práce zkoumá mediální obraz Národní galerie v Praze, v letech 2010-2013. V tomto období (v roce 2011) byl odvolán Milan Knížák z pozice ředitele Národní galerie, kterým byl od roku 1999. Na jeho místo byl jmenován Vladimír Rösel. Ten byl ale v roce 2013 odvolán a řízením galerie pověřen Vít Vlnas. V červenci roku 2013 byl jmenován generálním ředitelem Jiří Fajt, který do funkce nastoupil v červenci 2014. Hlavním zdrojem pro výzkum budou relevantní články zveřejněné ve sledovaném období ve vybraných médiích (Lidové noviny, Právo, Mladá fronta DNES, Hospodářské noviny). Cílem práce je popsat a analyzovat způsob, jakým média o událostech týkajících se vedení Národní galerie v Praze referovala. Pokusím se odpovědět na otázku, proč se této instituci přikládá taková váha a důležitost – zda to souvisí s pojmem „národní“ v názvu galerie. To může evokovat spojitost s jinými institucemi, které mají toto slovo v názvu a od kterých se očekává, že budou sloužit celému národu. Práce bude také sledovat, jaký prostor média problematice vedení galerie věnují, jak se k ní vyjadřují. To může zásadně ovlivnit zkoumaný obraz vedení. Dá se také předpokládat, že se časté výměny ředitelů v této instituci mohou odrazit na jejím mediálním obrazu a jejím vnímání jako kulturní instituce.

Abstract

This thesis examines the media coverage and image of the National Gallery in Prague from 2010 till 2013. During this period, in 2011 Milan Knížák was removed from the post of Director of the National Gallery where he was since 1999. He was replaced by Vladimír Rösel, who was dismissed in 2013, Vít Vlnas was designated the director of the gallery in his stead. Jiří Fajt was selected as the Chief Director in July 2013, but he wasn't appointed until July 2014. The main source for research will be relevant articles published in the selected press (Lidové noviny, Právo, Mladá fronta DNES, Hospodářské noviny). The aim of the thesis is to describe and analyze the way the media reported about events related to the management of the National Gallery in Prague. It will try to answer the question why this institution is given such weight and importance as to whether it is related to the concept of "national" in the name of the gallery. This can evoke the connection with other institutions that have this word in the name. There are some expectations connected to this "national" title, but there are also certain responsibilities associated with that. The work will also look at the media space given to the gallery's leadership and how the media express themselves considering this subject. This can fundamentally affect the final image of management. It can also be assumed that the frequent exchanges of directors in this institution may reflect on its image in media and its perception as a cultural institution.

Klíčová slova

Národní galerie v Praze, mediální obraz, vedení, analýza.

Keywords

The National Gallery of Prague, media coverage, management, analysis.

Rozsah práce: 199 643 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 18. 5. 2017

Oxana Ondříčková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. PhDr. Barbaře Köpplové, CSc. za její rady, čas a zpětnou vazbu, bez které bych se neobešla.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK											
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce											
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:											
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Oxana Ondříčková	Razítko podatelny: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td colspan="2" style="text-align: center;">Univerzita Karlova v Praze</td></tr><tr><td colspan="2" style="text-align: center;">Fakulta sociálních věd</td></tr><tr><td>Došlo dne:</td><td style="text-align: center;">25 -05- 2016 -1-</td></tr><tr><td>Čj: 2814</td><td>Příloh: Škartační heslo:</td></tr><tr><td colspan="2">Přidáno:</td></tr></table>	Univerzita Karlova v Praze		Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	25 -05- 2016 -1-	Čj: 2814	Příloh: Škartační heslo:	Přidáno:	
Univerzita Karlova v Praze											
Fakulta sociálních věd											
Došlo dne:		25 -05- 2016 -1-									
Čj: 2814	Příloh: Škartační heslo:										
Přidáno:											
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2016/2017											
E-mail diplomantky/diplomanta: oxana.o@centrum.cz											
Studijní obor/forma studia: Mediální a komunikační studia (MSNK), kombinovaná											
Předpokládaný název práce v češtině: Mediální obraz vedení Národní galerie v Praze v letech 2010-2016											
Předpokládaný název práce v angličtině: Media coverage of management of The National Gallery in Prague, 2010-2016											
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve</u> po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2016/2017											
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Podobné téma zatím zpracováno nebylo											
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Cílem práce bude analyzovat mediální obraz vedení Národní galerie v Praze ve vybraných médiích (Lidové noviny, Právo, Hospodářské noviny, MF DNES). V roce 2011 byl odvolán Milan Knížák z pozice ředitele Národní galerie, kde byl od roku 1999. Nahradil ho Vladimír Rösel který byl odvolán v roce 2013, kdy byl řízením galerie pověřen Vít Vlnas. V červenci roku 2013 byl jmenován generálním ředitelem Jiří Fajt, do funkce nastoupil v červenci 2014. Funkce ředitele Národní galerie je nepochybně spojena s politickou i kulturní scénou naší společnosti. Otázkou je, zda se časté výměny ředitele podobné instituce mohou odrazit na jejím mediálním obrazu, směřování a pojmání jako kulturní instituce. Cílem bude také zhodnotit, zda spory týkající se jejího řízení zvyšují pozitivní nebo negativní viditelnost galerie a její vnímání širší společností. Zajímavou otázkou, které se chci také věnovat, je proč se NG věnuje zvýšená pozornost. Moje hypotéza předpokládá, že z důvodu reprezentační role "národní" instituce, zastupující národní kulturní tradice. Záměrem bude sledovat postoje, názory, argumentaci a diskuze týkající se daného tématu ve vybraných médiích. Součástí výzkumu bude kvantitativní analýza vybraných článků týkajících se tohoto tématu.											
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1. Úvod 2. Postavení Národní galerie v Praze jako kulturní instituce 2.1 Vznik a vývoj galerie 2.2 Vývoj vedení galerie – zmapovat vývoj ve vedení galerie v období od 90. let 20. století 2.3 Postavení Národní galerie v Praze mezi podobnými institucemi (např. Národní muzeum, Národní knihovna, Národní divadlo apod.) 3. Charakteristika vybraných médií a jejich kulturní rubriky 3.1 Lidové noviny											

3.2 MF DNES

3.3 Hospodářské noviny

3.4 Právo

4. Obraz Národní galerie v Praze a jejího vedení ve vybraných titulech

4.1 Analýza výstupů v Lidových novinách

4.2 Analýza výstupů v MF DNES

4.3 Analýza výstupů v Hospodářských novinách

4.4 Analýza výstupů v Právu

4.5 Zhodnocení a porovnání

5. Závěr

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Vybrané etapy listů:

Lidové noviny v období 1. 1. 2010 - 31. 12. 2016

MF DNES v období 1. 1. 2010 - 31. 12. 2016

Právo v období 1. 1. 2010 - 31. 12. 2016

Hospodářské noviny 1. 1. 2010 - 31. 12. 2016

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Historická analýza.

Kvantitativní analýza.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

BOUKAL, P.: Nestátní neziskové organizace: Teorie a praxe. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2009. 304 s. ISBN 978-80-245-1650-9.

Monografie uceleně popisuje nestátní neziskový sektor počínaje terminologií, resp. rozčleněním neziskového sektoru, a historií přes výklad podstaty jednotlivých činností, které probíhají v nestátních neziskových organizacích (NNO), po představení NNO v hlavních oblastech jejich zaměření. Následuje stručný výklad situace NNO ve vybraných zemích EU, který může být inspirací v přístupu k NNO v České republice. Zvolenými zeměmi jsou Německo, Rakousko a Slovensko.

BritainThinks. 2013. Public perceptions of – and attitudes to – the purposes of museums in society.

A report prepared by BritainThinks for Museums Association. Museum Association, Arts Council England (ACE), Welsh Government and Museums Galleries Scotland. This report presents findings from deliberative research with members of the public to understand perceptions of and attitudes to the roles and purposes of museums in society.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 3. vyd. Praha: Portál, 2012, 407 s.

Příručka ukazuje, z jakých zdrojů metody kvalitativního výzkumu vycházejí, a představuje hlavní výzkumné plány užívané v této oblasti. Popisuje kvalitativní metody sběru dat, jejich kódování, vyhodnocování a interpretaci. Pozornost věnuje i počítačovým nástrojům sloužícím kvalitativnímu výzkumu, psaní zprávy o výzkumu a hodnocení jeho kvality.

HOLDEN, John. Capturing cultural value: how culture has become a tool of government policy. London: Demos, 2004. ISBN 1841801399.

John Holden's Capturing Cultural Value: How Culture has Become a Tool of Government Policy (2004), published by the think-tank, DEMOS, proposes ways of valuing culture other than the instrumental. This document (and seven further commentaries) explore various issues raised by Holden.

KESNER, Ladislav, Marketing a management muzeí a památek, 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 304 s. ISBN 80-247-1104-4

Autor věnuje zvláštní pozornost procesům spotřeby kulturních statků, vnímání muzejních objektů

Výroční zprávy NG v Praze

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Za posledních 5 let nebylo zpracováno podobné téma týkající se obrazu vedení NG v Praze v médiích.

DOUŠOVÁ, Aneta. *Analýza modelu řízení státní příspěvkové organizace Národní galerie v Praze*. Praha, 2013. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská.

PILKA, Lukáš. *Marketing a propagace Národní galerie v Praze v letech 2010 – 2011*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

POSPÍCHALOVÁ, Pavla. *Principy institucionální změny: Od Společnosti vlasteneckých přátel umění k Národní galerii*. Brno, 2011. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta.

POGRANOVÁ, Anna. *Nová média a české umělecké instituce v 90. letech 20. století*. Praha, 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd.

ROUBÍČKOVÁ, Anna. *Analýza mediálních výstupů Galerie Rudolfinum a Národní galerie v Praze na příkladu dvou výstavních projektů*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská.

SALEHOVÁ, Sarah. *Strategie marketingové komunikace na sociálních médiích Národní galerie v Praze a Centra současného umění DOX*. Praha, 2015. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská.

Datum / Podpis studenta/ky

15.5.16 Ondřej Okoř

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

15.5.16 Barbora Křížková

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

ÚVOD	1
1. NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE	3
1.1 Pojem „národní“ v názvu Národní galerie.....	4
1.2 Výstavní prostory	5
1.3 Generální ředitel NG a její chod	6
1.3.1 Milan Knížák	7
1.3.2 Vladimír Rösler.....	8
1.3.3 Vít Vlnas	8
1.3.4 Jiří Fajt.....	9
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA A METODOLOGIE PRÁCE	10
2.1 Mediální produkt.....	10
2.2 Mediální obraz.....	10
2.3 Zpravodajské hodnoty	11
2.4 Gatekeeping	12
2.5 Analýza.....	12
3 CHARAKTERISTIKA MÉDIÍ	14
3.1 Hospodářské noviny	14
3.2 Lidové noviny.....	14
3.3 Mladá fronta DNES.....	15
3.4 Právo.....	16
4 ANALÝZA	17
4.1 Vedení.....	17
4.1.1 Konkurz na nového ředitele	17
4.1.2 Ředitel ústředním tématem článku.....	30

4.1.3	Spory mezi řediteli.....	51
4.2	Galerie a obsah	54
4.2.1	Slovanská epopěj	54
4.2.2	Výstavy	59
4.2.3	Restituce	62
4.2.4	Provoz galerie	65
4.2.5	Stálé expozice a sbírky, prostory	69
5	SOUHRNNÁ ANALÝZA.....	75
5.1	2010.....	76
5.2	2011.....	80
5.3	2012.....	83
5.4	2013.....	87
	ZÁVĚR.....	91
	SUMMARY	93
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	95
	POUŽITÁ LITERATURA.....	96
	SEZNAM PŘÍLOH.....	112
	PŘÍLOHY	113

Úvod

Tato práce se věnuje problematice mediálního obrazu Národní galerie v Praze (dále NG) v období let 2010-2013. Tento obraz bude kvantitativně zkoumán ve čtyřech vybraných denících – Právo, Mladá fronta DNES, Lidové noviny a Hospodářské noviny. Na základě tohoto výzkumu se pokusím zhodnotit, zda spory týkající se jejího řízení zvyšovaly viditelnost galerie a její vnímání širší společností. Dalším tématem, kterým se chci zabývat je, proč se NG věnuje zvýšená pozornost, proč je častým tématem médií a velké množství odborníků se k jejímu chodu vyjadřuje. Moje hypotéza předpokládá, že se tak děje z důvodu reprezentační role "národní" instituce, která zastupuje národní kulturní tradice.

Ve své práci budu sledovat postoje, názory, argumentaci a diskuze týkající se daného tématu ve vybraných médiích. Součástí výzkumu bude kvantitativní analýza vybraných článků na toto téma.

Hlavním zdrojem pro výzkum byly relevantní články zveřejněné v letech 2010-2013 ve sledovaných médiích. Dále budu pracovat s knihou *25 let v pichlavém sametu* (2015), jejíž autorem je bývalý ředitel Milan Knížák. Předpokládám, že jeho osobě se bude napříč celou prací věnovat zvýšená pozornost, jakožto jedné z nejmóraznější a nejdéle vedoucí osobnosti NG (upozorňuji, že všechny citace budou přepsány doslovně i s gramatickými chybami). Součástí práce je i teoretický rámec, který uvedu literaturou věnující se problematice médií: například *Média a společnost* (JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ), *Úvod do studia médií* (BURTON, Graeme), *Zpravodajství* (TRAMPOTA, Tomáš) a další. Také využiji literaturu věnující se historii a problematice NG, součástí budou také poznatky z výročních zpráv galerie.

Cíl a rozdělení práce:

Vzhledem k rozsahu sledovaného období jsem musela upustit od původního rozsahu sledovaných let a snížit je na celkem čtyři roky z původních sedmi. Práce zpočátku přibližuje problematiku NG, její stručnou historii, výstavní prostory, způsob, jakým v dnešní době funguje a přehled ředitelů ve sledovaném období, kteří jsou jedním z hlavních sledovaných témat. Kvůli tomuto odchýlení od teze se změnil i název práce.

V teziích magisterské diplomové práce jsem zamýšlela provést analýzu podle jednotlivých médií. V průběhu práce jsem ale narazila na problém, že při tomto postupu se témata opakovala u každého deníku znovu. Proto jsem přešla k analýze podle jednotlivých témat, u kterých se pokusím přiblížit danou situaci, kterou se média zabývala, jak na ní reagovali samotní aktéři a v případě zainteresovanosti médií i jejich rétoriku, jakou situaci popisovala a komentovala.

V práci mě bude zajímat způsob, jakým vybraná média informovala o vedení NG. Jakou důležitost událostem přisuzovala, jak často o nich psala, jaký prostor jim věnovala.

Práce je strukturována do šesti hlavních celků. První přibližuje NG jako celek, její historii, výstavní prostory a představitele. Následuje teoretická část zasazující téma této práce do teoretického rámce, aplikuje teoretické přístupy na tento konkrétní případ mediálního obrazu NG. Pro práci je důležitá teorie gatekeepingu, zpravodajských hodnot a mediální reprezentace. Metodologie popisuje použitou metodu, cíl výzkumu, výzkumné otázky a způsob, jakým výzkum proběhne. Analytická část je rozdělena na dvě části – první, která popisuje průběh událostí, způsob, jakým média o tématech referovala a druhá část představuje souhrnné výsledky výzkumu. Následuje závěr shrnující výsledky analýzy a představuje nalezené odpovědi.

1. Národní galerie v Praze

NG vznikla v roce 1949, ale její historie sahá mnohem dále. Předchůdkyně dnešní NG byla založena 5. února 1796 jako Obrazárna Společnosti vlasteneckých přátel umění (dále Obrazárna SVPU). Ta se stala základem pro dnešní sbírku NG – jedná se o nejstarší a nejrozsáhlejší z českých veřejných sbírek.¹ Její vznik můžeme připisovat tehdejší situaci výtvarného umění v naší zemi, osvíceným měšťanům a vlastenecké šlechtě – Kolovratům, Lobkovicům, Šternberkům, Nosticům a mnohým dalším.² Za úkol měla ochránit zbytky uměleckého bohatství země. SVPU chtěla rozvíjet vkus veřejnosti a oprášit umělecké renomé země.³ Prvním sídlem Obrazárny SVPU se stal Černínský palác (který bezplatně poskytl jeho majitel Jan Rudolf Černín), také ji hostil Šternberský palác, Dům umělců Rudolfinum a Ústřední knihovna hl. m. Prahy.⁴

V roce 1919 byl jmenován jejím ředitelem Vincenc Kramář, který pro galerie a její dějiny zůstává velmi důležitou osobností dodnes. Obrazárna SVUP byla v roce 1936 převzata do státní péče. Návrh na použití pojmu Národní galerie (pro postátněním právě vznikající instituci) se objevil již v roce 1936. V. Kramář k tomu měl však velmi odmítavý postoj, který vedl k uzákonění názvu *Sbírka starého umění*. NG v dnešní podobě vznikla v roce 1942 spojením Obrazárny SVUP s fondem zrušené Moderní galerie. Až v roce 1949 zakotvil jméno instituce v rámci legislativy *Zákon o Národní galerii v Praze č. 148/1949 Sb.* Během druhé světové války plnila galerie funkci sběrný, kam putovala zkonfiskovaná díla, u kterých nebyl vždy jasný původ. Tento trend bohužel pokračoval i po válce. NG převzala mnoho církevních předmětů z organizací, které byly za komunistického režimu zrušeny, dále objekty z majetku exulantů a odsouzených osob. Část těchto děl byla vrácena v letech 1968/69 a při restitucích po roce 1989.⁵

¹ VLNAS, Vít. *Obrazárna v Čechách 1796–1918: katalog výstavy, uspořádané Národní galerií v Praze u příležitosti dvoustého výročí založení Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění v Čechách*. Praha: Gallery, 1996. ISBN 80-7035-106-3. s. 17

² Tamtéž s. 25

³ Tamtéž s. 27

⁴ HOROVÁ, Anděla, ed. *Nová encyklopedie českého výtvarného umění*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-20005226. s. 774

⁵ Tamtéž s. 549

1.1 Pojem „národní“ v názvu Národní galerie

Slovo „národní“ se používá často bez bližšího zamyšlení, je součástí názvů institucí jako je Národní galerie, Národní muzeum, Národní divadlo či Národní knihovna, také se objevuje v pojmenováních jako je Národní park nebo Národní památka.⁶ Vnímání tohoto spojení podstatného jména se slovem „národní“ vyjadřuje nejvyšší ohodnocení, jaké se na našem území může objevit a udělit. Jedná se o „značku kvality“, která byla udělena státem. Schválení této kvality je spojeno s úkolem, který má daná „národní“ instituce provádět. Pro NG to znamená „*shromažďování a ochranu uměleckých děl, jejich vědeckého zpracování a zveřejňování*“.⁷ Znamená to tedy, že tím stát deleguje své pravomoci na instituce. Ty mají pečovat o národní bohatství, které národ definuje nebo dokumentuje. NG je v Zákonu č. 148/1949 Sb. v prvním paragrafu definována jako „*státní ústav, jehož úkolem je odborně shromažďovati a spravovati malířská, sochařská a grafická díla domácího i cizího umění, o nich vědecky bádati a činiti je přístupnými veřejnosti*“.⁸ Z tohoto prohlášení je tedy patrné, že se nejedná pouze o národní bohatství samotné, ale i možnost přístupu obyvatelstva k jeho dědictví, které je důležité pro zachování národní identity. NG je také definována jako muzeum ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy.⁹

Pojem NG se v českém prostředí objevuje zřejmě poprvé jako „Nationalgalerie“ u J. K. E. Hosera v roce 1842, který pod tímto spojením myslí „*repräsentativní obrazárnu se zemskou působností*“. Zajímavé je, že se tato myšlenka NG objevuje znovu o 40 let později na konci 19. století v souvislosti s akvizicemi historických pláten V. Brožíka – „*výrazem Národní galerie je tu pojmenována vize malovaných dějin národa, cyklus výjevů z české minulosti a snad i soubor podobizen národních velikánů*“. V souvislosti s retrospektivní kolekcí Moderní galerie Království českého se

⁶ *Národní památka* – vhodnou ilustrací pro kontext rozebíraného slova je následující definice Národního památkového ústavu, v jehož názvu pojem „národní“ opět figuruje: „*Kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje podle § 4 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči vláda ČR nařízením za národní kulturní památky a stanoví podmínky jejich ochrany.*“

⁷ KOTALÍK, Jiří. *Národní galerie v Praze I.: Sbírka starého evropského umění*. Praha: Odeon, 1984. s.7

⁸ Zákon č. 148/1949 Sb. Zákon o Národní galerii v Praze

⁹ Zákon č. 122/2000 Sb. Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů

v 1. polovině 20. století znovu objevuje pojem NG, čímž se „vyjadřovala představa malířství 19. století jako projevu národního obrození“.¹⁰

K významu NG se mimo jiné vyjádřil i její bývalý ředitel Milan Knížák, kdy ve své knize napsal, že „sbírky NG potvrzují naši národní identitu.“¹¹ Proto ve své hypotéze předpokládám, že NG budou média věnovat pozornost, jelikož tuto instituci vnímají jako „národní instituci“, nositele, reprezentanta a uchovatele národních hodnot.

1.2 Výstavní prostory

V roce 2010 využívala NG následující objekty (dle výroční zprávy za rok 2010),¹² které lze rozdělit na dvě části:

- Objekty v majetku České republiky (které spravovala NG)
 - **Palác Kinských** – národní kulturní památka, Staroměstské nám. 12/601, 110 15 Praha 1
 - **Veletržní palác** – kulturní památka Dukelských hrdinů 47, 170 00 Praha 7
 - **Šternberský palác** – kulturní památka Hradčanské nám. 15, 118 00 Praha 1
 - **Schwarzenberský palác** – kulturní památka Hradčanské nám. 185/2, 118 00 Praha 1
 - **Salmovský palác** – kulturní památka Hradčanské nám. 186/1, 118 00 Praha 1
- Další objekty využívané pro výstavní činnost nebo které NG provozovala na základě smluvních vztahů:
 - **Kláster sv. Anežky České** – národní kulturní památka, U Milosrdných 17, 110 00 Praha 1
 - **Kláster sv. Jiří** – národní kulturní památka, Jiřské nám. č.p. 33, 119 00 Praha 1
 - **Valdštejnská jízdárna** – kulturní památka, Valdštejnské nám. 4, součást komplexu budov č. p. 17 v Praze 1

¹⁰ HOROVÁ, Anděla, ed. *Nová encyklopedie českého výtvarného umění*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-20005226. s. 549

¹¹ KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 55.

¹² NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2010* [online]. s. 124. [cit. 05.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/gallery/5/1510-vz_2010_net3.pdf

- Valdštejnské nám. 4
- **Dům U Černé Matky Boží** – kulturní památka, Ovocný trh 19, 110 00 Praha 1

Jak uvidíme dále v analytické části, o čtyři roky později se druhá část objektů (provozovaných na základě smluvních vztahů) snížila ze čtyř na dva (zůstal Klášter sv. Anežky České a Valdštejnská jízdárna).¹³

Národní galerie v Praze spravuje nejrozsáhlejší umělecké sbírky v České republice, které jsou umístěny v depozitářích a částečně v expozicích, které jsou přístupné veřejnosti. Sbírková je rozdělena na tematické celky: Sbírková starého umění, Sbírková grafiky a kresby, Sbírková umění 19. století, Sbírková orientálního umění, Sbírková moderního a současného umění. Krátkodobé výstavy se nacházejí zpravidla ve většině budov NG, samostatnější v programu je Konírna paláce Kinských a Salmovský palác.

Ke konci roku 2010 měla NG v péči celkem 361 461 sbírkových předmětů, na závěr roku 2013 již 371 563 předmětů.¹⁴

1.3 Generální ředitel NG a její chod

Generální ředitel má rozhodující vliv na směřování instituce a zodpovídá se zřizovateli, tedy Ministerstvu kultury ČR. Spolurozhoduje při spravování sbírek a akvizicích nových předmětů a zápůjček (jak do tuzemska, tak do zahraničí). Je mu podřízeno pět ředitelů sbírek a dva sekční šéfové.¹⁵

V roce 2010 spadalo pod řízení generálního ředitele následující organizační složky: Sbírková starého umění, Sbírková umění 19. století, Sbírková orientálního umění, Sbírková moderního a současného umění, Sbírková kresby a grafiky, Sekce odborných činností a Sekce ekonomicko-provozní.¹⁶

¹³ NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2013* [online]. s. 102. [cit. 06.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/userfiles/filemanager/files/vzng2013_defnetn.pdf

¹⁴ NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2010* [online]. s. 72. [cit. 05.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/gallery/5/1510-vz_2010_net3.pdf

¹⁵ KUBÍČKOVÁ, Klára. *Konkurz na Knížákova nástupce skončil. Přihlásilo se osm lidí*. Mladá fronta DNES. 1.4.2010, s. 5.

¹⁶ NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2010* [online]. s. 10. [cit. 05.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/gallery/5/1510-vz_2010_net3.pdf a NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2013* [online]. s. 58. [cit. 06.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/userfiles/filemanager/files/vzng2013_defnetn.pdf

Ředitelé NG od roku 2010		Jmenován
Milan Knížák	1. 7. 1999 – 31. 5. 2011	Pavlem Dostálem
Vladimír Rösel	1. 6. 2011 – 17.4.2013	Jiřím Besserem
Vít Vlnas	18. 4. 2013 – 30. 6. 2014	pověřen řízením A. Hanákovou, poté J. Balvínem
Jiří Fajt	1. 7. 2014	4. 7. 2013 Alenou Hanákovou

Tabulka 1 Přehled ředitelů NG v letech 2010-2016

1.3.1 Milan Knížák

Prof. Milan Knížák, Dr. A. se narodil v roce 1940 v Plzni, studoval Vysokou školu pedagogickou, Akademii výtvarných umění a na Univerzitě Karlově Matematicko-fyzikální fakultu. Žádnou ze zmíněných škol nedokončil. Proslavil se především jako konceptuální umělec a organizátor happeningů v 60. letech v tehdejší Československu. V roce 1965 byl přijat do Svazu československých výtvarných umělců. Jindřich Chalupecký mu pomohl navázat v polovině šedesátých let kontakty se zahraniční výtvarnou scénou a na základě pozvání skupiny Fluxus strávil dva roky (1968–1970) ve Spojených státech amerických. Krátce po svém příjezdu byl zatčen. V roce 1972 byl vyšetřován a později podmíněčně odsouzen za prodej vlastních uměleckých děl, jeho stíhání vyvolala protesty zahraničních umělců.¹⁷ Po svém návratu v roce 1970 neměl možnost oficiálně tvořit a živil se například restaurováním loutek.¹⁸

V letech 1990–1997 byl rektorem Akademie výtvarných umění. Václav Havel údajně krátce váhal s jmenováním Knížáka rektorem.¹⁹ Jeho éra na AVU je obecně hodnocena pozitivně jako oživení umírající instituce a přilákání zajímavých kapacit do pozic vyučujících, samozřejmě i ta se pojí s rozporuplnými názory na jeho osobu. V souvislosti s ním je často připomínáno jeho přátelství s Václavem Klausem a blízkost k ODS. Ve spojitosti s tímto tématem byly v médiích často zmiňovány okolnosti, za jakých se dostal do vedení NG, kde byl od roku 1999 do svého odvolání v květnu 2011.

¹⁷ Milan Knížák (1940). *Paměť národa* [online]. [cit. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/story/knizak-milan-1940-3501>

¹⁸ DRTILOVÁ, Zuzana. *Popřát Knížákovi přišel i prezident Václav Klaus*. Mladá fronta DNES. 20.4.2010, s. 7.

¹⁹ MACHALICKÁ, Jana. *Pozvolné odcházení Milana Knížáka*. Lidové noviny. 15.1.2010, s. 12.

1.3.2 Vladimír Rösel

Ing. Vladimír Rösel vystudoval Vysokou školu ekonomickou, obor finance a úvěr. V době svého nástupu do funkce ředitele NG byl pro většinu výtvarnické obce je neznámou osobností, byl znám především v oblasti ekonomiky a obchodu. V letech 1980-1990 byl externím lektorem ve všech stálých sbírkách NG. V roce 1989 získal stipendium od nadace Solomon R. Guggenheim ve sbírce moderního umění Peggy Guggenheim v Benátkách.²⁰ Od počátku devadesátých let pracoval v Londýně v bankovním sektoru, v roce 2009 působil v poradenské firmě Babcock & Brown. V roce 2006 byl týdeníkem Euro označen za odborníka na letecký průmysl. Založil společnost Lombard Advisory Partners, která se zabývá finančním poradenstvím a obchodem s nemovitostmi.

V roce 2010 se přihlásil do konkurzu na generálního ředitele NG, který vyhlásil tehdejší ministr kultury Václav Riedlbauch.²¹ V době nástupu na post ředitele Rösel oznámil, že plánuje spolupracovat s historikem Vítem Vlnasem, tehdejším ředitelem Sbírký starého umění NG.²²

1.3.3 Vít Vlnas

Prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D. se narodil roku 1962. V roce 1988 dostudoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze obor historie. V roce 1987 nastoupil jako lektor do Sbírký starého umění NG, v roce 1989 se stal archivářem Archivu NG a v roce 1991 jeho vedoucím. Od roku 1994 vyučuje na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy, od roku 1997 je docentem a od roku 2008 profesorem Univerzity Karlovy. Od roku 2001 byl ředitelem Sbírký starého umění NG a od roku 2011 náměstkem pro sbírkovou činnost NG.²³ Je autorem řady knižních titulů, za knihu *Princ Evžen Savojský* získal v roce 2002 *Magnesii Literu* pro nejlepší odbornou publikaci.²⁴

²⁰ Vladimír Rösel: Strukturovaný profesní životopis s údaji o dosavadních zaměstnáních a praxích. In: *Art talk* [online]. 2011 [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <https://artalkweb.files.wordpress.com/2011/06/rosel2011-zivotopis.pdf>

²¹ Václav Riedlbauch, *1947-, ministr kultury za ČSSD v letech 2009-2010, více viz Příloha č. 3.

²² POSPISZYL, Tomáš. O umění se bude starat odborník na letectví. In: *Lidovky.cz* [online]. 2011 [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/o-umeni-se-bude-starat-odbornik-na-letectvi-f2n-kultura.aspx?c=A110517_120258_in_kultura_wok

²³ TZ: Pověření Víta Vlnase řízením NG. In: *Artalk.cz* [online] 19. 4. 2013. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2013/04/19/tz-povereni-vita-vlnase-rozenim-ng/>

²⁴ HNÁTEK, Václav. *Nečekejte revolucionáře*. Mladá fronta DNES. 29.04.2013, s. 9.

1.3.4 Jiří Fajt

Doc. Dr. et Ing. Jiří Fajt, Ph.D. se narodil 11. 5. 1960 v Praze. je český historik umění. od července 2014 generální ředitel Národní galerie. Je autorem řady publikací, věnuje se středověkému a raně novověkému umění střední a středovýchodní Evropy a podílel se na množství mezinárodních výstav.

V roce 1983 vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Praze a poté se živil jako myč oken. V roce 1987 začal na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze studovat dálkově dějiny umění. V roce 1988 začal pracovat jako kurátor Sbírký českého kamenosochařství 11.–19. století v Lapidáriu Národního muzea v Praze. Roku 1992 se stal kurátorem středověkého umění v NG a o dva roky později se stal ředitelem Sbírký starého umění. V roce 1999 získal doktorát z dějin umění na Karlově univerzitě. V letech 1998 až 2001 působil jako zakládající ředitel Centra pro středověké umění při NG. V roce 2000 NG opustil kvůli nesouhlasu s tehdejším vedením Milana Knížáka, poté působil v Německu.

Od roku 2001 působil na Technické univerzitě Berlín, kde v roce 2009 habilitoval, také přednášel na Humboldtově univerzitě v Berlíně a na Univerzitě Karlově, kde v roce 2012 habilitoval na Filozofické fakultě. V roce 2010 vyhrál výběrové řízení na pozici generálního ředitele NG, 4. července 2013 byl jmenován generálním ředitelem NG, do funkce nastoupil 1. července 2014. V květnu 2015 odmítl prezident ČR Miloš Zeman jmenovat Fajta univerzitním profesorem, s jehož jmenováním předtím souhlasila vláda. Univerzita Karlova a VŠE se v této záležitosti rozhodly v listopadu 2015 podat žalobu na prezidenta ČR.²⁵

²⁵ doc. Dr. et Ing. Jiří Fajt, Ph.D. In: *Národní galerie v Praze*. [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://www.ngprague.cz/detail-kontaktu/doc-dr-jiri-fajt/>

2 Teoretická východiska a metodologie práce

V této kapitole přiblížím svá teoretická východiska a pokusím se je aplikovat na výzkumný cíl práce. Vzhledem k cíli práce – zmapování mediálního obrazu vytvářeného analyzovaným tiskem se pokusím přiblížit problematiku mediálního produktu a obrazu (reprezentace), zpravodajských hodnot a gatekeepingu. Také přiblížím metody užívané v práci.

2.1 Mediální produkt

Mediálním sdělením nebo mediálním produktem je myšleno „*to, co je uživateli nabídnuto jako jednorázově zveřejněný či opakovaně zveřejňovaný celek... Ten média prezentují svým příjemcům.*“²⁶ Toto sdělení musí mít určitou vnitřní strukturu.²⁷ V mé práci budu zkoumat mediální produkt, kterým je tištěné zpravodajství – konkrétně obsahové prvky, kterými jsou jednotlivé příspěvky. Vzhledem k tématu se dá předpokládat, že se z pohledu obsahových oblastí bude jednat o *Zprávy z kultury*.²⁸

2.2 Mediální obraz

V mediálním světě je pro rychlé porozumění jednoduché reprezentovat určité skupiny lidí určitým způsobem. To pomáhá vytvářet mediální obraz a kategorizovat skupiny ve společnosti.²⁹ Tento přístup lze využít i v případě, jak média zobrazují kulturní scénu. Ať už se jedná o ředitele umělecké instituce nebo umělce, média přistupují ke zkratkovitému jazyku, který pomáhá vyvolat pocit jasného zařazení. Příkladem může být slovo „šéf“, které se používá ve spojitosti s generálním ředitelem. Toto slovo nepřímě naznačuje, že ředitel této instituce přímo ovládá celý její chod, je pánem všeho. „*Součástí konstrukce příslušného stereotypu (v tomto případě šéfa) jsou ale i určité typy chování, jednání a vztahů*“³⁰ Od ředitele instituce takového rozměru a významu jakou je NG lze očekávat vzdělání, slušné chování a dobré vztahy s veřejností i profesním okolím. U analýzy reprezentace je důležité zmínit, že vychází z představy, že média nastolují způsob, jakým jsou věci nahlíženy. I to může být ovlivněno tím, kdo realitu takto

²⁶ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7, s. 119.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Tamtéž s. 122.

²⁹ BURTON, Graeme. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-85947-67-6, s. 191.

³⁰ Tamtéž s. 192.

prezentuje.³¹ Důležité je také sledovat na co se média zaměřují, co selektivně zobrazují, co si vybírají a o čem píší. Z toho lze vysledovat, co považují sdělovací prostředky za důležité a co nám prezentují jako důležité, komu dávají prostor a naopak, o čem mlčí. I to poukazuje na způsob reprezentace. To se může lišit podle politického cítění nebo regionální příslušnosti.³²

U mediálního sdělení je pro zkoumání jeho reprezentace důležité sledovat: jakým způsobem je téma reprezentováno, jaké výrazové prostředky byly použity, na kolik tyto prostředky vytvářejí obraz tématu, proč je téma takto podáno, zda se za tím skrývá nějaký účel autora nebo média, co o tématu reálně zpráva sděluje.³³ Na závěr je důležité si uvědomit, že „reprezentace se vztahuje jak k médiím (způsob předvedení), tak k publiku (způsob přijetí).“³⁴

2.3 Zpravodajské hodnoty

Aby se sdělení dostalo do sdělovacích prostředků, musí plnit určité předpoklady – obsahovat zpravodajské hodnoty. Koncept zpravodajských hodnot se poprvé objevil u Waltera Lippmanna v knize *Public Opinion* z roku 1922. První analýzu tohoto tématu provedli Marie Rugeová a Johann Galtung v polovině šedesátých let 20. století. V ní identifikovali 12 hlavních zpravodajských hodnot – k nejdůležitějším patřila *důležitost, blízkost, dramatičnost, přístup a ideologie*.³⁵ Ve své práci předpokládám, že velkou roli bude hrát *blízkost*, jelikož se NG nachází v hlavním městě Praze, kde jsou umístěny i všechny redakce sledovaných médií. Jedna z hlavních hypotéz této práce souvisí s hodnotou *důležitosti*. Předpokládám, že NG je připisována větší důležitost z toho důvodu, že její název obsahuje slovo „národní“. Také *dramatičnost* je pro zprávy o vedení NG důležitá, obzvláště pokud se týká sporů a kontroverze kolem ředitele „národní“ instituce, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo kultury. Za další důležitou hodnotou pro zprávy o NG považuji *vztah k elitním osobám*, kterými se ředitelé galerií po jmenování do jejího čela stanou.

³¹ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968, s. 92.

³² BURTON, Graeme. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-85947-67-6, s. 197.

³³ Tamtéž s. 199.

³⁴ Tamtéž s. 187.

³⁵ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968, s. 26.

2.4 Gatekeeping

Pro výběr zpráv je také důležité zmínit práci *gatekeepera* – v případě novin tedy šéfredaktora, editora, redaktora a novináře. Ti vybírají zprávy, které budou prezentovat ve svém médiu. Sdělení tedy projde nejprve jejich tříděním a až následně se dostane ke koncovému čtenáři. Jako první se touto problematikou zabýval sociolog David M. White, který analyzoval způsob výběru zpráv a poprvé v tomto kontextu použil slovo *gatekeeper* a *gatekeeping*.³⁶ Zde je důležité připomenout přístup George A. Donohuea, který připomíná, že gatekeeping je komplexní proces, který zahrnuje nejen výběr, kódování sdělení, ale také formulování, přenos, shromažďování a načasování sdělení.³⁷

2.5 Analýza

Hlavní metoda výzkumu užitá v této práci bude kvantitativní obsahová analýza. Ta zkoumá, kterými tématy se média zabývají, jaký prostor jim věnují.³⁸ Pro tuto metodu jsou typické objektivní výsledky a vysoký stupeň ověřitelnosti. Díky využívání statistických metod je zde možno zpracovat velké množství textu, na což je tento způsob analýzy nejhodnější.³⁹ Skládá se z následujících bodů: „1. formulace výzkumné otázky a hypotézy, 2. definice výběrového souboru, 3. výběr patřičného vzorku z populace, 4. výběr a definice jednotky měření, 5. konstrukce kategorií obsahu, které budou analyzovány, 6. vystavení systému kvantifikace, 7. trénink kódovačů a provedení pilotního výzkumu, 8. kódování obsahů, 9 analýza shromážděných dat, 10. definice závěrů.“⁴⁰

Základní hypotézou této práce je otázka, proč se NG a jejímu vedení věnuje tolik pozornosti v médiích, zda je tento zájem částečně způsoben slovem „národní“ v názvu instituce. Dále se budu věnovat tomu, jaký prostor sledovaný tisk tématu vedení NG věnoval a v jakém objemu. Pokusím se na základě zkoumání obsahů vybraných článků analyzovat, jako o situaci média referovala a zda tím mohla obraz vedení ovlivnit.

Výběrovým souborem jsou články týkající se obrazu vedení NG v letech 2010-2013, které vyšly v tištěných médiích. Základní kódovací jednotka bude jeden výstup. Vzorek byl zúžen na Mladou frontu DNES, Lidové noviny, Hospodářské noviny a Právo.

³⁶ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968, s. 38.

³⁷ Tamtéž s. 41.

³⁸ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4, s. 99.

³⁹ Tamtéž s. 103.

⁴⁰ Tamtéž s. 103-104.

Ve výzkumu budu sledovat počet výstupů, v jakém médiu vyšly, jejich umístění na stránkách médií (tedy i jim připsanou důležitost), počet znaků výstupu (jak velký prostor byl tématu věnován), a každý výstup budu kódovat. Základní kódování jsem rozdělila na dvě kategorie: výstupy týkající se přímo vedení NG, osobností a průběhu výběru generálního ředitele a výstupy týkající se obsahu galerie, které nepřímo ukazují na poměry v NG panující a stavu práce v ní. Jedním z hlavních cílů bude zkoumání témat, kterým se média věnují v souvislosti s vedením NG. Ta budou uvedena v kódovací knize. Definovaná témata pak budou následně zakódována u každého článku v kódovacím listě. Po vlastním kódování, které provedu, bude následovat analýza získaných dat.

Součástí výzkumu bude historická analýza událostí, které ve zkoumaném období proběhly, bez nichž by nebylo možné pohlédnout na zkoumaný vzorek jako celek a dělat závěry. Další součástí výzkumu bude částečná analýza obsahů a jejich objektivity. Tou se pokusím u jednotlivých témat zdůraznit to, jak byla nahlížena médii. Proto výstupům, které budou delší než 5 000 znaků (včetně mezer) anebo budou obsahovat výrazně osobní názor autora, budu věnovat větší pozornost a pokusím se analyzovat způsob, jakým o daném tématu média referovala. Pokusím se sledovat jazykové prostředky, které autor v souvislosti s tématem užívá.⁴¹ Samozřejmě u této problematiky zůstává otázkou, zda je možné dosáhnout objektivity, přesto se pokusím u vybraných výstupů zmapovat způsob, jakým byly informace prezentovány a zda se do článku promítl autorův osobní názor.⁴²

⁴¹ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4, s. 117.

⁴² Tamtéž s. 128.

3 Charakteristika médií

V následující kapitole se pokusím přiblížit strukturu zkoumaných médií, jaký prostor věnují kulturnímu dění a jejich náklad. Tyto informace považuji za důležité pro analýzu, abych mohla na výsledky pohlížet komplexněji a s ohledem na jejich strukturu a vliv. Údaje o struktuře deníků byly zjištěny na základě vlastního průzkumu tisku.

3.1 Hospodářské noviny

Deník Hospodářské noviny (dále jen HN) vychází od pondělí do pátku, jako jediný denní titul se na českém trhu profiluje jako ekonomický. Obsahuje analýzy a komentáře týkající se českých a zahraničních trhů, články a rozhovory věnující se osobním financím, podnikání a podobně. Ve sledovaném období vycházely HN v podobě dvou sešitů – první obsahoval obecné zpravodajství. K pravidelným rubrikám patřilo Téma, Česko, Události, Svět, Kultura, Názory, Sport. Druhý sešit vycházel pod titulem Podniky a Trhy, který se věnoval hlouběji ekonomickému zpravodajství a průmyslu. Kultuře byly věnovány zpravidla dvě strany, které byly umístěny ke konci prvního sešitu v některých ze stran 10-15. Páteční vydání se kultuře věnovalo obsáhleji.

Ve sledovaném období vycházela jako příloha ke střeďečnímu vydání *iN journal*, který informoval o technologických trendech a společnosti. Od roku 2001 vychází páteční příloha *HN Víkend* v magazínovém formátu, od roku 2005 mají noviny lifestyleovou přílohu *Proč ne?!*, která vychází jednou měsíčně.⁴³

Průměrný prodaný náklad byl ve sledovaném období následující: v roce 2010 – 44 460 výtisků, 2011 - 41 323 výtisků, 2012 - 39 509 výtisků, 2013 - 37 430 výtisků.⁴⁴

3.2 Lidové noviny

Tento celostátní deník se profiluje jako zpravodajské periodikum se zaměřením na politiku, ekonomiku, kulturu, vědu a vzdělávání. Lidové noviny (dále LN) vychází šest dnů v týdnu od pondělí do soboty, v pátek vychází k deníku příloha s názvem *Pátek*. Každou sobotu byl součástí vydání sešit Relax, občas také sešit Orientace, tyto přílohy se

⁴³ *Economia: O společnosti* [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/#historie>

⁴⁴ Periodický tisk. *ABC ČR Kancelář ověřování nákladu tisku* [online]. [cit. 05.05.2017]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk-1/?filterYear=2010&filterMonth=1>

věnovaly kultuře, vědě a volnému času. Jednu středu v měsíci vychází jako příloha lifestyle časopis *Esprit* (od roku 2012).

Zpravodajská část deníku obsahuje každý den rubriky: Domov, Svět, Kultura, Názory, Diskuze, Horizont, Ekonomika, Sport. Kulturní rubrika vycházela v podobě jedné nebo dvou stran umístěných v rozmezí stran 8-11. V pátek je v novinách věnovaná celá rubrika umění pod názvem „Výtvarný pátek“ (od roku 2011 se každý den v kulturní dvojstraně jedna strana věnuje specifickému odvětví – Hudební pondělí, Divadelní úterý, Literární středa, Filmový čtvrtek, Výtvarný pátek).

Průměrný prodaný náklad byl ve sledovaném období následující: v roce 2010 - 50 479 výtisků, 2011 - 43 518 výtisků, 2012 - 43 994 výtisků, 2013 - 40 634 výtisků. Je evidentní, že průměrný prodaný náklad neustále klesá, protože v roce 2016 činil 38 831 kusů.⁴⁵

3.3 Mladá fronta DNES

Ze sledovaných médií byla Mladá fronta DNES (dále jen MF DNES) největším celostátním deníkem. Profiluje se jako seriózní médium poskytující jak kvalitní žurnalistiku, tak odpočinková témata. Vychází od pondělí do soboty. Ve sledovaném období byl deník rozdělen zpravidla na 3 sešity (počet sešitů se samozřejmě lišil podle situace). Sešit A obsahoval obecné zpravodajství z domova a světa (rubriky Události a politika, Z domova, Téma Dnes, Ze světa, Ekonomika, Názory), B se zaměřoval na ekonomiku, kulturu a sport, sešit C se věnoval regionálnímu zpravodajství. Kulturní rubrika se zpravidla nacházela v sešitě B na dvou stranách, umístěna v rozmezí 5-9 strany, zpravidla před rubrikou Sport.

MF DNES je bohatá na přílohy – v pondělí vychází magazín zaměřený na ženy *Ona Dnes*. Od roku 2011 vychází každou středu příloha *Doma*, což je hobby časopis s články o stavbách a domácnosti. Čtvrteční vydání obsahuje *Magazín Dnes + TV*, který zahrnuje televizní program, rozhovory se známými osobnostmi a zábavné čtení. Sobotní vydání neobsahovalo rubriku Kultura, ta se nacházela až v příloze *Víkend*. Zahrnovala rubriku Scéna zaměřenou na kulturní dění (film, hudba, literatura, divadlo, výtvarnému

⁴⁵ Periodický tisk. *ABC ČR Kancelář ověřování nákladu tisku* [online]. [cit. 05.05.2017]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk-1/?filterYear=2010&filterMonth=1>

a další umění) a Kavárna, ve které byly eseje, analýzy a glosy týkající se kultury a společnosti.

Průměrný prodaný náklad byl následující: v roce 2010 - 243 731 výtisků, 2011 - 216 258 výtisků, 2012 - 203 490 výtisků, 2013 - 187 131 výtisků.⁴⁶

3.4 Právo

Celostátní zpravodajský deník Právo informuje pravidelně od pondělí do soboty o tuzemském i zahraničním dění. Ve sledovaném období obsahoval deník většinou jeden sešit, občas dva. První sešit obsahoval rubriky jako Zpravodajství, Publicistika, Ze zahraničí, Regiony (Praha – Střední Čechy), Trhy a Ekonomika, TV program-Sudoku-Počasí, Kultura, Sport. Ve čtvrtek vycházel druhý sešit s titulem Café, který se celý věnoval kulturnímu dění. V pátek vycházel druhý sešit s názvem Víkend, věnující se společenskému dění, kulturní scéně a tipy na víkend. Kulturní rubrika byla tedy umístěna (jedna strana) zpravidla na stránkách 8-9 nebo 15-16, v sobotním vydání byly kultuře v běžné kulturní rubrice věnovány dvě strany.

K úternímu vydání byl přiložen *Styl pro ženy* věnující se životnímu stylu se zaměřením na ženy. Ve středu vycházel magazín *Dům a Bydlení* přinášející praktické rady pro zkrášlování domu, bytu a zahrady a novinky z této oblasti. K sobotnímu vydání vycházel *Magazín + TV* s rozhovory, televizním programem a dalším zábavným obsahem.

Průměrný prodaný náklad deníku Právo byl následující: v roce 2010 - 128 884 výtisků, 2011 - 120 502 výtisků, 2012 - 112 485 výtisků, 2013 - 104 786 výtisků.⁴⁷

⁴⁶ Periodický tisk. *ABC ČR Kancelář ověřování nákladu tisku* [online]. [cit. 05.05.2017]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk-1/?filterYear=2010&filterMonth=1>

⁴⁷ Tamtéž.

4 Analýza

Ve svém výzkumu jsem ve zkoumaných médiích sledovala výraz „Národní galerie“. Výsledek jsem rozdělila do dvou kategorií – články týkající se přímo vedení galerie, jejího personálního obsazení na pozici ředitele a články týkající se galerie, což nelze přímo oddělit od obrazu vedení, jelikož tyto dva pojmy se spolu mísí. Obzvláště v době, kdy byl generálním ředitelem NG Milan Knížák se v médiích objevovalo rovnítko mezi pojmem galerie a jejím vedením. Výstupy, které se přímo netýkaly výše uvedeného jsem ze zkoumaného vzorku vyňala.

4.1 Vedení

Pojmem vedení zde myslím řízení galerie, její personální obsazení a s tím spojenými procesy jako například výběr nového ředitele. Výběrové řízení šéfa galerie bylo ostře sledované téma a všechny média i osobnosti z oblasti kultury se k němu potřebovali vyjádřit. Po výběru konkrétní osoby se na ní přesunula jejich pozornost. Časté byly také vzájemné napadání a výpady starých ředitelů na nové a naopak. Osobou, která se stále vrací a neúnavně kritizuje dění v NG se i po jejím opuštění stal Milan Knížák. Ten prostupuje celým zkoumaným obdobím jako komentátor veřejného dění v kulturní a politické sféře.

4.1.1 Konkurz na nového ředitele

V lednu 2010 se v médiích řešil možný odchod Milana Knížáka z funkce ředitele. Dle mluvčího ministra kultury Václava Riedlbaucha se s ním ministr domluvil na jeho blízkém odchodu. „*Knížákova etapa by se měla uzavřít*“ prohlásil v ČT 12. 1. 2010. „*To je myslím legitimní otázka, neboť mu letos bude sedmdesát a v čele galerie je už deset let.*“⁴⁸ Rozdílný byl však názor na datum odchodu, kdy ministr mluvil o konci roku 2010, zatímco Knížák o konci roku 2011.⁴⁹ Nebylo to poprvé, kdy se Knížákův odchod řešil. V rámci problematiky pravidel pro funkční období ředitelů státních institucí to již v březnu roku 2009 zmínil tehdejší ministr kultury Václav Jehlička.⁵⁰ Několikrát se také objevuje v médiích zmínka, že Milan Knížák nevyhrál výběrové řízení, ale na post

⁴⁸ JMC, VAL. Knížák: *Svůj odchod vidím na konec roku 2011*. Lidové noviny. 13.1.2010, s. 2.

⁴⁹ „... (Riedlbauchovi) *tehdy vládnoucí Paroubek uložil, aby mě vyhodil. Zachoval se ale slušně.*“ KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 51.

⁵⁰ MACHALICKÁ, Jana, KOLÁŘ, Petr. *K přeluhujícím patří i Knížák*. Lidové noviny. 5.3.2009. s. 3.

ředitele NG byl do funkce dosazen politickými silami a tehdejším ministrem kultury Pavlem Dostálem.⁵¹ „V konkurzu totiž nevyhrál, na šéfovskou židli jej prosadil až tehdejší ministr kultury Pavel Dostál. V období tzv. opoziční smlouvy se pravicově orientovaný Knížák stal přijatelnou volbou také politicky.⁵²

V souvislosti s otevřením tématu výměny generálního ředitele se v lednu 2010 Jiří Peňás⁵³ v Lidových novinách zamyslel⁵⁴ nad působením Milana Knížáka v NG a jeho odchod považuje za vysvobození jeho samotného. „Po deseti letech v jejím čele, po letech ostře vedených kritik a ještě ostřejších obran, po letech stále se zvětšující izolace a rostoucího stihomamu vyjde snad konečně brzy Milan Knížák před sídlo Národní galerie opět jako svobodný muž, bude se moci postavit a třeba klidně svobodně – jako to dělal dávno ve svých lepších časech – z plných plic zakokrhát.“ Autor do textu vložil ironické prvky, kterými vytvořil pocit absurdity. „Sám se stylizoval do podoby mohutného Promethea, na jehož játra se slétají vyhladovělí supi, on ale s každým jejich klovancem silí a játra mu opět dorůstají. Je unavený, ale bojuje dál a nevzdává to. ... „Dav se vždy mýlí,“ prohlašoval Knížák, který prostě své kritiky prohlásil za dav (je jich přece více), čímž nad nimi zvítězil. Stále většímu počtu lidí z umění však byl už jen k smíchu a především je přestával zajímat.“ Také hodnotil chod NG jako celku, kdy byl Knížák častokrát nařčen ze stagnace galerie a její nízké návštěvnosti. „Z Národní galerie se mu nepodařilo udělat živou, přitažlivou a vyhledávanou instituci, na kterou by lidé byli zvědaví a žili s ní. Možná se o to chvíli i snažil, když viděl, že neuspěl, prohlásil, že o lidi nestojí, protože stejně umění nerozumí, většinu by jich ani do galerie neměli pouštět. Jako anarchickosurrealistický výrok to znělo přitažlivě a zajímavě, jako postoj šéfa takové instituce je to absurdita a de facto přiznání krachu.“⁵⁵ Do budoucna autor doufá, že se Knížák vrátí ke svému chování a umělecké tvorbě před obdobím NG. „Pamětník Knížákových lepších časů dlouhá léta doufal, že třeba jednou se tady opět objeví znovu

⁵¹ „... ale Pavel Dostál byl jediný, který měl zájem dát národní galerii do pořádku a hledal ředitele, který by s tím něco udělal. Údajně to byl Jarda Kořán, první po-sameto-revoluční pražský primátor, který mu poradil mne. ... Ale Jarda mu neporadil mne proto, že jsme byli kamarádi, ale proto, že byl přesvědčen, že jsem schopen NG změnit tak, jak se mi podařilo změnit AVU.“ KNÍŽÁK, Milan. 25 let v pichlavém sametu. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 50.

⁵² ČECHLOVSKÁ, Magdaléna. Před 10 lety umělci Knížáka vítali, teď se ho rádi zbaví. Hospodářské noviny. 13.1.2010, s.1.

⁵³ Jiří Peňás, *1966-, redaktor, literární kritik a historik.

⁵⁴ PEŇÁS, Jiří. Knížák končí v galerii, blíží se jeho vysvobození. Lidové noviny. 13.01.2010. s. 1.

⁵⁵ „Několik desítek let trvající rozmach uměleckých muzeí nemusí nutně znamenat pozitivní jev. Tím, že se chodí do muzea umění jako do lunaparku, znamená unifikaci pocitů, zúžení sféry podnětů. Muzeum nemusí být přeplněno návštěvníky, aby potvrdilo svoji kvalitu.“ KNÍŽÁK, Milan. 25 let v pichlavém sametu. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 60.

ten nespoutaný kolos a začne se opět chovat jako svobodomyšlný umělec, na kterém nebude nonkonformní jen ten cop a bižuterie v uchu. Třeba k tomu bude ještě mít příležitost.“ Celkové vyznění článku je pozitivní, Peňás vnímá jeho kladné hodnoty a snahu, má pro něj pochopení, přeje mu klidný život po odchodu z NG.

Václav Riedlbauch vyhlásil 25. 2. 2010 výběrové řízení na ředitele NG a oznámil, že by nástupce Knížáka chtěl vybrat do květnových parlamentních voleb roku 2010. Uchazeči se mohli hlásit do 31. 3. 2010, dále ministerstvo kultury uvedlo, že některé uchazeče samo vyzve.⁵⁶ „*Je legitimní vznést názor, že by to nemusel být Čech. Kde je psáno, že Národní galerie musí být s českým ředitelem v čele,*“ vyjádřil se ministr 29. 1. 2010 ve vysílání Radiožurnálu.⁵⁷ Na 14. 4. 2010 byla naplánována schůzka výběrové komise⁵⁸, která měla anonymně vyhodnotit přihlášky (bez uvedení jmen a dalších osobních údajů). Cílem mělo být doporučení žádného, jednoho nebo více kandidátů ministrově.

Dne 2. 4. 2010 byli zveřejněni uchazeči o post ředitele: „*Vedle otevřeného konkurzu vyzvalo ministerstvo pět osob samo: ředitele Sbírký starého umění NG Víta Vlnase, jeho předchůdce Jiřího Fajta, ředitele Moravské galerie Brno Marka Pokorného, ředitele Galerie Rudolfinum Petra Nedomu a rektora VŠUP Pavla Lišku.*“⁵⁹ Písemně se omluvili Liška s Nedomou. Přihlášku zaslali také Monika Burian, Richard Drury a Nicole Šťávoová. Dne 9. 4. 2010 se v MF DNES, LN a HN objevila informace o možnosti, že se přihlásil i sám generální ředitel NG Milan Knížák, jako zdroj uvádějí „někoho z ministerské komise“.⁶⁰

⁵⁶ ČTK. *O Knížákovi bude jasno v květnu*. Lidové noviny. 26. 2. 2010, s. 9.

⁵⁷ ČTK. *Krátce*. Právo. 1.2.2010, s. 12.

⁵⁸ **Seznam členů komise (bez titulů s jejich tehdejším zařazením):** Michal Stehlík, děkan, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, Milena Bartlová, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Lubomír Slavíček, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Marta Smolíková, výkonná ředitelka Otevřená společnost, o. p. s., ProCulture, Radek Špicar, ředitel vnějších vztahů Škoda Auto a.s., člen Správní rady VŠUP, Zdeněk Felix, historik umění, Tomáš Vlček, ředitel sbírky moderního a současného umění Národní galerie v Praze, Václav Pavlíček, Vědecká rada Národní galerie v Praze, Klaus Albrecht Schröder, ředitel galerie Albertina, Vídeň, Peter Klaus Schuster, bývalý generální ředitel Státních muzeí v Berlíně a Národní galerie v Berlíně, Gunnar Kvaran, ředitel muzea Astrup Fearnley, Oslo, Lorand Hegyi, generální ředitel Muzea moderního umění, Saint-Etienne. Zdroj: Výběrové řízení na post generálního ředitele Národní galerie je uzavřeno. In: *Culture net.cz* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.culturenet.cz/aktuality/vyberove-rizeni-na-post-generalniho-reditele-narodni-galerie-je-uzavreno/n:8029/>

⁵⁹ ČTK, JMC. *Osm uchazečů o Národní galerii*. Lidové noviny. 2. 4. 2010, s. 10.

⁶⁰ KLR. *Chce být Knížák znovu šéfem Národní galerie?* Mladá fronta DNES. 9.4.2010, s. 09.

Podle plánu doporučila odborná komise 14. 4. 2010 ministrové ke jmenování Jiřího Fajta, hlasovalo pro něj 10 z 12 členů komise.⁶¹ Tato informace ale nebyla oficiálně vydána ministerstvem ani ministrem potvrzena.⁶² Následující měsíc a půl se v této oblasti nic nestalo, ačkoliv ministr získal doporučení.

První červnový den se objevil v médiích otevřený dopis Jiřího Davida⁶³ ministrové kultury, ve kterém podpořil mandát Jiřího Fajta, ten do té doby nebyl stále potvrzen jako navržený kandidát.⁶⁴ 3. 6. 2010 měl ministr Riedlbauch s výběrovou komisí schůzku (bez zahraničních členů), po které měl na tiskové konferenci oznámit, koho vybral. Nakonec oznámil, že po dohodě s premiérem Fischerem se jako člen odstupující vlády rozhodl nikoho nejmenovat. To, že se mu ředitele nepodařilo vybrat, označil za svou osobní prohru. Jana Machalická⁶⁵ z LN zpochybňuje ministrovo chování „...*Riedlbauch stále váhal a scházel se s dalšími čtyřmi kandidáty, a nakonec do užšího výběru jmenoval celkem tři – Fajta, Pokorného a Rösle. Mezitím proběhly volby a nastala jednání o nové vládě. Ministr sám tak zavedl příčinu ke spekulacím o politických tlacích, neboť ředitel Moravské galerie Marek Pokorný se umístil třetí, a ekonom Vladimír Rösle dokonce až pátý ze sedmi.*“⁶⁶ Svě jednání ministr obhajoval „*Je to shoda okolností, že jsme se dostali až na kraj června. Mé rozhodnutí ale není žádný alibismus. Dopředu jsem řekl, že oznámím nového ředitele 3. června, ale situace se změnila. Kdybych tak učinil, určitě by mě žádné sankce nepostihly, ale považuji za korektní respektovat premiérovu doporučení.*“⁶⁷ Téma zůstalo kvůli výměně ministrů (kdy odcházejícího Riedlbaucha nahradil Jiří Besser) otevřeno a celý proces se tak zdál být jako zbytečný.

⁶¹ KUL. *Komise chce místo Knížáka Jiřího Fajta, ale je to tajné.* Lidové noviny. 16. 4. 2010, s. 10.

⁶² KLR. *Komise hledala šéfa Národní galerie, výsledek zatím tají.* Mladá fronta DNES. 15.4.2010, s. 6.

⁶³ Jiří David, *1956, umělec, absolvent AVU Praha (ateliér Arnošta Paderlíka a Jiřího Ptáčka), pedagog na VŠUP.

⁶⁴ *Otevřený dopis*, Hospodářské noviny. 1.6.2010, s. 14.

⁶⁵ Jana Machalická, *1958 -, kulturní redaktorka se zaměřením na divadlo, odborná pracovnice Divadelního ústavu, lektorka dramaturgie. V 80. letech působila na Akademii věd, poté v Divadelním ústavu. V roce 1996 přišla do Lidových novin a s malou pauzou v nich zůstává dodnes. V oné přestávce byla dramaturgickou poradkyní divadla Labyrint, působila jako členka komise Pražského divadelního festivalu německého jazyka nebo v komisi pro Cenu Thálie. V LN začínala jako kulturní zpravodajka, profiluje se zejména jako divadelní recenzentka, v novinách vycházejí také její politické glosy. Kulturní rubriku LN vedla i v minulosti, v roce 2016 nahradila z této pozice odcházejícího Jiřího Peňáse. Zdroj: HOLECOVÁ, Simona. O Andělech, sehnutém hřbetu za pěkný plat a proč Češi umělce nenávidí. *Neovlivni.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://neovlivni.cz/ze-jsou-umelci-paraziti-to-zname-od-bolseviku-ze-rika-jana-machalicka-rytirka-umeni/>

⁶⁶ MACHALICKÁ, Jana. *Knížák v NG na věčné časy?* Lidové noviny. 4.6.2010, s. 9.

⁶⁷ MACHALICKÁ, Jana. *Knížák v NG na věčné časy?* Lidové noviny. 4.6.2010, s. 9.

Nový ministr kultury Jiří Besser⁶⁸ nastoupil do funkce 13. 7. 2010.⁶⁹ 20. 7. mu *Iniciativa Čas na změnu*⁷⁰ adresovala otevřený dopis s podpisy Lenky Lindaurové⁷¹ a Jiřího Davida⁷², ve kterém ho žádali o dokončení změny ve vedení NG.⁷³ 4. 8. 2010 se Besser sešel se třemi členy původní výběrové komise – Milenou Bartlovou, Martou Smolíkovou a Michalem Stehlíkem. O zadání výběrového řízení prohlásil, že bylo nekonkrétní a nejasně formulované.⁷⁴ 12. 8. 2010 zrušil dosavadní výběrové řízení a rozhodl se, že vypíše nové. „... s předpokladem jmenování nového generálního ředitele k 1. 6. 2011. V době do 31. 8. 2011 proběhne předání a převzetí funkce, které bude zakončeno podpisem předávacího protokolu,“ píše se podle *Aktuálně.cz* v ministrově rozhodnutí.⁷⁵ 25. 8. 2010 ustanovil ministr 15člennou *Komisi pro otázky galerií*⁷⁶, která měla připravit návrh dalšího směřování NG po odchodu Knížáka.⁷⁷ Ta se poprvé setkala 22. 9. 2010, kdy se pouze dohodla na prostudování zákona o Národní galerii a že se na příštím zasedání dohodnout na jeho úpravě.⁷⁸

⁶⁸ Jiří Besser, *1957-, ministr kultury za TOP 09 (poté za STAN) v letech 2010-2011. Více viz Příloha č. 3.
⁶⁹ „Nastoupil Besser, dacan z Berouna, který o kultuře a umění nevěděl vůbec nic. Chtěl se vyznamenat jako velký politik, a tak mě nakonec vyhodil a vyměnil za paranoidního Rösela, který změnil Národní galerii v nefungující moloch.“ KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 52.

⁷⁰ Tato iniciativa vznikla v roce 2008 s cílem změnit systém řízení Národní galerie. V jejím čele tehdy stáli výtvarníci Jiří David a Tomáš Čiřákovský spolu s kritičkou Lenkou Lindaurovou. Žádali vypsání řádného konkurzu na místo generálního ředitele. Zdroj: ČTK. Národní galerie potřebuje změnu, píše umělci ministři. *TÝDEN.CZ* [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/vytvarne-umeni/narodni-galerie-potrebuje-zmenu-pisi-umelci-ministri_54725.html

⁷¹ Lenka Lindaurová *1960-, výtvarná kritička, kurátorka a tehdejší výkonná ředitelka Společnosti Jindřicha Chalupeckého.

⁷² „Můj kolega z Akademie výtvarných umění Jiří Sopko je autorem charakteristiky Jiřího Davida, kterou mu závidím. Je mi líto, že jsem to nevymyslel sám. Sopko tvrdí, že Jiří David nemá nadání na nic. To je, bohužel, pravda. Jen drzost, s jakou propaguje sebe sama, je pozoruhodná. Nic než on sám ho nezajímá. ... I kdyby se z něj stal světový superumělec, vím, že je to nula. Nemocná nula. Nemocná Knížákem.“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 74.

⁷³ *První by měla být na řadě Národní galerie*. Lidové noviny. 20.7.2010, s. 9.

⁷⁴ JPS, ČTK. *Pan ministr vniká do tématu*. Lidové noviny. 5. 8. 2010, s. 8.

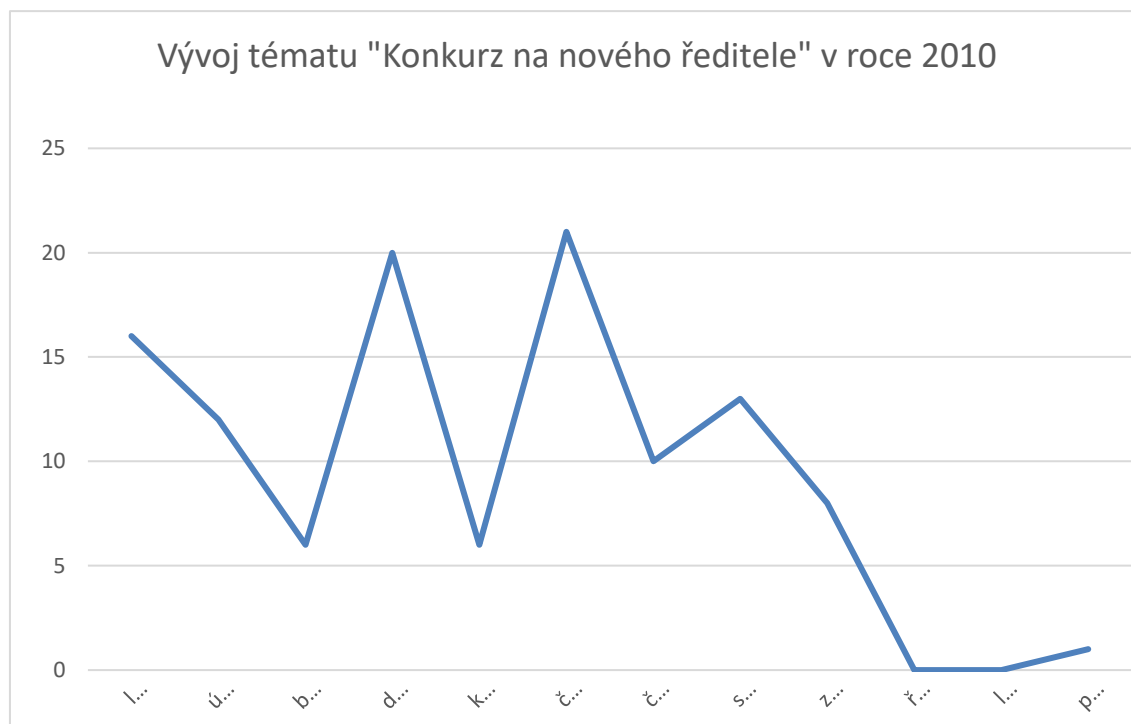
⁷⁵ ČTK. *Besser zrušil výběr šéfa NG, Knížák už se nepřihlásí*. Lidové noviny. 13. 8. 2010, s. 9.

⁷⁶ **Členové komise s jejich tehdejšími pracovními zařazením:** rektor AVU Jiří Kotalík, děkan Filozofické fakulty UK Michal Stehlík, předseda komise Jiří Jůza z Rady galerií, další členové - Lubomír Konečný z Ústavu dějin umění Akademie věd, Vlasta Čiháková-Noshiro za Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků, Jindřich Vybíral z katedry dějin umění a estetiky VŠUP, Tomáš Pospiszyl z FAMU, Milena Bartlová z Uměleckohistorické společnosti v českých zemích, Marta Smolíková z výzkumného, informačního a vzdělávacího centra ProCulture a Ladislav Kesner z poradenské společnosti Cultropa. Zdroj: ČTK. *Vytvořena komise k NG*. Právo. 26.8.2010, s. 5.

⁷⁷ ČTK. *Vytvořena komise k NG*. Právo. 26.8.2010, s. 5.

⁷⁸ KLR. *Komise galerií poprvé zasedla, ministr kultury ji bere vážně*. Mladá fronta Dnes. 23.9.2010, s. 7

Téma odchodu dosavadního generálního ředitele a výběr nového bylo častým tématem napříč rokem 2010. Z celkového počtu 282 článků z roku 2010 se 113 (40 %) týkalo tohoto tématu.

Obrázek 1 Vývoj tématu 1.1. v roce 2010

Informace o dalším vývoji kauzy týkající se volby nového ředitele se objevily až 15. 2. 2011, kdy sledovaná média psala o novém výběrovém řízení, které vyhlásil tehdejší ministr kultury Besser. Zájemci se mohli hlásit do 11. 3. 2011. Konec Knížákova vedení galerie byl nahlášen na konec srpna 2011. Ministr se k členům výběrové komise nechtěl příliš vyjadřovat. „Teprve poté, a pouze v případě souhlasu všech členů komise, zveřejníme jejich jména v první den zasedání výběrové komise. V opačném případě složení komise zveřejníme až po skončení výběrového řízení.“⁷⁹ Utajení komise se hned po skončení přihlašovací lhůty stalo oblíbeným tématem médií. Tiskový mluvčí ministerstva Stanislav Brunclík se to snažil ospravedlnit tím, že stejný postup byl použit i při výběrovém řízení na ředitele České filharmonie a Národního technického muzea.⁸⁰ Ve sledovaných médiích se objevila informace o otevřeném dopisu, který 23. 3. 2011 poslal Jiří David Ministerstvu kultury, které obvinil z porušení slibu transparentnosti, když odmítlo zveřejnit členy výběrové komise.⁸¹ Také se diskutovalo o tom, zda nebude

⁷⁹ ČTK. Ministr vyhlásil konkurz na ředitele Národní galerie. Hospodářské noviny. 15.02.2011, s. 10.

⁸⁰ KČ. Komise na ředitele NG zůstane asi utajena. Právo. 12.03.2011, s. 9.

⁸¹ MAG, ČTK. Konkurz na ředitele NG usnul. Hospodářské noviny. 24.03.2011, s. 13.

dosavadní ředitel kandidovat znovu, o čemž se v médiích dlouho diskutovalo. Knížák se pro ČTK vyjádřil rozhodně: „*Výběrového řízení na post generálního ředitele Národní galerie jsem se nezúčastnil.*“⁸²

V dubnu a květnu 2011 byla velkým mediálním tématem otázka, zda byl projekt Jany Šorfové pro GASK opsán z toho, se kterým se ve výběrovém řízení na pozici ředitele NG prezentovala Monika Burian. Toto téma se ale přímo nedotýká obrazu řízení NG, pouze problematiky výběrového řízení, proto jsem ho ze zkoumání vyjmula.

Výběrová komise na ředitele se sešla až 13. 4. 2011. (dva měsíce po vyhlášení konkurzu) a odtajnila kandidáty na post ředitele, kterými byli Marek Pokorný, Vladimír Rösel, Michail Odarčenko⁸³ a Jiří Fajt. Ministr měl rozhodnout s přihlédnutím k doporučení komise, kterým by se ale řídit nemusel.⁸⁴ Výsledek slíbil k 1. červnu. Na 5. 5. 2011 byl naplánovaný začátek pohovorů s kandidáty.⁸⁵ Také bylo konečně odtajněno složení desetičlenné komise.⁸⁶

V MF DNES vyšel 18. 4. 2011 zajímavý komentář a anketa s tématikou budoucího směřování NG. Také v něm jeho autor připomíná všechny chyby, za které je Knížák kárán odbornou veřejností, ale nenabízí pohled druhé strany. „*Jeho odpůrci si však s úlevou oddychnou. Již roky jej kritizují za to, že galerii umrtvil, zatížil ji rekonstrukcí nepotřebných budov a izoloval od světového dění. A také že provoz velké instituce o pěti sbírkách, devíti palácích a téměř třech stovkách zaměstnanců centralizoval a autoritářsky ovládal.*“⁸⁷ Odchod Knížáka považuje za dobrý krok a naděje vkládá do budoucího ředitele (v té době ještě neznámého).

Dva dny po vydání tohoto článku se na něj v rubrice Fórum čtenářů objevila reakce mluvčí NG Petry Jungwirthové. Ta tvrdila, že „*Milanu Knížákovi se neprávem*

⁸² Tamtéž s. 13.

⁸³ Odarčenko býval poradcem exprimátora Prahy Pavla Béma.

⁸⁴ Ani Milan Knížák nebyl vítězem konkurzu na křeslo generálního ředitele NG, když ho tehdejší ministr Pavel Dostál do funkce jmenoval, pozn. O.O.

⁸⁵ DRTILOVÁ, Zuzana. *O křeslo šéfa Národní galerie se utká i bývalý poradce Béma*. Mladá fronta DNES. 14.04.2011, s. 10.

⁸⁶ **Složení výběrové komise s tehdejšími zařazenými členy:** kunsthistorik Jiří Machalický, děkan Filozofické fakulty UK Michal Stehlík, Lubomír Slavíček z Filozofické fakulty v Brně, předsedkyně Asociací muzeí a galerií Eva Dittertová, ředitel vnějších vztahů Škoda Auto Radek Špicar, čtyři ministerští úředníci a jeden člen komise ministra pro otázky galerií. Zdroj: ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Čtyři nápadníci*. Hospodářské noviny. 15.04.2011, s. 12.

⁸⁷ ŠÍR, Vladan. *Národní galerie po Knížákovi*. Mladá fronta DNES. 18.04.2011. s. 11.

vyčítá, že galerie usnula. Je třeba připomenout řadu velice úspěšných výstav.“ Jako příklad dlouho připravovaných a zdařilých výstav uvedla „Monet - Warhol - Mistrovská díla z Batlinerovy sbírky“ a „Karel Škréta (1610-1674) - Doba a dílo“. Nařčení z nečinnosti v článku považuje za nespravedlivé „NG ročně realizuje zhruba 50 akcí nad rámec správy a péče o stálé expozice. Lakonické hodnocení na téma nečinnost se nespravedlivě dotýká nejen Milana Knížáka, ale i všech zaměstnanců, kteří se své práci věnují se silným zaujetím. Je to nespravedlivé.“⁸⁸

Komise se skutečně 5. května sešla a odhlasovala jednoho kandidáta, kterého ministři doporučila, ale ministr nechtěl jeho jméno zveřejnit, dokud si s ním sám nepromluví.⁸⁹ Jméno vítěze Vladimíra Rösela ale už v té době znala odborná veřejnost, ačkoliv byla porota zavázána mlčením (Jiří David rozeslal další email komentující průběh výběrového řízení a v něm komentoval i výsledek).⁹⁰ 13. 5. 2011 se Besser⁹¹ sešel s Vladimírem Röselem a Jiřím Fajtem, mezi nimiž se rozhodoval a 16. 5. měl oznámit jméno vítězného kandidáta. Hned následující den 17. 5. vyšla řada článků informujících o zvolení Rösela na pozici ředitele NG. Nastala také rozporuplná diskuze ohledně jeho vzdělání ekonom, a ne historika umění, jak bývá v českých podmínkách zvykem.⁹² „Jsem ekonom, ale mám vztah k umění, což se dá vyčíst i z mého životopisu. Národní galerii znám třicet let, deset let jsem tam pracoval ve stálých sbírkách a na výstavách jako lektor. Trvale udržuji od té doby styky s jednotlivými kolegy i s tou institucí jako takovou. Z toho pramení můj prvotní zájem,“⁹³ vyjádřil se pro deník Právo Rösel. Oficiálně měl být jmenován až 1. 6. 2011. Od svého jmenování měl na převzetí agendy od Milana Knížáka 3 měsíce. Jiří David, který se po celou dobu konkurzu k vývoji situace vyjadřoval, napsal pro Právo k výsledku následující: „(zaujala mě) negativně jednoznačně volba nového ředitele Národní galerie, nebudu se už do veřejného prostoru opakovat, ale

⁸⁸ JUNGWIRTHOVÁ, Petra. Fórum čtenářů. Mladá fronta DNES. 20.04.2011, s. 9.

⁸⁹ AČ. Na ředitele NG doporučila komise jediného kandidáta. Právo. 06.05.2011, s. 2.

⁹⁰ POSPISZYL, Tomáš. Národní galerie a bobřík mlčenlivosti. Lidové noviny. 07.05.2011, s. 9.

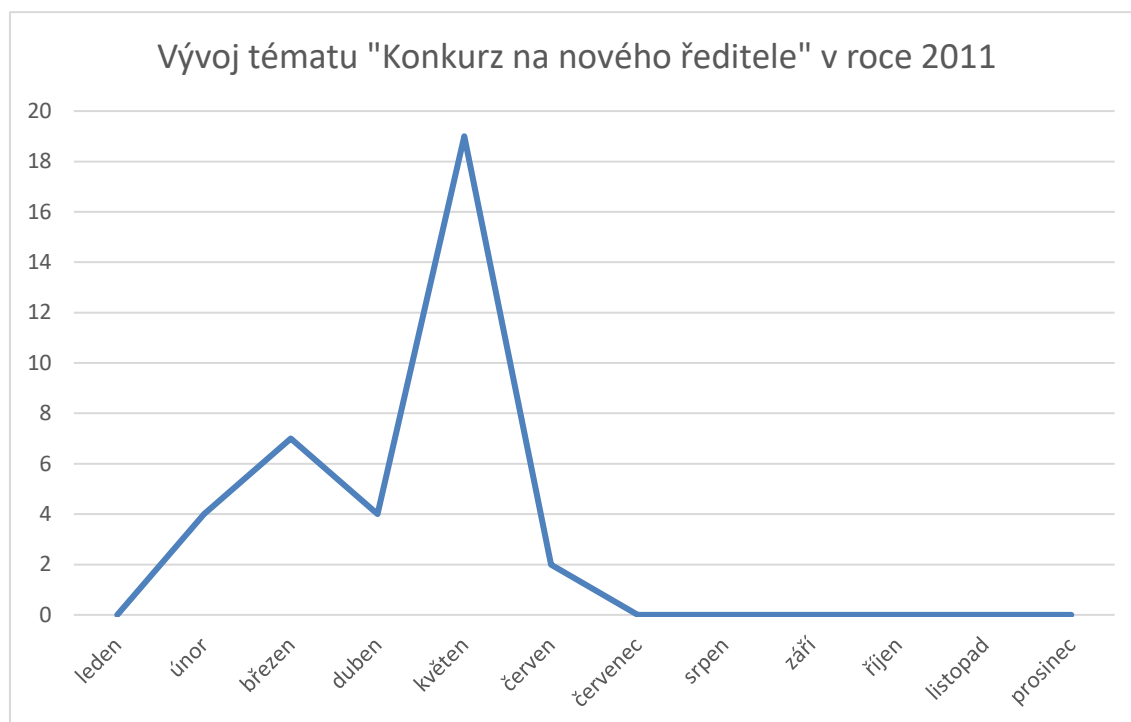
⁹¹ Besser rezignoval na konci roku 2011 kvůli nejasnostem ohledně financování jeho bytu na Floridě, na jeho pozici nastoupila Alena Hanáková. Milan Knížák ve své knize *25 let v pichlavém sametu* hodnotil působení Bessera následovně: „Ukázalo se, že Besser své politické postoje využíval k tomu, aby si našetřil pytlík peněz a koupil si vilku na Floridě, o čemž se zapomněl zmínit ve svých poslaneckých příznácních. Malý berounský podvodníček. Tak ho z ministerstva vyhodili a přišla paní Hanáková družinářka a starostka z Moravy.“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 52.

⁹² KOVÁČ, Peter. Národní galerii povede ekonom Rösel. Právo. 17.05.2011, s. 3.

⁹³ KOVÁČ, Peter. Jsem ekonom, ale mám vztah k umění. Právo. 17.05.2011, s. 3.

*je to prostě katastrofa. Není to jen problém jména ředitele, ale problematický je samotný proces, jak se to utváří, jakým způsobem je toto možné udělat.*⁹⁴

Výběr nového ředitele se v roce 2011 stal nejdiskutovanějším tématem v rámci sledované problematiky vedení NG s celkovým počtem 36 výstupů (20 %) z celkových 181 (za rok 2011). Poslední článek se objevil v červnu. Po zvolení generálního ředitele Rösela se již všechna pozornost obrátila na něho a na odcházejícího Knížáka.

Obrázek 2 Vývoj tématu 1.1. v roce 2011

Téma výběru nového ředitele se otevřelo opět až v roce 2013, kdy tehdejší ministryně kultury Alena Hanáková⁹⁵ odvolala Vladimíra Rösela. V rozhovoru pro Právo Hanáková uvedla své důvody pro odvolání Rösela a také že Fajt je jeden z možných budoucích kandidátů: „Ještě před zvolením Rösela do NG navrhla mezinárodní komise téměř jednohlasně kunsthistorika Jiřího Fajta. Byl by on pro vás ten typ odborníka, který by mohl v této době obstát v čele tak klíčové kulturní instituce? - V každém případě je pan

⁹⁴ FAR. *Zaujalo mě...* Právo. 08.06.2011, s. 9.

⁹⁵ Alena Hanáková, *1958-, v roce 1988 dokončila magisterské vzdělání na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Působila jako vychovatelka v družině, v letech 1993-2002 byla učitelkou na ZŠ, poté se stala starostkou Vizovic. V roce 2010 byla zvolena poslankyní Parlamentu ČR za Zlínský kraj, 20. prosince 2011 se stala ministryní kultury, kterou byla do 17. června 2013. Poté byla od 17. června 2013 do 10. července 2013 v demisi. Zdroj: Mgr. Alena Hanáková. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/mgr--alena-hanakova-90683/> Více viz Příloha č. 3.

*Fajt jeden z lidí, který je odborník na slovo vzatý. Je to kunsthistorik, který má jméno i v zahraničí, ale zdali to bude pan Fajt, anebo kdokoli jiný, na to si ještě počkáme.*⁹⁶

K výběrovému řízení se obsáhle vyjádřila i Meda Mládková⁹⁷ v rubrice Názory pro MF DNES.⁹⁸ V něm doporučuje na místo generálního ředitele NG Jiřího Fajta: *„Všude jinde by byl ředitel vyměněn a do čela postaven skutečný odborník. Často slyším, že velké osobnosti tady chybí, že nemáme odborníky, kteří by byli partnery velkých muzejních institucí v Evropě a Americe. Ale to je omyl. Takovým odborníkem je Jiří Fajt.*⁹⁹ Velmi otevřeně ho doporučuje a považuje za jediného možného kandidáta v českých podmínkách: *„... vím a věřím, že by se neblahá situace v Národní galerii jeho nástupem do čela změnila. Že právě on by byl tím, kdo pozvedne mezinárodní renomé galerie, které dnes skomírá.... Domnívám se, že Jiří Fajt by v současnosti byl nejvhodnějším kandidátem na místo generálního ředitele Národní galerie, protože má mezinárodní zkušenosti, profesionální odborné znalosti a samozřejmě i organizační schopnosti. Všechny tyto vlastnosti z případných českých kandidátů zřejmě nikdo jiný v takové míře dosud nenačerpal.*¹⁰⁰

V polovině května 2013 zveřejnilo Právo informaci, že *„... na 4. června je do Nostického paláce svoláno odborné grémium, které má být poradním orgánem ministryně kultury Aleny Hanákové (STAN).*¹⁰¹ Mezi kandidáty na nového ředitele galerie byli podle Práva opět Jiří Fajt a Marek Pokorný.¹⁰² Ohledně výběrového řízení vyjádřilo Právo v den schůzky grémia obavy *„Odborníci z oblasti výtvarného umění se obávají, že grémium, které má vybírat ředitele Národní galerie, bylo sestaveno účelově. V médiích se objevují spekulace o tom, že má vybírat pouze ze dvou kandidátů, kteří se zúčastnili minulých konkurzů, tedy mezi historikem umění Jiřím Fajtem a bývalým ředitelem Moravské*

⁹⁶ FARNÁ, Kateřina. *Nový šéf NG by měl mít jasnější vizi.* Právo. 19.04.2013, s. 3.

⁹⁷ Meda Mládková, *1919-, sběratelka umění a zakladatelka Nadace Jana a Medy Mládkových a Musea Kampa.

⁹⁸ MLÁDKOVÁ, Meda. *Galerii má vést Fajt.* Mladá fronta DNES. 26.04.2013, s. 11.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ Tamtéž.

¹⁰¹ KOVÁČ, Peter. *V červnu se rozhodne o řediteli Národní galerie.* Právo. 17.05.2013, s. 12. *„Podle informací, které se podařilo získat Právu, v tomto grémiu zasedají Lubomír Slaviček z Masarykovy univerzity v Brně, Michal Stehlik z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Magdalena Juříková, ředitelka Galerie hlavního města Prahy, Jana Pelouchová z Muzea Kampa, Petr Wittlich, historik umění, Karel Srp, historik umění, a Lenka Lindaurová, publicistka.“*

¹⁰² KOVÁČ, Peter. *V červnu se rozhodne o řediteli Národní galerie.* Právo. 17.05.2013, s. 12.

galerie Markem Pokorným. ... Ministerstvo kultury spekulace nevyvrátilo, respektive se k nim nevyjádřilo.“¹⁰³

Den poté, co se grémium sešlo, vyjádřila Machalická v LN obavu ze složení komise – v titulku článku ji označila jako „komisi pro kočku,“¹⁰⁴ „... je ... přinejmenším zvláště poskládaná. Její složení bylo ohlášeno již před třemi nedělemi, ale až nyní se konečně někdo ozval s kritikou. Členové Komise ministryně kultury pro otázky galerií zřizovaných MK ČR otevřeným dopisem poukázali na to, že úřad znovu postupuje neprofesionálně. A jako vždy se intrikuje.“¹⁰⁵ Machalická byla dalším veřejným zastáncem volby Fajta: „Již dva roky mohl být v čele Jiří Fajt, který byl řádně zvolen, ale Václav Riedlbauch jej odmítl jmenovat s trapnou výmluvou, že končí v úřadu.“¹⁰⁶ Ve svém článku také naznačuje, kdo podle ní mohl ovlivnit původní výběrové řízení za ministra Riedlbaucha: „Kdopak asi tahal za nitky, aby Fajta dostal ze hry, že? Kdopak se mu nakonec musel omluvit za urážky a komu ležel v žaludku jako kámen?“¹⁰⁷

Ministryně Hanáková 17. června 2013 rezignovala, ještě necelý měsíc poté (do 10. 7. 2013) byla v demisi.¹⁰⁸ O týden dřív oznámilo ministerské grémium, že chce ke dvěma kandidátům přidat dalšího a složení hodnotícího týmu nevytvářelo nejlepší dojem: „Nepůsobí to příliš transparentně, celé je to podivné. Ani se nás nikdo neptal na názor, přitom jsme jako poradní orgán ministerstva kultury,“ říká předsedkyně Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků Vlasta Čiháková: není prý ani jasné, podle jakého klíče byl vybrán tým lidí, kteří mají nového šéfa ministerstvu doporučit.“¹⁰⁹ Po rezignaci Hanákové zhodnotily HN odvolání Rösela jako „asi její nejlepší čin.“¹¹⁰

Přes tuto událost pokračovalo výběrové řízení dál, jak uvedl jeden z kandidátů Marek Pokorný: „Konají se konzultace na ministerstvu kultury, aniž lze odhadnout, zda rozhodnutí vůbec padne, když ministryně na konci června odstoupí.“¹¹¹ Na konci června apelovali členové grémia na ministryni, aby s ohledem na tehdejší politickou situaci

¹⁰³ ČTK. *Nový šéf NG? Odborníci mají obavy.* Právo. 04.06.2013, s. 14.

¹⁰⁴ MACHALICKÁ, Jana. *Komise pro kočku.* Lidové noviny. 05.06.2013, s. 11.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Tamtéž.

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ SVOBODOVÁ, Michaela. *Nechtěná odchází.* Mladá fronta DNES. 13.06.2013, s. 4.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ FISCHER, Petr. *Třešnička v každém patře kulturního dortu.* Hospodářské noviny. 13.06.2013, s. 9.

¹¹¹ HARTMAN, Ivan. *Palácový převrat.* Hospodářské noviny. 26.06.2013, s. 9.

nepokračovala ve výběru ředitele NG. V té době již tři z osmi členů grémia na členství v něm rezignovali. Ti v otevřeném dopise napsali, že mandát možného šéfa by byl „*od počátku vratký, jeho politická podpora mizivá a měli bychom před sebou další nestabilní období existence Národní galerie.*“¹¹²

Přes tyto požadavky jmenovala Hanáková 4. 7. 2013 generálním ředitelem NG Jiřího Fajta, termín jeho nástupu byl určen na září 2013.¹¹³ Tehdy budoucí ministr kultury Jiří Balvín¹¹⁴ její rozhodnutí označil za nevhodné a oznámil, že chce záležitost po svém nástupu do resortu prověřit: „*Jsem překvapen, jestliže paní ministryně 4. července jmenuje ředitele Národní galerie bez řádného výběrového řízení a proti názoru odborné veřejnosti. Případá mi to nevhodné.*“¹¹⁵ MF DNES zprávu o zvolení Fajta přivítala s nadšením, označila ho za kvalifikovanou osobu s podporou odborné veřejnosti: „*Konečně bude v čele Národní galerie stát člověk, který chápe poslání téhle instituce, má bohaté zkušenosti s galerijním prostředím u nás i v zahraničí, vyzná se v historii oboru i v současných trendech a velel týmům, které udělaly řadu kvalitních výstav, těší se vážnosti, má respekt. Navíc zná i Národní galerii, působil tady víc než sedm let, vedl Sbírku starého umění a odešel krátce poté, co se ředitelem stal Milan Knížák.*“¹¹⁶ Možné nastoupení Fajta do NG vnímá autorka článku jako spásu pro galerii a možnost pro její oživení: „*Na sbalených kufrech však paradoxně (ministryně) učinila snad nejlepší krok za svoji kariéru – Fajtovo jmenování by mělo ukončit vegetativní stadium, v němž se Národní galerie po Knížákově odchodu ocitla, a konečně nastartovat novou a důstojnou éru jejího fungování.*“¹¹⁷ V článku pro LN komentovala Machalická chování Hanákové, obviňuje ji z poškození Fajta způsobem, jakým ho na post dosadila: „*Hanáková prostě*

¹¹² ČTK. *Znalci: Odložte výběr šéfa Národní galerie.* Mladá fronta DNES. 27.06.2013, s. 5.

¹¹³ NOVINKY.CZ, ČTK. *Hanáková jmenovala do čela Národní galerie Fajta.* Právo. 08.07.2013, s. 9.

¹¹⁴ Jiří Balvín, *1953-, absolvent Filmové akademii múzických umění v Praze. obor filmové a televizní produkce (1977-1981). Od roku 1974 střídavě pracoval v Československé a později České televizi. Od roku 1989 do roku 1991 spolupracoval s britskou BBC. V roce 1998 nastoupil na pozici ředitele marketingové společnosti Českého tenisového svazu. Od roku 1990 do roku 2000 vykonával funkci ředitele programové výroby ČNTS – NOVA TV. V roce 2001 byl zvolen generálním ředitelem ČT, v roce 2003 se stal generálním ředitelem hudební televize Óčko. V letech 2012–2013 působil jako manažer speciálních projektů Óčka. Od 13. srpna 2013 do 29. ledna 2014 ministr kultury v demisi. Od 10. července 2013 do 13. srpna 2013 ministr kultury. Zdroj: Mgr. Jiří Balvín. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2013-cr/jiri-rusnok/mgr--jiri-balvin-108646/>

¹¹⁵ NOVINKY.CZ, ČTK. *Hanáková jmenovala do čela Národní galerie Fajta.* Právo. 08.07.2013, s. 9.

¹¹⁶ KUBÍČKOVÁ, Klára. *To nejlepší nakonec, nový šéf Národní galerie.* Mladá fronta DNES. 08.07.2013, s. 10.

¹¹⁷ Tamtéž.

obsadila jeden z nejdůležitějších postů v kulturně-umělecké sféře bez výběrového řízení. Poškodila všechny včetně Jiřího Fajta, který jako nový ředitel potřebuje především silný mandát, a ne aby se po straně šuškal, kdo a proč ho dosadil.“¹¹⁸

Tehdejší ministr v demisi Balvín sestavil 15. 11. 2013 odbornou komisi, která se měla zabývat budoucností NG a hodnotit její činnost.¹¹⁹ První zasedání komise se podle plánu mělo uskutečnit v druhé polovině listopadu 2013, po předčasných parlamentních volbách, Balvín chtěl „předat ministerstvo dobře připravené na další postup v záležitostech, které nebyly systémově řešeny během uplynulých dvaceti let,“¹²⁰ tím byla myšleno i další směřování NG. LN označily komisi¹²¹ za podivně sestavenou bez konzultace s Fajtem, což Jiří David (citovaný LN) považoval za zradu. Podle něj šlo o „účelovou schválnost a kukaččí vejce, které nasadil do hnízda Jiřímu Fajtovi ministr v demisi Jiří Balvín krátce před svým odchodem z politické scény“. ¹²² David napsal komisi otevřený dopis, kde ji označil za „nesourodý, podivně amorfni spletenec několika osobností a místních kamarádů kamarádů.“¹²³ O složení týmu se Fajt prý dozvěděl až z médií.¹²⁴

První schůzka komise byla plánována na 21. 11. 2013. V LN vyjádřila obavu ze složení i Machalická, která jako další podporovatel Fajta poukázala na složení komise: „Jinými slovy: ředitele instituce strčil pod kuratele. A když se zblízka podíváme na složení tohoto dozorujícího orgánu, asi nebude náhodou, že ho z velké části tvoří odpůrci a kritici Jiřího Fajta. Kterému Jiří Balvín pochopitelně nic neřekl.“¹²⁵ Po schůzce komise na konci listopadu 2013 se ke kauze opět v LN vyjádřil Jiří David, který tvrdil, že na schůzce komisi Balvín předložil „pouhý zápis z posledního vzájemného setkání ministr versus Jiří

¹¹⁸ MACHALICKÁ, Jana. *Alenčin hlavní chod*. Lidové noviny. 08.07.2013, s. 8.

¹¹⁹ ČTK. *NOVOU KOMISI ODBORNÍKŮ*. Právo. 16.11.2013, s. 8.

¹²⁰ HNÁTEK, Václav. *Ministr Balvín chystá velké změny. Už je však nestihne*. Mladá fronta DNES. 21.10.2013, s. 10.

¹²¹ **Složení komise** podle LN (s tehdejším pracovním zařazením): bývalý ředitel Veletržního paláce Tomáš Vlček, Jiří Patočka a František Drozen z VŠE, Ondřej Hubáček z katedry etnologie UK, ředitelka Galerie hlavního města Prahy Magdalena Juříková, ředitel Galerie výtvarného umění Ostrava Jiří Jůza, ředitel Západočeské galerie Roman Musil, ředitel Ústavu dějin umění AV Vojtěch Lahoda, Michaela Ottová z Ústavu dějin umění FF UK, Lubomír Slaviček z Masarykovy univerzity v Brně a historikové umění Ladislav Kesner a Michael Zachař.

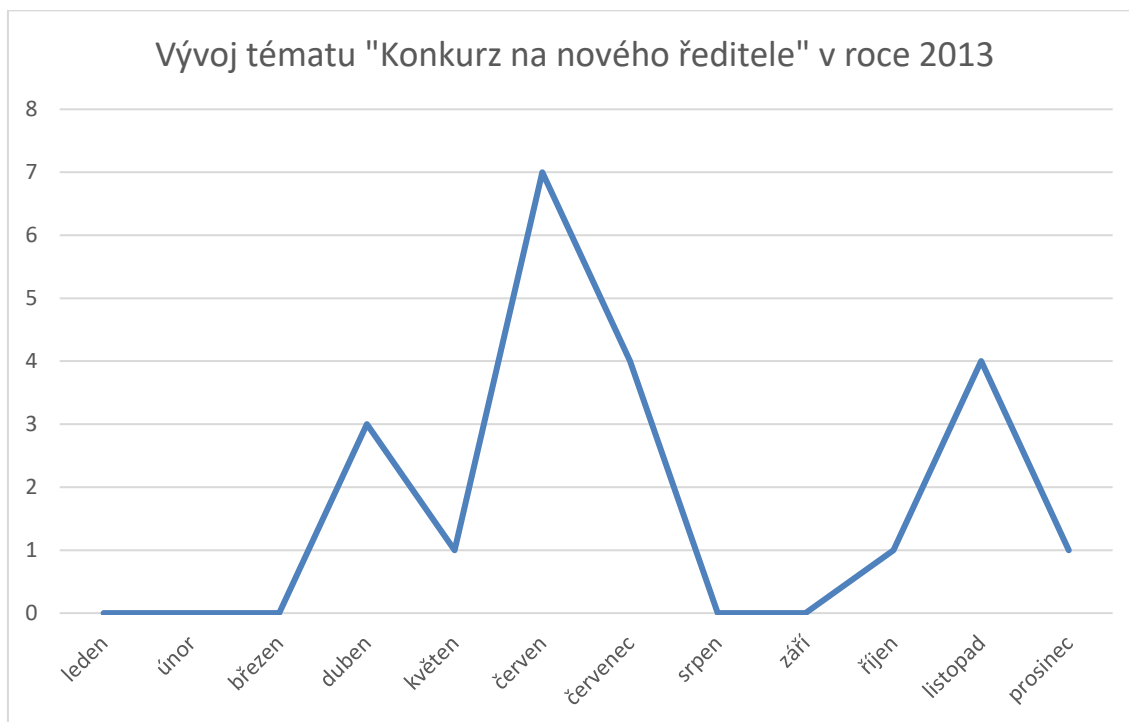
¹²² JMC, JPS. *Komise odborníků, nebo*. Lidové noviny. 19.11.2013, s. 9.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ MACHALICKÁ, Jana. *Bollywoodský konec*. Lidové noviny. 19.11.2013, s. 10.

Fajt¹²⁶ z předcházejícího týdne (ne Fajtovu programovou tezi). „Je tedy naprosto zřejmé, a to od počátku, že toto amorfnní společenství má pouze jednorázový účelový smysl, jeho cílem je jakkoliv odstranit, jakkoliv zdiskreditovat Jiřího Fajtu v pozici ještě nenastoupivšího generálního ředitele NG!“¹²⁷

Obrázek 3 Vývoj tématu 1.1. v roce 2013

4.1.2 Ředitel ústředním tématem článku

V souvislosti s institucí, jakou je NG, se nelze vyhnout personifikaci s jejím vedením. Generální ředitel je médií a veřejností vnímán jako hlavní postava galerie, která má největší vliv na její vedení (což se může lišit u různých ředitelů), ale ve finále je za chod galerie odpovědný především on. Proto je tato podkapitola věnována právě osobnostem ředitelů NG a způsobu, jakým se o nich média vyjadřovala.

Milan Knížák

V lednu 2010 se objevila řada článků hodnotící Milana Knížáka. V HN¹²⁸ zhodnotila Magdaléna Čechlovská¹²⁹ léta působení Knížáka v NG. Jeho počátky popisuje

¹²⁶ DAVID, Jiří. *Podivná Balvínova komise na druhou*. Lidové noviny. 28.11.2013, s. 13.

¹²⁷ Tamtéž.

¹²⁸ ČECHLOVSKÁ, Magdaléna. *Před 10 lety umělci Knížáka vítali, teď se ho rádi zbaví*. Hospodářské noviny. 13.01.2010, s. 2.

¹²⁹ Magdaléna Čechlovská, *1975-, novinářka se zaměřením na kulturu, výtvarné umění a divadlo.

euforicky s ohlédnutím na jeho rektorskou dobu na AVU. „*Vítaný a oslavovaný Knížák do Národní galerie nastupoval v červenci 1999 jako respektovaná a oblíbená osobnost. Byl oslavován jako umělec, který se svými akcemi ze šedesátých let zapsal do mezinárodního kontextu a současně i jako bývalý rektor Akademie výtvarných umění. Knížák provedl na AVU, kam přišel v roce 1989, „revoluci“. Vyměnil učitelský sbor a školu otevřel novým trendům.*“¹³⁰ Jeho „vládu“ hodnotila jako rozhodnou a sebevědomou, chválila ho za získané akvizice na konci devadesátých let. „*V dalších letech začalo přibývat negativních zpráv, fakta dávala za pravdu Knížákovým kritikům, kteří šéfovi galerie předhazovali sebestřednost, která instituci ubližuje. V roce 2001 Národní galerie zrušila smlouvu se Společností Jindřicha Chalupického, pořadatele nejvýznamnější soutěže pro mladé výtvarníky. ... Knížák Cenu Jindřicha Chalupického „vyhnal“ poté, co se pohádal s umělcem Davidem Černým*“¹³¹ při instalaci jeho soch ve Veletržním paláci, odkud ho vykázal. Černý soutěž vyhrál a Václav Havel jej potom při vyhlášovacím ceremoniálu dekoroval na chodníku před galerií.“¹³²¹³³ Dále uvedla mnoho případů, kdy došlo ke komplikacím v chodu galerie, výstav nebo zápůjček. Článek vyznívá spíše negativně s ohledem na poslední léta Knížákova vedení NG.

Ve svém textu z ledna 2010 pro LN¹³⁴ byla Jana Machalická¹³⁵ velmi kritická vůči Milanovi Knížákovi. Tyto antipatie byly vzájemné, jak je zřejmé z Knížákových názorů na manželé Janu a Jiřího Machalické.¹³⁶ Knížáka ve výše zmíněném článku označila za

¹³⁰ ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Před 10 lety umělci Knížáka vítali, teď se ho rádi zbaví*. Hospodářské noviny. 13.01.2010, s. 2.

¹³¹ „*David Černý, který si hraje na velkého mistra a suveréna, je ubožák. ... Je to malý člověk a plagiátor. Z mého díla vykradl co mohl.*“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 59.

¹³² ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Před 10 lety umělci Knížáka vítali, teď se ho rádi zbaví*. Hospodářské noviny. 13.01.2010, s. 2.

¹³³ „*Scéna, kterou zinscenoval v NG při předávání ceny J. Chalupického byla čirou mediální spekulací ke které se, bohužel, Václav Havel ochotně připojil. Černý porušil všechna pravidla vystavování. Chtěl své kolegy přetrumfnout a získat nekalou převahu. Nechal totiž do NG přivést sochy velkých aut i když věděl, že prostor je limitovaný. Nemohl jsem s tím souhlasit, připadalo mě to neseriózní. Ovšem s ním není možná normální diskuze. Je to primitivní a sprostý člověk. Mezi vyvedením Černého z Veletržního paláce a předáváním Ceny Jindřicha Chalupického uplynulo několik dní a tak jeho výstup s tričkem v chladu před branou Veletržního paláce bylo čiré divadlo. Kdybych nebyl ve funkci, rozbil bych mu hubu, ale nechtěl jsem NG ublížit a proto jsem se bránil jen verbálně. Média zobou všem hulvátům z ruky, tedy i Davidu Černému.*“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 59.

¹³⁴ MACHALICKÁ, Jana. *Pozvolné odcházení Milana Knížáka*. Lidové noviny. 15.1.2010, s. 12.

¹³⁵ Jana Machalická, *1958-, odborná pracovnice Divadelního ústavu, redaktorka, lektorka dramaturgie.

¹³⁶ „*Známý teoretik Jiří Machalický, kdysi dokonce ředitel Sbírký grafiky a kresby NG napsal pro katalog Jiřího Koláře neprofesionální esej. Považoval jsem to za tak závažné, že jsem s takovým člověkem nechtěl spolupracovat a tak z NG odešel. To jsem neměl dělat. Tím jsem rozzuřil jeho ženu Janu Machalickou, která mne po dlouhá léta neustále kritizovala, špinila a napadala, i když její obor není výtvarné umění, ale*

„diletanta. „Z odbojného konceptualisty se Milan Knížák stal před lety diletantem v oboru kunsthistorie.“¹³⁷ Následuje výčet všech Knížákových chyb – „...objevy zapomenutých umělců až po megalomanské shromažďování budov a snahy, aby NG byla kolosem a požrala vše ostatní (například Nedomovo Rudolfinum). Na druhé straně určité galerii oživil pořádáním bienále...“¹³⁸ Ve svém textu autorka rozebírala možný odchod ředitele a nechápe, proč by to nebylo možné s okamžitou platností, Knížáka obvinila z toho, že neměl pro galerii žádný program, projekty. „Ač se běžně ředitelé „příspěvkovek“ odvolávají den ze dne a vzápětí se vyhláší výběrové řízení, u Knížáka ministerstvo přetéká vstřícností, aby nenarušilo jeho neexistující projekty.“¹³⁹ Použila citově zabarvená slova: „... během pár let rozprášil a zdecimoval kunsthistorickou¹⁴⁰ obec...“ a jeho ego popsala jako „hypertrofované“. Také ho nařkla z neobvyklého získání titulu v době jeho působení na AVU „Pro vedení instituce ale především neměl erudici, a i když sám sobě jako rektor AVU udělil doktorát, už nedokázal zařídit, aby někde dostal osvědčení o absolvování vysoké školy. Je tedy veřejným činitelem, který má titul bez uzavřeného vysokoškolského studia.“¹⁴¹ Tento článek Machalické je vysoce kritický vůči Knížákovi, tento znak se nese všemi jejími články, které se ho týkají.

V únoru 2010 předložily HN v článku Zuzany Luňákové¹⁴² názory prezentované v médiích s přímou reakcí Milana Knížáka, čímž mu byl dán prostor na vlastní vyjádření a prezentaci svého pohledu. „Kritici mu však vyčítají, že nechce atraktivní výstavy, což snižuje počet návštěvníků. K tomu říká jedině: „Odmítám pojímat galerii jako část zábavního průmyslu. Vnímám ji jako edukativní činnost, jako mapování historie

divadlo. Díky mně se „hluboce ponořila“ i do výtvarných vod. Jednou to došlo tak daleko, že jsem jí poslal redakční mail vyznání lásky, abych ji zkompromitoval, ale ani to nepomohlo. Nakonec jí její poslední šéfredaktor údajně zakázal, aby o mně psala. I jemu to asi bylo trapné. Jiří Machalický je submisivní typ, možná, že ho žena doma mlátí, ale to není dostatečná kvalifikace pro teoretika.“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 58.

¹³⁷ MACHALICKÁ, Jana. *Pozvolné odcházení Milana Knížáka*. Lidové noviny. 15.1.2010, s. 12.

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ poznámka O.O. – předávání agendy je časově náročné, nelze proto ředitele, který je i tvůrcem koncepce a programu, ze dne na den nahradit. Ačkoliv ho Machalická označuje za ředitele bez agendy, na rok 2010 byla např. naplánována velká výstava Monet-Warhol, která byla vzhledem k převozu děl z vídeňské Albertiny logisticky náročná. Ke konci roku 2010 byla také představena obsáhlá výstava mapující Škrétovo dílo a domnívám se, že není možné, aby do takto velkých projektů nebyl generální ředitel zapojen.

¹⁴⁰ „Čeští kunsthistorici, Raději diplom opici.“ Rýmování z knihy KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 97.

¹⁴¹ MACHALICKÁ, Jana. *Pozvolné odcházení Milana Knížáka*. Lidové noviny. 15.1.2010, s. 12.

¹⁴² Zuzana Luňáková, redaktorka Hospodářských novin.

*a objevování toho, co bylo zanedbáno. To část takzvané kulturní veřejnosti nechce. " To, že by návštěvnost klesala tak rapidně, jak se uvádí, však rázně odmítá. "*¹⁴³ Celkové nahlížení na Knížáka bylo pozitivní. *„Každou kritiku však vnímá a i o „blábolech“ prý přemýšlí. "*¹⁴⁴

Milan Knížák slavil 19. 4. 2010 sedmdesáté narozeniny v Anežském klášteře na Starém Městě, jedno z hlavních témat byla gratulace tehdejšího prezidenta Václava Klause, který se oslavy také zúčastnil.¹⁴⁵

Z pozice výtvarníka a ředitele NG se Knížák vyjadřoval i k politickému dění, například k parlamentním volbám roku 2010: *„Budu volit zásadně pravici, poněvadž levice svou pseudolidovou politikou ohrožuje naši budoucnost. Budu volit ODS, poněvadž potřebuje posílit. Je to, ať se nám to líbí, nebo ne, naše nejstabilnější strana. "*¹⁴⁶

Knížák byl 28. 10. 2010 vyznamenán tehdeším prezidentem Václavem Klausem, čímž se dostal opět do centra pozornosti, zvláště za své zásluhy: *„Klaus při slavnostním předávání řádů přišel s vysvětlením, že Knížák "jako ředitel Národní galerie stabilizoval její chod a inicioval řadu pozoruhodných projektů. "*¹⁴⁷ 15. 10. 2010, před předáním ocenění, napsal Knížák dopis Klausovi, ve kterém vyznamenání odmítá (zveřejnil jej ve své knize *25 let v pichlavém sametu*). Navzdory svého tvrzení nakonec vyznamenání přijal.¹⁴⁸

Výběrové řízení pro expozici v národním pavilónu na 54. Bienále výtvarného umění v Benátkách¹⁴⁹ na rok 2011, (které proběhlo v roce 2010), nemělo jednoznačného

¹⁴³ LUŇÁKOVÁ, Zuzana. *S Klausem chodíme na pivo do „čtyřek“*. Tam nás nikdo nevidí. Hospodářské noviny. 19.02.2010, s. 25.

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ DRTILOVÁ, Zuzana. *Popřát Knížákovi přišel i prezident Václav Klaus*. Mladá fronta DNES. 20.4.2010, s. 7.

¹⁴⁶ DRTILOVÁ, Zuzana. *Koho budou volit? Osobnosti z Prahy odmítají levicové sliby*. Mladá fronta Dnes. 19.5.2010, s. 4

¹⁴⁷ FISCHER, Petr. *Pohřeb výstavní kultury. Režie: Milan Knížák*. Hospodářské noviny. 10.11.2010, s. 11.

¹⁴⁸ *„Je mi strašně líto, ale nechci být ve skupině lidí, kteří podle mého názoru neměli být vyznamenáváni (určitě víte, které mám na mysli). Bylo jich za Havla habaděj a, bohužel, i dost za Vás. ... Víte, že si Vás vážím, ale hlavně, mám Vás ráda jako člověka, kterého považuji za báječně normálního, odvážného a schopného přijímat otevřené názory.“* Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 159.

¹⁴⁹ Téměř všechny světové státy mají v Benátkách národní pavilon, ve kterém propagují svou kulturu. Pro zajímavost ve Velké Británii probíhá proces výběru umělce následovně: *„zhruba 9 měsíců před zahájením svolá (Britská rada, pozn. O.O.) shromáždění osmi expertů zabývajících se současným uměním, aby vybrali umělce, který bude Británii reprezentovat.“* Další země *„mají různé byrokratické mechanismy, které při*

vítěze. Komise odborníků, kterou pravidelně svolávala NG nakonec po různých peripetích¹⁵⁰ doporučila NG projekt výtvarníka Dominika Langa.¹⁵¹ Tehdejší generální ředitel Milan Knížák se ale rozhodl vybrat projekt jiných umělců (Vasila Artamonova, Alexeye Klyuykova a Pavla Sterece), ti se na protest proti Knížákovu postupu odmítli bienále zúčastnit.¹⁵² Rozhodnutí komise je pouze ve formě doporučení, které ředitel NG nemusí respektovat, ale bylo to zvykem. Knížák se vyjádřil takto: „*Já jsem neudělal žádnou chybu, já jsem si z doporučení komise vybral druhý projekt, protože mi připadá daleko nosnější a méně komplikovaný.*“¹⁵³

6. 12. 2010 poslalo zhruba sto padesát umělců, kurátorů, pedagogů a studentů otevřený dopis ministrovi kultury Besserovi, ve kterém žádají o posláni Dominika Langa na bienále v Benátkách.¹⁵⁴ V ten samý den se potřetí sešla komise ministra, která mimo jiné rozhodla, že ČR bude na bienále v Benátkách zastupovat Lang.¹⁵⁵

*výběru umělce pro svůj pavilon aplikují. Němci mají podobně jako Britové národní kulturní agenturu s názvem Goethe Institut, která vede jejich pavilon. Guggenheim vlastní americký pavilon, ale nerozhoduje o jeho obsahu. Ministerstvo zahraničí (americké, pozn. O.O.) shromažďuje návrhy a nezávislá vládní agentura pro podporu kultury a umění National Endowment for Arts vytvoří výběrovou komisi. Občas se stane, že země, která nemá zájem nebo finance na propagování současného umění, odmítne pozvánku k otevření samostatného pavilonu.“ THORNTONOVÁ, Sarah. *Sedm dní ve světě umění*. Zlín, 2016. ISBN 978-80-7473-431-1, s. 195-196.*

¹⁵⁰ „*Na prvním zasedání v září 2010 komise konstatovala, že žádný z přihlášených projektů není kvalitní. Doporučila, aby byl termín prodloužen do konce října. Podruhé se komise sešla v pátek 5.10. a jeden z projektů vybrala.*“ Zdroj: POSPISZYL, Tomáš. *Dlouhá cesta do Benátek*. Lidové noviny. 12.11.2010, s. 10.

¹⁵¹ Dominik Lang, *1980 -, v letech 2002-2008 studoval Akademii výtvarných umění v Praze, (ateliéry Jindřicha Zeithammla, Veroniky Bromové a Jiřího Příhody), 2004-2005 Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze (ateliér Jiřího Davida). Zdroj: Dominik Lang, *Artlist* [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/dominik-lang-1403/>

¹⁵² ZUD. *Kdo pojedje do Benátek? Knížák našťval komisi i umělce*. Mladá fronta Dnes. 19.11.2010, s. 10.

¹⁵³ ČTK. *Stále se neví, kdo pojedje na Benátské bienále*. Hospodářské noviny. 07.12.2010, s. 15.

¹⁵⁴ Tamtéž.

¹⁵⁵ ČTK. *Besser pošle Langa*. Právo. 07.12.2010, s. 16.

Obrázek 4 Vývoj tématu 1.2.1. v roce 2010

V půlce ledna 2011 se v Lidových novinách objevila zmínka o „benátské kauze“ v zahraničních médiích – konkrétně v prestižním The Art Newspaper. „*Středeční vydání internetové verze britského časopisu The Art Newspaper jim věnovala článek, nazvaný Český výběr na benátské bienále vyústil v chaos. ... Redakce The Art Newspaper kontaktovala generálního ředitele Národní galerie v Praze, aby se k aféře vyjádřil. Ten se však rozhodl kauzu nekomentovat.*“¹⁵⁶ Český pavilon v Benátkách nakonec přece jen reprezentoval Dominik Lang, který v něm představil 2. 6. 2011 instalaci s názvem „Spící město“.¹⁵⁷ Ta slavila velký úspěch a Lang byl ten rok nominován i na prestižní Cenu Jindřicha Chalupického.¹⁵⁸ Jejím laureátem se stal nakonec až v roce 2013 (po třech nominacích).¹⁵⁹

¹⁵⁶ KUL. *Zahraničí píše o české účasti v Benátkách*. Lidové noviny. 14.01.2011, s. 8.

¹⁵⁷ ČTK. *Český pavilón v Itálii*. Právo. 18.05.2011, s. 9.

¹⁵⁸ DRTILOVÁ, Zuzana. *Uspěl navzdory Knížákovi, možná ho čeká i Chalupického cena*. Mladá fronta DNES. 05.08.2011, s. 8.

¹⁵⁹ ŠENK, Filip. *Lang se dočkal Ceny Chalupického*. Lidové noviny. 18. 11. 2013, s. 24.

Po zvolení Rösela dalším ředitelem NG v květnu 2011 se opět objevovaly články hodnotící období Knížáka.¹⁶⁰ V červnu 2011 koupilo jeden jeho obraz hejtmanství Plzeňského kraje za 100 000 Kč jako dar pro tehdejšího prezidenta Klause. O nákupu rozhodli zastupitelé kraje spolu s tehdejším hejtmanem kraje Milanem Chovancem.¹⁶¹ Knížák napsal 17. 6. 2011 v HN Klausovi věnování k narozeninám s názvem *Zavilý romantik české politiky*.¹⁶²

Den před oficiálním odchodem Knížáka z NG se objevilo jen v HN 5 článků komentujících jeho působení a odchod, další média se přidala následující den.

V HN byl dán velký prostor Knížákovým kritikům, kteří se opřeli do jeho hospodaření v NG: „*vykazuje horší výsledky než před nástupem Milana Knížáka. Je celkem lhostejné, podíváme-li se na počet výstav, návštěvnost, publikační činnost či na příjmy ze vstupného,*“ *uvádí na stránkách Artalk.cz Jan Skřivánek, šéfredaktor magazínu Art + Antiques.*“¹⁶³ Prostor dostal i výrok z roku 2000 tehdy odstupujícího ředitele Sbírký starého umění Jiřího Fajta, „*Byrokraticky vymáhaná centralizovaná moc vyjádřená pyramidální organizační strukturou jako základ nové organizace působí archaicky.*“¹⁶⁴ Autorka výše zmíněného článku kritizovala i rozrůstání budov pod NG, což enormně zvýšilo náklady. Také zmiňuje mezery v nových akvizicích, kde chybí veřejní kritici Knížáka jako je David Černý¹⁶⁵ či Jiří David, ale i mnoho dalších: „*Knížákova čítanka je plná povážlivých mezer. V přehledu děl zakoupených do sbírek NG za posledních dvacet let chybí nejen David Černý či Jiří David, dva notoričtí kritikové NG...*“¹⁶⁶

Konec svého působení podle MF DNES Knížák „*Ukončil ... stylově: napadl nástupce ve funkci Vladimíra Rösela z naprosté nekompetentnosti, chová se prý „téměř psychopaticky“, dělá „neodůvodněná rozhodnutí, která s nikým nediskutuje“ atd. Při formulaci těchto výtek se Knížák nemohl nedívat do zrcadla. Dále připomněl, že všeho, čeho v čele NG dosáhl a co považuje za dobré, dokázal navzdory poměrům.*“¹⁶⁷ Pro ČTK Milan Knížák uvedl, že předání funkce neprobíhalo podle jeho představ: „*Považoval bych*

¹⁶⁰ KOVÁČ, Petr. *O americké renesanci*. Právo. 17.05.2011, s. 12.

¹⁶¹ NED. *Dohadovali koupí obrazu pro Klause*. Mladá fronta DNES. 10.06.2011, s. 1.

¹⁶² KNÍŽÁK, Milan. *Zavilý romantik české politiky*. Hospodářské noviny. 18.06.2011, s. 7.

¹⁶³ ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Ředitel odchází*. Hospodářské noviny. 31.08.2011, s. 11.

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ David Černý, *1967-, umělec, absolvent Vysoké školy umělecko-průmyslové (ateliér Kurta Gebauera).

¹⁶⁶ Tamtéž.

¹⁶⁷ CHUCHMA, Josef. *Genialita Applu. Knížák se loučil*. Mladá fronta DNES. 03.09.2011, s. 10.

*za normální, kdybych získal záruky, že nové vedení Národní galerie bude to, co se v ní povedlo dobrého, ochraňovat a rozvíjet a teprve nad to přicházet s novými impulsy. Zatím to vypadá, že je to přesně naopak. O další osud Národní galerie mám velké obavy.*¹⁶⁸

Milan Knížák se rozhodl v září 2011 zažalovat výtvarníka Davida Černého a Českou televizi (ČT). Černý ho v dokumentu, který vysílala ČT v lednu 2011, označil za „nafoukaného kriploidního č...“.¹⁶⁹ Odvolací Vrchní soud v Praze opakovaně dospěl k závěru, že použité hrubé výrazy zasahují do osobnostních práv natolik, že pouhá omluva není dostačující satisfakcí.¹⁷⁰ Soud rozhodl, že David Černý by měl zaplatit Knížákovi sto tisíc korun za urážku. ČT i Černý se v minulosti již omluvili. Černý poprvé v lednu 2012: „*Mé přirovnání profesora Milana Knížáka k mužskému pohlavnímu orgánu za použití vulgarismu bylo neadekvátní. Za přirovnání k tomuto orgánu se omlouvám.*“¹⁷¹ Pražský městský soud o měsíc později rozhodl, že omluva nebyla dostatečná a že ČT musí záznam s omluvou odvysílat.¹⁷² Vrchní soud v Praze rozhodl na konci února 2013, že Černý i ČT musí zaplatit Knížákovi za urážku. Mluvčí soudu uvedl: „*Výtvarník Černý i Česká televize musí zaplatit po sto tisících. K tomu ještě musí uhradit Milanu Knížákovi náklady řízení*“¹⁷³ V roce 2017 soud už řešil pouze finanční náhradu za tento výrok.

V Právu byl 4. 10. 2011 zveřejněn dopis, ve kterém Knížák ironicky žádá doplatek za svoji práci v NG v reakci na platové odměny ředitele ČT: „*Česká televize, tato velkovýrobní seriálových kýčů, tendenčních zpravodajství a zkreslování podoby kultury, má nového ředitele, který nastupuje se základním platem 200 tisíc Kč měsíčně. Národní galerie v Praze, která spravuje unikátní sbírky českého i světového umění neuvěřitelné umělecké i tržní hodnoty, měla ředitele, jehož základní plat dosáhl v maximu 28 tisíc Kč měsíčně. Odměny dostal za dvanáct let jen třikrát. Není to absurdní nepoměr? Žádám o doplatek, za dvanáct let to bude docela dobrá suma!*“¹⁷⁴

¹⁶⁸ KOVÁČ, Peter. *Knížák v Národní galerii definitivně končí*. Právo. 01.09.2011, s. 14.

¹⁶⁹ JAS, ČTK. *Knížák žaluje Černého a ČT*. Právo. 16.09.2011, s. 7.

¹⁷⁰ ČTK. *Černý odmítá trest za „kriploidního ču..a“, kauzu žene k Ústavnímu soudu*. IDNES.cz 18. 4. 2017 [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kriploidni-urazka-soud-cerny-knizak-ct-d9c-/domaci.aspx?c=A170418_104102_domaci_hro

¹⁷¹ *Výrok dne*. Mladá fronta DNES. 10.01.2012, s. 2.

¹⁷² KOUKAL, Josef. *Černý se musí omluvit Knížákovi znovu a lépe*. Právo. 29.02.2012, s. 5.

¹⁷³ ČTK. *Černý urazil Knížáka, teď zaplatí sto tisíc*. Mladá fronta DNES. 27.02.2013, s. 2.

¹⁷⁴ KNÍŽÁK, Milan. *Žádám o doplatek*. Právo. 04.10.2011, s. 14.

Obrázek 5 Vývoj tématu 1.2.1. v roce 2011

V průběhu roku 2012 se v médiích často spojovala NG se jménem Františka Kupky, jelikož se na konec roku plánovala jeho velká výstava v NG. Meda Mládková se vyjádřila, že by se na tomto projektu ráda podílela.¹⁷⁵ Milan Knížák zveřejnil 1. 2. 2012 v Lidových novinách článek, ve kterém se vymezuje vůči výroky Medy Mládkové,¹⁷⁶ které na konci ledna řekla v pořadu ČT24 *Hyde park*. S NG souvisely jeho názory na rozsáhlost sbírky děl Františka Kupky – tím reagoval na výrok Medy Mládkové o její sbírce Kupky (že její kolekce Kupky je nejlepší a největší na světě). Knížák odmítl srovnání a sbírku NG označil za Kupkův „největší a nejunikátnější soubor díla.“¹⁷⁷

V květnu 2012 napsal Knížák otevřený dopis¹⁷⁸ tehdejší ministryni kultury Aleně Hanákové.¹⁷⁹ V něm vyjádřil obavy o další osud NG. „Do vedení galerie se dostali absolutní amatéři, kteří své práci nerozumějí a absolutisticky rozhodují, aniž diskutují

¹⁷⁵ POSPISZYL, Tomáš. *Nejsem dědic Medy Mládkové*. Lidové noviny. 24.02.2012, s. 10.

¹⁷⁶ K jejím výroky se vyjádřil později i ve své knize *25 let v pichlavém sametu*: „U Mládkové se snoubí chorobná lhavost s chorobami pokročilého věku.“ (s. 75) „Paní Mládková o sobě rozhlašuje, že je ekonomka a kunsthistorička, ale všichni ti co ji znají z minulosti, na taková tvrzení odpovídají lapidárně: „blbost, je to tanečnice.““ (s. 74) Svůj negativní vztah k Medě Mládkové vyjádřil i své básni v téže knize zveřejněné s názvem Mládková: „Smrad a lež. Babo, k čertu běž!“ (s. 97).

¹⁷⁷ KNÍŽÁK, Milan. *Jak jsem si vysloužil nenávisť paní Mládkové*. Lidové noviny. 01.02.2012, s. 11.

¹⁷⁸ KČ. *Knížák napsal dopis ministryni kultury*. Právo. 03.05.2012, s. 12.

¹⁷⁹ Alena Hanáková, *1958, studium absolvovala na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Ministryni kultury byla od prosince 2011 do června 2013.

s odborníky s dlouholetou zkušeností a praxí. A těch několik odborníků, kteří jsou připuštěni do diskuse, se bojí o svoji existenci a nic tedy veřejně nenamítají. ... Nové vedení svými neprofesionálními a možná i úmyslnými kroky chce zničit vše, co bylo v NG doposud vytvořeno, devaluje mnohaletou práci řady odborníků“¹⁸⁰

Vladimír Rösel

Po ohlášení vítěze konkurzu na místo ředitele NG se 17. 5. 2011 objevilo velké množství článků, jejichž hlavním tématem byl Vladimír Rösel a rozhovory s ním. Prezentován byl jako ekonom, sám se prezentoval svými zahraničními zkušenostmi: „Mám zkušenosti především z londýnských muzeí, jakými jsou The British Museum nebo Národní galerie v Londýně,“¹⁸¹ uvedl Rösel v rozhovoru pro LN.

Na místo generálního ředitele NG nastoupil Rösel¹⁸² 2. 6. 2011, ten samý den se za účasti Milana Knížáka setkal s ředitelem sbírek.¹⁸³ Svou pozornost chtěl ze začátku zaměřit zejména na návštěvníky, vyjádřil se k tomu následovně: „Podle mě prochází Národní galerie krizí identity. Většina návštěvníků neví, co vlastně je, kde ji má hledat a co od ní očekávat. To bych chtěl co nejdříve změnit. Jde také o to, jakou bude mít galerie politiku vstupného a jakou dramaturgii výstav. Prvořadý je samozřejmě návštěvník“.¹⁸⁴ Po tiskové konferenci (7. 6. 2011) byla média nespokojená – Röselovy odpovědi na otázky směřování NG v budoucnosti a jeho plány se zdály být nekonkrétní. Rösel také vyjádřil přání, aby NG stála na odbornících. Jeho „pravou rukou“¹⁸⁵ byl tehdejší náměstek pro sbírkovou činnost Vít Vlnas,¹⁸⁶ kterého do této pozice jmenoval.¹⁸⁷ Röselovo

¹⁸⁰ KČ. Knížák napsal dopis ministryni kultury. Právo. 03.05.2012, s. 12.

¹⁸¹ POSPISZYL, Tomáš. Nejsm pro galerii neznámý. Lidové noviny. 17.05.2011, s. 2.

¹⁸² „Nový generální ředitel NG, který přišel po mně, onen už zmíněný Rösel, český Rézl, mi zakázal vstup do NG, i když jsem tam dokončoval projekty a donutil mě vzít si dovolenou. Tento psychopat si se svými sekretářkami, které seděly ve vedlejší místnosti, zásadně mailoval.“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. 25 let v pichlavém sametu. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 55.

¹⁸³ KOVÁČ, Peter. Rösel nastoupil do čela Národní galerie. Právo. 02.06.2011, s. 9.

¹⁸⁴ Tamtéž.

¹⁸⁵ „(Rösel) nikdy nic nechtěl podepsat, nechtěl převzít za nic zodpovědnost. Na to si vybral ředitele sbírky starého umění Váta Vlnase, který mu ochotně sloužil, poněvadž je to povahou proplouvač. Ale boží mlýny melou, melou. Nový ředitel Fajt Vlnase vyhodil.“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. 25 let v pichlavém sametu. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 56.

¹⁸⁶ Vít Vlnas, *1962-. V roce 1988 dostudoval na obor historie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V NG pracoval od roku 1987 - nejprve jako lektor Sbírkového starého umění NG v Praze, 1989 jako archivář v Archivu NG v Praze a v roce 1991 se stal jeho vedoucím, 2001 se stal ředitelem Sbírkového starého umění NG a v roce 2011 náměstkem pro sbírkovou činnost NG v Praze.

¹⁸⁷ ČECHLOVSKÁ, Magdalena. Röselova předsevzetí. Hospodářské noviny. 08.06.2011, s. 13.

vystupování na konferenci bylo v kontrastu s chováním Knížáka v Lidových novinách popsáno jako střízlivé (v porovnání s emotivním a dramatickým vystupováním jeho předchůdce).¹⁸⁸ V Lidových novinách se objevila kritika představy směřování NG podle Rösela, protože na tiskové konferenci řekl, „... že NG nebude vídeňskou Albertinou.“¹⁸⁹ Tím vzrostla obava, že ani po Knížákově se v galerii nebudou pořádat výstavy světového formátu. Historik umění Jiří Machalický¹⁹⁰ se pro MF DNES vyjádřil k Röselovým plánům pochybovačně „Plány Vladimíra Rösela se pohybují spíš v ekonomické rovině. Jeho představy o odborném naplnění projektu vlastně neexistují. Nepovažuje se sám za odborníka v oboru, a proto bude záležet na tom, koho si vybere za spolupracovníky.“¹⁹¹

Na konci roku 2011 při shrnutí tohoto období se začalo nejprve v LN¹⁹² a později v MF DNES¹⁹³ připomínat, že od nástupu Rösela nebylo zřejmé, jakým směrem se bude galerie nadále vyvíjet. Ten se obhajoval tím, že stále čekal na rozpočet pro následující rok.

Na konci května kritizuje deník Právo Rösela ústy některých lidí z umělecké scény, například Jan Skřivánek,¹⁹⁴ šéfredaktor časopisu Art & Antiques se vyjádřil následovně: „Rösel však tuto dobrou vůli nedokázal vůbec využít. Na jedné straně se neuměl vůči svému předchůdci jasně vymezit, na druhé od začátku zaujal nepochopitelně defenzivní postoj.“¹⁹⁵ Článek nabídl i pohled druhé strany, kdy Vít Vlnas,¹⁹⁶ tehdejší ředitel Sbírký starého umění obhajoval Rösela takto: „Za dané situace může funkci generálního ředitele NG vykonávat pouze dobrý ekonom. Změny pokračují podle

¹⁸⁸ POSPISZYL, Tomáš. *Galerii povede technolog řízení*. Lidové noviny. 08.06.2011, s. 9.

¹⁸⁹ PETRÁČEK, Zbyněk. *Rösel s Albertinou*. Lidové noviny. 08.06.2011, s. 10.

¹⁹⁰ Pozn. O.O. – Machalický zasedal v komisi, která ředitele vybírala.

¹⁹¹ DRTILOVÁ, Zuzana. *Úkol šéfa Národní galerie? Vybrat si správné odborníky*. Mladá fronta DNES. 20.06.2011, s. 8.

¹⁹² POSPISZYL, Tomáš. *Významy snu noci předvánoční*. Lidové noviny. 09.12.2011, s. 8.

¹⁹³ ZUD. *Ředitel nasliboval četné změny, po půl roce se však nic neděje*. Mladá fronta DNES. 19.12.2011, s. 11.

¹⁹⁴ Jan Skřivánek, *1977- je absolventem dějin umění a historie na Masarykově univerzitě v Brně a Mediálních studií na Univerzitě Karlově v Praze.

¹⁹⁵ KOVÁČ, Peter. *Bylo jmenování Vladimíra Rösela dobrou volbou?* Právo. 24.05.2012, s. 9.

¹⁹⁶ „Dopis řediteli Sbírký starého umění NG v Praze: Pane Vlnasi, dozvěděl jsem se z mnoha stran, že neustále prohlašujete jak za vše, co je (najednou) v NG špatně, může minulé vedení. Chtěl bych Vás jenom upozornit, že součástí minulé vedení jste byl i Vy, poněvadž jsem Vás vybral a jmenoval ředitelem sbírky Starého umění. Udělal jsem tehdy asi chybu, měl jsem si uvědomit, že bývalý svazácký funkcionář asi nemá dostatečnou morálku nutnou k převzetí odpovědné funkce. ... Minulé vedení udělalo samozřejmě vše špatně a nové vedení dělá vše výborně a to především díky Vám. Čas ukáže a spočítá... Milan Knížák (2011)“
Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 140.

*harmonogramu, byť se někomu mohou zdát pomalé. Realizovaly se důležité výstavy, vztah k veřejnosti se stal vstřícnější, snížilo se vstupné, meziročně se zvýšila návštěvnost, humanizoval se Veletržní palác. Zásadně se mění mimo jiné systém řízení, nastavení procesů a koncepce.*¹⁹⁷ Celkově ale převažují negativa, názor, že kvalifikace manažera není pro galerii takového formátu dostačující. Prostor k vyjádření dostal i Milan Knížák, který nešetřil kritikou: „*Rösel absolutně nerozumí provozu NG, a dokonce ani ne po ekonomické stránce. Nekomunikuje s odborníky, pouze s vytipovanými či přivedenými nohsledy. Snaží se bezdůvodně zlikvidovat všechno, co vzniklo za minulého vedení NG. Ztratil zásadní sponzory. Jeho neschopnost rozhodovat brzdí provoz a rozvoj NG. Ztratil kontakty s mezinárodní muzeální scénou. Jediné, co se změnilo, je zřízení kavárny na místě, kde již jednou nefungovala a znovu nefunguje. Za jeho vedení se uspořádala výstava Ostrovy odporu, která měla být tahákem, ale zatím je to propadák. Je neprofesionální a není schopen zastávat vedoucí místo. Podle jeho vlastních výroků je mu Národní galerie lhostejná.*“¹⁹⁸ Samotný autor článku shrnul svoji kritiku do bodů takto: „** za rok nesvolal tiskovou konferenci k programu a koncepci * ani v NG lidé nevědí, kam galerie pod jeho vedením směřuje * má problém dát muzejnímu kolosu novou energii * Pražané více znají díky výstavám Galerii hlavního města Prahy než NG * působí seriózně, ale spíše jako bankéř než jako kreativní tvůrčí pracovník * na internetových stránkách NG nejsou uvedeny žádné výstavy, které připravuje * spravuje umělecká díla, kterým jako neprofesionál nerozumí*“¹⁹⁹

Rösel pozval 29. 5. 2012 do NG vybrané novináře, chtěl jim představit svou koncepci a výhled do nejbližší budoucnosti. Věnoval se hlavně ekonomickým otázkám. Za hlavní problém označil schodek 35 miliónů korun, také předložil výstavní plán na následující rok a půl, z nichž Právo označilo za atraktivní pro širší veřejnost pouze výstavu o cestě Františka Kupky k abstrakci.²⁰⁰ V HN vyšel v ten samý den rozhovor s Röselem, kde popisuje a vysvětluje komplikovanou situaci s financováním galerie a získáváním sponzorů. V té době totiž skončila spolupráce s UniCredit Bank, která byla sedm let hlavním partnerem NG.²⁰¹

¹⁹⁷ KOVÁČ, Peter. *Bylo jmenování Vladimíra Röselu dobrou volbou?* Právo. 24.05.2012, s. 9.

¹⁹⁸ Tamtéž.

¹⁹⁹ Tamtéž.

²⁰⁰ KOVÁČ, Peter. *NG nechybí jen 35 miliónů.* Právo. 31.05.2012, s. 9.

²⁰¹ ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Výtvarné umění se dostalo do podřadné kategorie.* Hospodářské noviny. 29.05.2012, s. 14.

ČTK vydala 13. 7. 2012 zprávu, že tehdejší mluvčí ministerstva kultury Markéta Ševčíková uvedla, že koncepce dalšího směřování NG (především financování a provozu), kterou předložil Vladimír Rösel, byla nedostatečná a byla mu vrácena k přepracování. Pro Právo Rösel uvedl, že jde o omyl a nepochopení: „*Koncepci jsme prezentovali na ministerstvu kultury 28. června a 30. června jsme ji v písemné podobě předali odboru muzeí a galerií. Bylo nám řečeno, že pokud bude tato koncepce během července oponována, budou po nás chtít další podrobnější vysvětlení. Žádnou jinou oficiální zprávu nemáme.*“²⁰² V listopadu 2011 opět vrátila komise ministryně kultury Vladimíru Röslovi jeho koncepci k dopracování.²⁰³ Komise jako poradní orgán ministryně zasedala 15. 10. 2012, závěry zasedání nebyly zveřejněny, ale spekulovalo se o možném návrhu komise na Röslovo odvolání. K tomu komise nakonec nedospěla, ale konstatovala: „*že nepovažuje předloženou Koncepci rozvoje Národní galerie v Praze na léta 2013–2018 za koncepční materiál, který by byl zárukou naplnění Poslání Národní galerie v Praze, tedy materiálu, který komise před dvěma lety formulovala.*“²⁰⁴

Na konci roku 2012 byl Rösel v LN opět hodnocen a jeho počínání nebylo nahlíženo nejlépe, pochváleny byly pouze dva výrazné výstavní projekty, které přibližují v této práci v části „Výstavy“: „*Samotná změna na vrcholných pozicích ještě nemusí znamenat rychlou a zásadní změnu fungování, tedy něco, co se očekávalo od loni inaugurovaného ředitele Národní galerie Vladimíra Rösela. Za rok a půl ve funkci byly nejviditelnějšími výsledky jeho managementu dvě výstavy „na jistotu“: Rembrandt & Co. a současná přehlídka Františka Kupky v Salmovském paláci.*“²⁰⁵

LN otiskly v lednu 2013 kritickou recenzi návštěvy Veletržního paláce.²⁰⁶ V ní autor velmi negativně popisuje atmosféru v galerii, kde byl se svými dětmi. Při návštěvě narazil na nefungující exponáty, což vzhledem k ceně vstupného považuje za nepřipustné: „*Chybí tam baterka,*“ *řekla kustodka. Tehdy poprvé jsem si vzpomněl na cenu vstupenky (240 dospělý, 120 devítileté dítě) a řekl: „A kdy tam bude?“ Paní pokrčila rameny a ukázala nám, že v strojku je prázdné místo na tlustý monočlánek, takzvaný buřt. Prý tam chybí už dlouho, nákup musí někdo schválit.*“²⁰⁷ Dále popisuje, jak byli jinou

²⁰² KČ. *Koncepce NG bude zřejmě oponována.* Právo. 14.07.2012, s. 18.

²⁰³ ČTK, KUL. *Národní galerie stále nemá vizi.* Lidové noviny. 03.11.2012, s. 9.

²⁰⁴ Tamtéž.

²⁰⁵ POSPISZYL, Tomáš. *Noví ředitelé před starými problémy.* Lidové noviny. 28.12.2012, s. 6.

²⁰⁶ KLUSÁK, Pavel. *Bacha, jde Rösel!* Lidové noviny. 17.01.2013, s. 11.

²⁰⁷ Tamtéž.

kustodkou okřiknutí v expozici, která měly být interaktivní, ale nebyla dostatečně zabezpečena, tudíž se tam neměl nikdo pouštět. „*Křik, běh, kustodka, spílání: „Nemáte sem chodit!“ Ptal jsem se, jestli je instalace interaktivní (nepochybně je), anebo jestli Národní galerie v opačném případě nechce vyznačit, kam nemají návštěvníci vstupovat. Ale viděl jsem, že bezradná kustodka už předem ví, že nikdo tu nic nevyznačí, sloupek nezafixuje a jí dál potečou nervy z lidí, kteří říkají slova jako „interaktivní“.*“²⁰⁸ Poslední kapkou pro autora byla návštěva dílny pro děti, kdy byli napomenuti za to, že si každý vystříhl více než jeden obrázek. „*Dohlážitelka se zjevila brzy: „Každý si můžete udělat jenom jeden obrázek!“ To už jsem se ohradil, že ve Veletržním člověka pořád okřikují. Mrzelo ji to. „To víte, někdy přijdou lidi a stříhají a stříhají.“ Tak buďte rádi! K čemu jinému dílna pro návštěvníky asi je? Přece aby se učili pořádku: „A všechno to po sobě uklidíte! Pohledy do krabičky! Dneska tu chodí pan ředitel!“ To mě zcela okouzlo. Těšil jsem se, že opravdu dorazí Vladimír Rösel, upraví dětem límce, zkontroluje koláže a já se ho optám na chybějící baterii. A taky na to, jak hodlá bojovat s úmornou kasárenskou atmosférou, kterou tu šíří zaměstnanci traumatizovaní z toho, že je zas někdo za něco seřve.*“²⁰⁹ Dokonale tak popsal negativní náladu panující v prostorách NG.

Po tiskové konferenci konané 31. 1. 2013 k dalšímu směřování NG a uzavření některých výstavních prostor (viz kapitola 4.2.5. Stálé expozice a sbírky, prostory) se v Právu objevil názor, že by Rösel měl odstoupit: „*Národní galerie, která kdysi měla za ředitelování Jiřího Kotalíka pověst renomované mezinárodní instituce, míří směrem k provincialismu. Být investičním bankéřem Röslem, požádal bych o odvolání.*“²¹⁰

Ministryně kultury Alena Hanáková 17. 4. 2013 Rösela odvolala, ve své funkci byl necelé dva roky. Jako hlavní důvody odvolání uvedla jeho nepochopení poslání galerie bez záruky jejího rozvoje, problémy v komunikaci s odbornou veřejností i s ministerstvem a neschopnost vytvořit koncepci rozvoje NG.²¹¹ „*Jeho hlavními úkoly bylo zajistit konsolidaci hospodaření organizace a vytvořit tak základní předpoklad pro její další rozvoj a zpracování střednědobé koncepce tohoto rozvoje. ... První úkol Ing. Vladimír Rösel plnil obtížně. U druhého úkolu se ukázalo, že Ing. Vladimír Rösel není tou*

²⁰⁸ KLUSÁK, Pavel. *Bacha, jde Rösel!* Lidové noviny. 17.01.2013, s. 11.

²⁰⁹ Tamtéž.

²¹⁰ KOVÁČ, Peter. *Národní galerie na cestě k provincialismu.* Právo. 31.01.2013, s. 9.

²¹¹ KUL, ČTK. *Hanáková odvolala ředitele Národní galerie Rösela.* Lidové noviny. 18.04.2013, s. 11.

osobností, která by dokázala garantovat další dva nezbytné pilíře řízení největšího muzea výtvarného umění, jimiž jsou odbornost a optimální práce s lidmi.“²¹² Hanáková ve svém stanovisku také zpochybnila jeho kvalifikovanost: „Ukázalo se, že tato kvalifikace je velmi omezená. A to především proto, že pan Rösel neprokázal, že rozumí specifickému poslání Národní galerie v Praze a jejímu postavení mezi státními sbírkotvornými institucemi.“²¹³ Své odvolání Rösel komentoval poměrně klidně a snažil se nepřivolávat k jeho odchodu ještě větší pozornost: „S odůvodněním absolutně nesouhlasím, ale rozhodnutí respektuji. Teď je pro mě nejdůležitější zachovat kontinuitu a klid v Národní galerii.“²¹⁴ Do jmenování dalšího ředitele, na jehož výběru se mělo podílet úzké grémium odborníků, byl řízením pověřen tehdejší ředitel sbírky starého umění profesor Vít Vlnas.²¹⁵ K odvolání Rösela se vyjádřil také Jiří David: „Konečně. Tříměsíční ani roční doba hájení nemůže ochránit lidi bez kompetencí řídit takovouto instituci. Těším se, až ministerstvo kultury najde pro Národní galerii dostatečně fundovaného, erudovaného a kompetentního člověka.“²¹⁶

Hned po odvolání začaly média kritizovat Rösela, například HN označily v titulu článku jeho odvolání za „konec výtvarné agónie“: „Vlastně je to zázrak, že Vladimír Rösel vydržel ve funkci ředitele Národní galerie tak dlouho. Od počátku bylo jasné, že tak velká instituce takového zaměření je nad jeho síly. Ani jeho kandidátský projekt, profesní minulost, ani první výstupy po jmenování nenaznačovaly, že by to mohlo být jinak.“²¹⁷ V LN obvinila Machalická z neschopnosti nejen ředitele NG, ale i Ministerstvo kultury: „Bylo podivné, jak rychle se z neúspěšného kandidáta z prvního výběrového řízení, které vyhrál Jiří Fajt, stal favorit. I když bylo od počátku jasné, že v odborných záležitostech tápe a střílí naslepo. Což se ještě prohlubovalo – jasný signál přišel, když se na tak prestižní post, jakým je šéfkurátor moderní sbírky, prakticky žádná osobnost nepřihlásila. Už dávno mohla Národní galerie fungovat, kdyby Václav Riedlbauch jmenoval regulérního vítěze prvního výběrového řízení, kunsthistorika Fajta. Měl k tomu plný mandát, ale nejspíš dostal pokyn, že by se to někomu nemuselo líbit. Takže dnešní stav

²¹² KUL, ČTK. Hanáková odvolala ředitele Národní galerie Rösela. Lidové noviny. 18.04.2013, s. 11.

²¹³ Tamtéž.

²¹⁴ KUL. Vladimír Rösel v Národní galerii skončil. Právo. 18.04.2013, s. 4.

²¹⁵ Tamtéž.

²¹⁶ Tamtéž.

²¹⁷ FISCHER, Petr. Konec výtvarné agónie? Hospodářské noviny. 18.04.2013, s. 10.

NG je zase jen výsledkem politikaření a intrik, které neminou ani tak nelukrativní resort, jakým je kultura. ²¹⁸

Názorovým opakem byl článek v MF DNES s názvem *Ředitelé na odstřel*, který Rösela obhajuje, vysvětluje situaci, do jaké se dostal z jiného úhlu pohledu: *„Mnozí mu vyčítali neodbornost. Faktem je, že Rösel pracoval především jako investiční bankéř a ve výstavním oboru se pohyboval jen málo... Faktem je také to, že Rösellovo jmenování tehdejšímu ministru kultury Jiřímu Besserovi doporučila odborná komise... Rösel zdědil NG v nejistém stavu. Například se objevily nesplacené závazky ve výši 67 milionů korun, jež se novému řediteli podařilo za rok o 20 milionů snížit. Musel se potýkat i s rušením zahraničních výpůjček kvůli zabavování tuzemských děl v souvislosti s kauzou Diag Human. Rösel přišel s novou koncepcí Národní galerie, ale ministryně kultury Alena Hanáková mu ji třikrát vrátila.* ²¹⁹ O den později vyšel v MF DNES opět článek obhajující Rösellovo selhání, jehož autorem byl Josef Chuchma. ²²⁰ Ten poukázal na to, že Ministerstvo kultury mělo problémy ospravedlnit své důvody k odvolání Rösela: *„Zdůvodnění, které hovoří o nepropracované a nejasné Rösellově koncepci, je samo nejasné. Náměstkyně ministryně kultury Anna Matoušková ve středečních televizních Událostech a komentářích nebyla schopna formulovat srozumitelné vysvětlení.* ²²¹ Za jeden z důvodů pro odvolání považuje nízkou schopnost Rösela oslovit širší veřejnost: *„Vladimír Rösel byl jako ředitel pro veřejnost prakticky neviditelný. Nejde o to, že by se ředitel NG měl produčirovat v médiích, jak to dělával Röselův předchůdce Milan Knížák. Jde o to, že by to měla být osobnost schopná oslovit veřejnost tak, aby ji získala na svou stranu a sdělila daňovým poplatníkům, proč tu Národní galerie je, co od ní mohou čekat a co pro to řídicí tým této instituce dělá. Ale toto nastavení přívětivé komunikační tváře, které NG dlouhodobě zoufale chybí, je pouze jedna část nutné podmínky úspěchu na tomto postu.* ²²² Vinu částečně přenáší z Röselova chování na kompetentnost Ministerstva kultury: *„Ta druhá (a větší) část nutné podmínky úspěchu leží do značné míry mimo dosah jakéhokoliv ředitele Národní galerie, stejně jako dalších ředitelů „národních“ kulturních institucí. Jádrem problému totiž spočívá v míře kompetentnosti vedení ministerstva*

²¹⁸ MACHALICKÁ, Jana. *Otevření další fronty*. Lidové noviny. 18.04.2013, s. 12.

²¹⁹ HNÁTEK, Václav. *Ředitelé na odstřel. Nejdřív Národní divadlo, teď galerie*. Mladá fronta DNES. 18.04.2013, s. 2.

²²⁰ Josef Chuchma, *1959-, publicista, kulturní kritik.

²²¹ CHUCHMA, Josef. *Proč je Národní galerie nemocná?* Mladá fronta DNES. 19.04.2013, s. 14.

²²² Tamtéž.

kultury... Národní galerie je tedy nemocná proto, že nemocná, neujasněná je kulturní koncepce státu. A je otázkou, zda za této situace může vůbec nějaký ředitel uspět.“²²³ Celkově tedy oba články v MF DNES vyznívají ve prospěch Rösela a jeho omlouvání, jelikož hlavním viníkem za selhání je označeno Ministerstvo kultury.

Také v LN uvažoval autor příspěvku o stavu NG o důvodech odvolání Rösela a částečné vině Ministerstva kultury na celé záležitosti: *„Kdyby byl generální ředitel Rösel odvolán v době, kdy mu v podstatě nezbyla jiná možnost než nešťastná výběrová řízení zrušit, bylo by to pochopitelné. Dnes se naopak ministerstvo zaštiťuje vznešeně znějícími větami o nepochopení „specifického poslání Národní galerie v Praze a jejího postavení mezi státními sbírkotvornými institucemi“. Je ale zcela zřejmé, že je to právě samo ministerstvo, které nechápe poslání a postavení NG, jinak by nemohlo do funkce Vladimíra Rösela jmenovat v době, kdy je třeba vést na nejvyšší úrovni debatu o podobě a smyslu tak rozsáhlé a tradiční kulturní instituce.*“²²⁴

I deník Právo si všiml podivné argumentace Ministerstva kultury k odchodu Rösela a chování ministryně: *„Odvolanému řediteli NG vytklo ministerstvo řízené touto ženou – a pak i ona sama – neschopnost garantovat odbornost a optimální práci s lidmi a rovněž nechápání specifického poslání vykonávané funkce. Bez podrobného studia konfliktu nelze říci, zda tyto nedostatky pokazily práci bývalého šéfa NG. Ministryně ale za dobu svého působení poskytla veřejnosti už tolik výstupů, že lze bez váhání prohlásit, že toto je přesný popis jejích vlastností: zloděj křičí chyťte zloděje.*“²²⁵

Vít Vlnas

Po odvolání Vladimíra Rösela na jeho místo dočasně nastoupil Vít Vlnas. V rozhovoru pro MF DNES se snažil ujasnit situaci týkající se vrácené koncepce NG: *„... že jste se jako náměstek generálního ředitele úzce podílel na nové koncepci. Na té, kterou ministerstvo potřetí odmítlo, což měl být argument k Röselovu konci. – VV: To vás musím opravit. Oni tu koncepci potřetí nevrátili. Koncepce byla podle dispozic resortu vypracovaná a zaslaná koncem února. A od té doby se k ní ministerstvo oficiálně*

²²³ CHUCHMA, Josef. *Proč je Národní galerie nemocná?* Mladá fronta DNES. 19.04.2013, s. 14.

²²⁴ ŠENK, Filip. *Symptomy a příčiny stavu NG.* Lidové noviny. 19.04.2013, s. 8.

²²⁵ MITROFANOV, Alexandr. *Ministryně ptydepe.* Právo. 19.04.2013, s. 6.

nevyjádřilo.²²⁶ Odvolání Rösela označil za nečekané a sám a přiznal, že za jeho vedení se nebudou dít velké změny: „*Já tedy opravdu nejsem revolucionář, a kdo mě zná, ani to ode mě nečeká.*“²²⁷ Byl tak v médiích i zobrazován – jako dočasné řešení, se kterým bude NG dále stagnovat. Na otázku, jestli si myslí, že bylo něco v NG špatně odpověděl, že si to nemyslí a že se za vedení Rösela se NG zlepšila: „*Mám pocit, že galerie se do určité míry otevřela, stala se transparentnější. A dobrá byla i návštěvnost.*“²²⁸ Po peripetiích doprovázející volbu dalšího ředitele NG bylo dočasné Vlnasovo pověření prodlouženo ministrem Balvínem z konce srpna 2013 na konec roku 2013.²²⁹ V prosinci 2013 opět ministr prodloužil Vlnasovo pověření do konce června 2014.²³⁰

Jiří Fajt

Poté, co ministryně v demisi Hanáková dala mandát Fajtovi se stal hlavním tématem mediálních výstupů. V rozhovoru pro HN se k předchozímu vedení vyjádřil velmi nekonfliktně (patrně s ohledem na předchozí konflikty v rámci vedení NG): „*Nechci být tím ředitelem, který prohlásí, že všechno, co se dělalo před ním, bylo špatně. Na každého z dosavadních ředitelů Národní galerie lze navázat.*“²³¹ Už před tímto krokem měl širokou podporu ze strany odborné veřejnosti, jak bylo vidět při průběhu konkurzu na místo generálního ředitele. Lze konstatovat, že se za něj po zvolení sledovaná média postavila (výjimkou byl zveřejněný názor Milana Knížáka v Právu²³² viz kapitola 4.1.3. Spory mezi řediteli) a pouze zpochybňovala okolnosti, za jakých k volbě došlo, které házely stín i na samotnou osobu Jiřího Fajta. Příkladem může být článek v Právu,²³³ ve kterém byla zveřejněna řada názorů osobností z kultury, které se za Fajta postavili.

Na otázku deníku Právo, jak vnímá emotivní reakce na jeho jmenování, odpověděl velmi sebevědomě a už si neodpustil ironické poznámky jako narážku na Rösela a dění při původním výběrovém řízení: „*JF: Mají většinou dvě části, politickou a odbornou. V té první převažuje jaksi očekávatelně kritický tón, ve druhé jsem zatím nezaznamenal, že by*

²²⁶ HNÁTEK, Václav. *Nečekejte revolucionáře*. Mladá fronta DNES. 29.04.2013, s. 9.

²²⁷ Tamtéž.

²²⁸ Tamtéž.

²²⁹ ČTK. *NG povede do nástupu Fajta Vlnas*. Právo. 21.08.2013, s. 12.

²³⁰ ČTK. *Fajt do NG až 1. července*. Právo. 13.12.2013, s. 5.

²³¹ KONRÁD, Daniel, HARTMAN, Ivan. *Sponzory si vezmu na triko sám*. Hospodářské noviny. 08.07.2013, s. 5.

²³² KNÍŽÁK, Milan. *Z redakční pošty*. Právo. 09.07.2013, s. 6.

²³³ KOVÁČ, Peter. *Jiří Fajt to bude mít těžké, nikdo mu nezávidí*. Právo. 09.07.2013, s. 9.

*někdo zpochybňoval mou kvalifikaci a odborné předpoklady. Mou odbornou a manažerskou kompetenci už hodnotila řada nejrůznějších grémií. Konkurs na generálního ředitele Národní galerie jsem v roce 2010 před renomovanou mezinárodní komisí přesvědčivě vyhrál. Pak ale došlo k výměně ministrů kultury a ministr Besser si najmenoval novou komisi, už bez účasti zahraničních odborníků, zato s pohodlnou ministerskou většinou. A výsledek je známý – jmenování neznámého ekonoma Rösela a já skončil na druhém místě. Zajímavé, že tehdy odborná veřejnost mlčela.*²³⁴

V této problematické době se na Fajtovu stranu postavil i Jiří David, který napsal otevřený dopis tehdy novému ministru kultury Jiřímu Balvínovi, jak uvedlo Právo: „... není vhodnější kandidát na tuto funkci... zpochybnění Fajtovy volby do čela této instituce, o což se někteří pokoušejí, by jen prodloužilo všechna další dlouhodobá provizoria a agónie Národní galerie.“²³⁵ V LN se také Machalická již po několikáté znovu postavila za Fajtu a slovně zaútočila na ministrova tvrzení o nesprávnosti Fajtovy volby: „Bylo by ještě hezké, kdyby měl (ministr Balvín) po ruce pro obojí tvrzení aspoň jeden argument a nevykládal nesmysly, že Fajt neprošel výběrovým řízením. Vyhrál ho, ale kvůli trapným intrikám nebyl instalován.“²³⁶ Spekulace o Balvínově úmyslu odvolat Fajtu pokračovaly. Balvín MF DNES přiznal, že Fajtovo odvolání zvažuje, jen prý nebylo jisté, kdy se rozhodne.²³⁷ Sledovaná média používala v titulcích článků negativně zabarvená slova jako „Balvínova čistka“,²³⁸ „střelnice“,²³⁹ „Balvín má na mušce i Fajta“²⁴⁰ a další.²⁴¹ Tyto články vrcholily 2. 8. 2013, v den, kdy se Balvín měl sejít s Fajtem a rozhodnout o jeho osudu v NG.²⁴² Největší krize se zdála být zažehnána o den později, kdy Balvín změnil radikálně svůj názor a rozhodl se, že Fajta neodvolá z místa generálního ředitele NG, kam měl nastoupit k 1. září 2013. Ministr uvedl, že jeho schůzka s Jiřím Fajtem byla informativní a že se dohodli na tom, že mu Fajt předloží svůj koncepční materiál

²³⁴ KOVÁČ, Peter. *Nevím, že by někdo zpochybňoval mé odborné předpoklady*. Právo. 10.07.2013, s. 4.

²³⁵ KČ. *Výtvarník Jiří David podpořil u ministra Jiřího Fajtu*. Právo. 12.07.2013, s. 8.

²³⁶ MACHALICKÁ, Jana. *(Ne)řízená střela*. Lidové noviny. 01.08.2013, s. 8.

²³⁷ SVOBODOVÁ, Michaela. *Zbaví se Jiří Balvín i šéfa pražské Národní galerie?* Mladá fronta DNES, 02.08.2013, s. 3.

²³⁸ HRDINOVÁ, Radmila. *Balvínova čistka vyvolala vzpouru v Národním divadle*. Právo. 02.08.2013, s. 1.

²³⁹ SVOBODOVÁ, Michaela. *Střelnice v Národním*. Mladá fronta DNES. 02.08.2013, s. 1.

²⁴⁰ DAK. *Balvín má na mušce i Fajtu*. Hospodářské noviny. 02.08.2013, s. 9.

²⁴¹ Toto napětí souviselo také s odvoláním ředitele Národního divadla Jana Buriana učiněné Balvínem v den jeho nástupu do funkce. Ten byl v lednu 2013 zvolen za ministryně Hanákové v neveřejném výběrovém řízení – Burian byl ve funkci ředitele pouhých osm hodin. Zdroj: MACHALICKÁ, Jana. *Byl jsem osm hodin ředitelem Národního*. Lidové noviny. 02.08.2013, s. 2.

²⁴² SVOBODOVÁ, Michaela. *Střelnice v Národním*. Mladá fronta DNES. 02.08.2013, s. 1.

o budoucnosti NG. Ministr měl poté posoudit své stanovisko k plánovanému nástupu Fajta do NG.²⁴³ Fajt toto setkání zhodnotil jako příjemné v rozhovoru pro Právo „*Celkem příjemně jsme si popovídali a myslím, že pan ministr si mohl udělat obrázek, kdo jsem, co dělám, jaké jsou výsledky mé práce a co chci s Národní galerií udělat.*“²⁴⁴ Fajt koncepci poslal dva dny po schůzce 4. 8. 2013, poskytl ji i redakci Práva.²⁴⁵ O týden později 13. 8. 2013 Balvín potvrdil rozhodnutí své předchůdkyně Aleny Hanákové, které původně zpochybňoval - oznámil, že ředitelem NG se skutečně stane Fajt. Pouze termín nástupu se posunul až na 1. 1. 2014.²⁴⁶ Toto odsunutí okomentoval Fajt optimisticky: „*Dohodli jsme se, že datum jmenování ředitelem Národní galerie se nemění, ale mění se datum nástupu do funkce. Ale od 1. září začnu pracovat. Zatím nemám ponětí o organizačních záležitostech, jaké závazky ta instituce má, jaký má dramaturgický plán. Od 1. září se proto začnu scházet s relevantními lidmi, navíc potřebuju prostor k modifikaci své koncepce.*“²⁴⁷ V den potvrzení do funkce ředitele obeslal tisk a televizi kdosi hanopisem, ve kterém Fajta obviňoval z toho, že za sebou nechal v Kutné Hoře po výstavě *Europa Jagellonica* dluh 10 miliónů korun. V rozhovoru pro Právo, které se na pravdivost tohoto oznámení zeptalo odpověděl Fajt, že se tato „... *pomluva opírala o záměrně překrucovaná fakta.*“²⁴⁸ Zajímavé je, že ve sledovaných médiích zmínilo tento dopis pouze Právo.

HN komentovaly nadcházející změny politického prostředí po předčasných parlamentních volbách 2013 s obavami: „*Teprve ministr kultury ve vládě, která z voleb vzejde, totiž potvrdí, zda Fajt do funkce 1. ledna nastoupí. A například komunisté již avizují, že by Fajta okamžitě odvolali. Ukázal to průzkum HN mezi stínovými ministry kultury parlamentních stran a zástupci těch stran, které mají šanci se do parlamentu dostat. Od září je s žádostmi o podporu začne obcházet i sám Fajt... Mohou to být ale právě malé strany, které o Fajtově osudu nakonec rozhodnou: například KDUČSL už od vzniku České republiky měla šest ministrů kultury. „Podporujeme, aby na klíčových místech byli kvalifikovaní odborníci, mezi které Jiří Fajt ve svém oboru jistě patří,*“ uvedl

²⁴³ KČ. *Balvín ředitele Národní galerie neodvolal.* Právo. 03.08.2013, s. 5.

²⁴⁴ KOVÁČ, Peter. *Fajt: Praha mě překvapuje, v Německu je jiná kultura.* Právo. 03.08.2013, s. 5.

²⁴⁵ KČ. *Fajt chce Národní galerii otevřít světu.* Právo. 07.08.2013, s. 5.

²⁴⁶ ČTK. *Ředitelem Národní galerie bude Jiří Fajt.* Mladá fronta DNES. 14.08.2013, s. 9.

²⁴⁷ ČTK, KUL. *Dle předpokladů: Fajt bude šéfem NG.* Lidové noviny. 14.08.2013, s. 7.

²⁴⁸ KOVÁČ, Peter. *Chybí politická zodpovědnost vůči kultuře.* Právo. 17.08.2013, s. 18.

mluvčí strany Daniel Herman... „Nakonec to ale bude stejně parlament, který musí říct, jak se má stát chovat k příspěvkovým organizacím,“ upozorňuje Fajt. “²⁴⁹

Na konci roku 2013 zmatečnou situaci týkající se Balvína a Fajta komentovaly a glosovaly HN následně: *„Ministr kultury hodlá v nejbližších dnech řešit situaci v Národní galerii, neboť hrozí, že v případě nečinnosti by se již v lednu mohl jejího řízení ujmout Jiří Fajt, který podle všeho své práci rozumí. Takový postup je pro ministra kultury nepřijatelný.“²⁵⁰* Fajt se s Balvínem sešel 12. 12. 2013, LN spekulovaly, zda od něj *„dostane padáka.“²⁵¹* V tomto článku Machalická opět shrnuje celou kauzu výběru ředitele (ze svého úhlu pohledu): *„Již podruhé by na tyto intriky dojel Jiří Fajt. Prvním ministrem, který jej jako vítěze výběrového řízení takto obětoval, byl Václav Riedlbauch. Komické je, že se mu posléze žádné odměny nedostalo. Už tehdy bylo zjevné, odkud tlaky pocházejí – proti Jiřímu Fajtovi všemi silami bojoval Milan Knížák a měl prsty i v následné instalaci Vladimíra Rössela, jehož působení v NG skončilo fiaskem. Via Knížák–Klaus–Zeman není vyloučená ani nyní. Díky Rösselovi nedošlo v NG od Knížákova odchodu k žádné zásadní kontrole hospodaření a Fajt s tímto krokem určitě nebude otálet. Svou polévku si jistě u Balvína, kolegy z televizních časů, přihřívá i Nikolaj Savický, náměstek zastupujícího ředitele NG Víta Vlnase, za něhož pléduje. Vlnas by se též coby respektovaný odborník mohl o funkci ucházet...“²⁵²* Na tento článek následující den reagovala NG, která do redakce poslala dopis, který LN zveřejnily v rubrice *„Názory.“* V něm se ohrazuje proti tvrzení autorky a dokládá výčet provedených kontrol hospodaření: *„Článek Jany Machalické zpochybňuje mj. řádné hospodaření Národní galerie v Praze, kdy v čele organizace stáli Milan Knížák (1999–2011) a Vladimír Rösel (2011–2013) ... Prokazatelně nepravdivé tvrzení Jany Machalické, týkající se hospodaření NG v Praze, poškozují dobré jméno NG v Praze, stejně jako dobré jméno prof. Milana Knížáka, ing. Vladimíra Rösela a prof. Víta Vlnase.“²⁵³*

Den po schůzce ministra s Fajtem se byla zveřejněna informace, že Balvín opět odložil nástup Fajta a to z 1. 1. 2014 na 1. 7. 2014.²⁵⁴ To opět rozvířilo spekulace médií o ministrově úmyslech, nejvíce se tématu opět věnovaly LN a Jana Machalická. Ta ho

²⁴⁹ KONRÁD, Daniel. *Jiří Fajt meze nerozorá*. Hospodářské noviny. 23.08.2013, s. 11.

²⁵⁰ *Co všechno musí ještě zvládnout vláda v demisi*. Hospodářské noviny. 06.12.2013, s. 24.

²⁵¹ MACHALICKÁ, Jana. *Fajt jde k audienci. Čeká ho padák?* Lidové noviny. 12.12.2013, s. 5.

²⁵² Tamtéž.

²⁵³ *DOPISY REDAKCI. Národní galerie hospodaří řádně*. Lidové noviny. 13.12.2013, s. 11.

²⁵⁴ JMC. *Balvín opět změnil datum nástupu šéfa Národní galerie*. Lidové noviny. 13.12.2013, s. 4.

opět otevřeně hájí na stránkách LN a kritizuje předchozího ředitele Rösela: „*Jenže spravedlivě měl být Fajt jmenován už Václavem Riedlbauchem v roce 2010 a sotva někdo popře, že následující tři roky mnozí prováděli psí kusy, jen aby se tak nestalo. Ba dokonce se postarali, aby galerii dostal člověk, který k výkonu takové funkce neměl ani manažerské předpoklady, ani odbornost.*“²⁵⁵

4.1.3 Spory mezi řediteli

Jedním z faktorů ovlivňující obraz vedení NG se staly mediální přestřelky mezi řediteli, které inicioval zejména Milan Knížák. Po jeho odchodu z NG se častým tématem stávaly jeho připomínky ke způsobům vedení NG a k dalším záležitostem s tím spojeným.

Knížák vs. Fajt

Na konci června 2010 informovala média o žalobě, kterou podal Jiří Fajt na Milana Knížáka. Ten požadoval od Knížáka omluvu za jeho výroky, kterými prý ovlivňoval výběrové řízení na místo generálního ředitele NG. Jedním z výroků bylo například nařčení z března 2010 v ČT, kdy Knížák Fajta osočil, že galerii jako ředitel Sbírký starého umění NG v minulosti zadlužil. „*Nejhorší byl pan ředitel Fajt, který ji (galerii, pozn. O.O.) zcela ekonomicky zruinoval. Dodnes se jakoby z těchto věcí vzpomínáme.*“ ... *Fajt prý nemůže být nijak zodpovědný za hospodaření NG jako celku, protože nebyl generálním ředitelem.*“²⁵⁶

K aféře vydala 26. 1. 2011 MF DNES vyjádření pražského městského soudu, který rozhodl, že Knížák Fajtovi omluvu nedlužil. „*Soudkyně zamítla žalobu s tím, že Knížák svá slova uvedl v pořadí s nízkou sledovaností.*“²⁵⁷

²⁵⁵ MACHALICKÁ, Jana. *Ministrovy rekordy*. Lidové noviny. 13.12.2013, s. 10.

²⁵⁶ ČTK. *Kandidát na šéfa NG podal žalobu na Milana Knížáka*. Hospodářské noviny. 29.6.2010, s. 10. – dále „*Peníze ... představují přibližně 600 milionů korun. Jak dříve uvedl ekonomický náměstek NG Miroslav Tajč, kontrola ministerstva financí prověřující hospodaření galerie za roky 1995 až 1998 zjistila nedostatky v této výši a vyměřila NG dodatečný odvod a penále 68 milionů korun. Tuto sumu se následným jednáním podařilo snížit na 17,7 milionu korun a v několika splátkách vyrovnat do konce prvního pololetí roku 2005. Za dobu Knížákova působení bylo v NG několik kontrol a žádné nedostatky v hospodaření se nezjistily. V době, během níž byly finanční nedostatky zjištěny, se v čele instituce vystřídalo několik ředitelů, v září 1998 tehdejší ministr kultury Pavel Dostál (ČSSD) řízením galerie dočasně pověřil pracovníci ministerstva Dagmar Šefčíkovou. Sám tento krok přirovnal k vyhlášení nucené správy nad galerií. V létě 1999 se novým ředitelem stal Milan Knížák.*“

²⁵⁷ ČTK. *Knížák se nemusí omlouvat Fajtovi*. Mladá fronta DNES. 26.01.2011, s. 6.

Pražský městský soud 15. 10. 2012 nařídil Milanu Knížákovi, aby se omluvil Jiřímu Fajtovi za výroky v ČT z roku 2010. „Knížák se má omluvit za to, že dal Fajtovi za vinu „zruinování“ galerie. Rozsudek není pravomocný, advokát Knížáka se chce odvolat.“²⁵⁸ Ještě v srpnu 2010 v Českém rozhlasu Knížák prohlásil: „Já se neomluvim, nezaplatím pokutu a radši se nechám zavřít. Ale já samozřejmě nevěřím, že to tak dopadne. Takže se neomluvím v žádném případě.“²⁵⁹

Milan Knížák se na adresu Fajta ozval opět poté, co v červenci 2013 vybrala ministryně kultury Hanáková²⁶⁰ Fajta na místo ředitele NG. V dopise zveřejněném v Právu vysvětluje, proč podle něj není Fajt vhodný na tento post: „Jiřímu Fajtovi, kterého jmenovala, nezáleží ani na umění, ani na Národní galerii. Používá tyto prostředky k vlastnímu sebezvýznamnění. Takový člověk na vedoucí místo nepatří, a zvláště ne do Národní galerie, která se potýká s neobyčejnými problémy.“²⁶¹ Budoucího ministra kultury (Jiřího Balvína) vyzval, aby výběr ředitele zrušil: „Nastupující ministr, ať již je to kdokoli, by měl neregulérní a nebezpečné rozhodnutí Aleny Hanákové anulovat. Považujte tento můj text za vážné varování. Nemohu víc udělat, než se pokusit své zkušenosti zveřejnit.“²⁶²

Knížák vs. Rösel

Po odchodu Knížáka z NG začaly na konci září 2011 vyplouvat na povrch informace o možném zkresleném hospodaření NG za jeho vedení. Podle LN se obavy týkaly především „... ekonomického stavu galerie, který byl podle Röselova dlouhodobě zkreslován.“²⁶³ Hospodaření se tak prý zdálo být vyrovnané, ale po pololetní uzávěrce roku 2011 vyplynul nesoulad mezi plánovanými a skutečnými náklady ve výši 20 milionů korun. Také předávání funkce bylo podle LN problematické „Fakticky k tomu ale nikdy nedošlo, protože si na to Milan Knížák nenašel čas. Ovšem ještě 30. května, tedy den před

²⁵⁸ ČTK. Knížák se musí omluvit historikovi. Právo. 16.10.2012, s. 16.

²⁵⁹ NĚMEČEK, Tomáš. A ze všeho nejhorší jsou trpaslíci. Lidové noviny. 18.10.2012, s. 19.

²⁶⁰ „Jediný velký čin, který je až skoro kriminální, provedla paní ministryně až když už byla odvolána a ještě k tomu následně v demisi, tím, že jmenovala do čela NG Jiřího Fajta. Tomuto člověku jde jen a jen o něj... V době, kdy dělal ředitele Sbirky starého umění v NG, měla tato sbírka nejhorší hospodaření a všechny jeho následné akce byly předražené, bombastické a všude zůstaly dluhy.“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. 25 let v pichlavém sametu. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 52.

²⁶¹ KNÍŽÁK, Milan. Z redakční pošty. Právo. 09.07.2013, s. 6.

²⁶² Tamtéž.

²⁶³ POSPISZYL, Tomáš. Knížák v NG: Po mně potopa. Lidové noviny. 30.09.2011, s. 8.

vypršením svého mandátu, Knížák podepsal smlouvu, ve které uznal výši dluhu firmě, které Národní galerie dlouhodobě neplatila faktury.²⁶⁴ Počinání Knížáka hodnotí Rösel pro LN takto: „Přitom to bylo tak jednoduché, ...stačilo se odpovědně postavit čelem k problému a uznat, že NG nemá odpovídající zdroje na profinancování svých reálných nákladů, a tento stav deklarovat jako ztrátu v ročním výsledku hospodaření a ve výroční zprávě. V tu chvíli by se o problém někdo začal zajímat. Nikoli tedy prohlašovat, že NG na tom nikdy nebyla lépe, a uměle tak udržovat vyrovnaný hospodářský výsledek. Nyní se NG bude muset vyrovnat – jako už pokolikáté ve své historii – s nekompetentním řízením předešlého ředitele nebo s jeho úmyslným krytím nedostatků vedení této instituce.“²⁶⁵

Knížák svou kritiku vůči Röselovi nezmírnil, Právu řekl: „Jsem velmi zvědav, jak si s provozem NG nový ředitel poradí. Zatím se mu nedaří nic, poněvadž všechno to, co do této doby NG udělala, bylo připraveno již za mého vedení. Rád bych připomněl, že právě za mého působení se fond akvizic NG zásadně zvětšil především díky donacím autorů, sběratelů a sponzorů. Jedná se o stamiliónové částky.“²⁶⁶

Deník Právo vydal 18. 5. 2012 kritický článek s názvem *Česká společnost miluje neschopnost*,²⁶⁷ jehož autorem je Milan Knížák. V něm porovnal dobu svého působení s působením Röselu „Někteří představitelé tzv. výtvarné veřejnosti po léta křičeli, že NG nepořádá výstavy, ale dnes, kdy se v ní téměř nic neděje, kritici mlčí (mimo směšně rebelujícího Jiřího Davida).“²⁶⁸ Také komentuje PR a propagační techniky „NG se profiluje trapnými frázovitými texty a propagačními akcemi, které instituci zesměšňují. Nové PR (oddělení vztahů s veřejností) v čele v bývalým zaměstnancem České televize a novinář, který rozhoduje o osudu Veletržního paláce, zacházejí s NG jako se sportovním klubem.“²⁶⁹

V květnu 2012 napsal Knížák otevřený dopis tehdejší ministryni kultury Hanákové. V něm ji nařkl z opakované nečinnosti, jelikož mu údajně nikdy neodpověděla na předchozí dopisy. Dále kritizuje tehdejší vedení NG (tedy Röselu) „... do vedení se dostali absolutní amatéři, kteří své práci nerozumí a absolutisticky rozhodují. ... Nové

²⁶⁴ POSPISZYL, Tomáš. *Knížák v NG: Po mně potopa*. Lidové noviny. 30.09.2011, s. 8.

²⁶⁵ Tamtéž.

²⁶⁶ KOVÁČ, Peter. *Knížák údajně zkresloval rozpočet Národní galerie*. Právo. 01.10.2011, s. 11.

²⁶⁷ KNÍŽÁK, Milan. *Česká společnost miluje neschopnost*. Právo. 18.06.2012, s. 6.

²⁶⁸ Tamtéž.

²⁶⁹ Tamtéž.

vedení svými neprofesionálními a možná i úmyslnými kroky ničí vše, co bylo v NG doposud vytvořeno, devaluje mnohaletou práci řady odborníků. Vypadá to, že vedené neví co má dělat a chce jen za každou cenu udělat nějakou změnu.“²⁷⁰ Dále osočil ministryni z pasivity a vyzval ji k činu, zároveň nabídl svou pomoc s identifikováním problémů: „*Váš mlčenlivý souhlas s tím, co se v NG děje, svědčí nejen o Vaší neprofesionalitě, ale i o Vaší lhostejnosti... Svým jednáním ohrožujete to nejcennější co naše republika má a co tvoří její identitu... Problémů je v NG daleko více a jsem ochoten na ně kdykoliv poukázat, abyste se mohla sama přesvědčit o realitě.*“²⁷¹

Na konci roku 2012 Knížák opět kritizoval v článku pro Právo výrok Rösela, kdy „*Rösel prohlásil, že umění 19. století je na nic, poněvadž se líbí jen lidem nad 60 a ti nejsou perspektivní.*“²⁷²

Po odchodu Rösela z pozice generálního ředitele skončily Knížákovy výpady vůči Röselovi ve sledovaných médiích.²⁷³

4.2 Galerie a obsah

Jak se nakládá s výstavami, výstavními prostory, stálou expozice a sbírkou galerie je vizitkou vedení, proto nelze tato část oddělit. Ovlivňuje způsob vnímání galerie a jejího vedení, které o výše zmíněném rozhoduje.

4.2.1 Slovanská epopej

Radní pro kulturu Ondřej Pecha 20. 4. 2010 oznámil novinářům, že mu Milan Knížák slíbil možnost dílo vystavit ve dvoraně Veletržního paláce. Potvrdil tím dosavadní domněnky, že město nechtělo prodloužit zápůjční smlouvu na vystavování obrazů v Moravském Krumlově, která měla v té době vypršet za 2 měsíce v červnu. „*Byl jsem šokován, v jakém stavu je zámek v Moravském Krumlově, dnes ve vlastnictví Incheby Praha,*“ řekl Pecha. *Starostu Moravského Krumlova Jaroslava Mokrého (ODS) zpráva*

²⁷⁰ KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 142-143.

²⁷¹ Tamtéž s. 143.

²⁷² KNÍŽÁK, Milan. *Studentský časopis jako žumpa*. Právo. 21.12.2012, s. 6.

²⁷³ Dva roky po odchodu Rösela z čela NG rozhodl Knížák ve své knize *25 let v pichlavém sametu* jeho působení v galerii takto: „*Rösel neudělal pro NG nic, jen odstranil sochy z předpolí VP a všechno, nemohu to říct jinak, rozesral. Nikdy nic nechtěl podepsat, nechtěl převzít za nic odpovědnost.*“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Atelierem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 55-56.

šokovala. „*To je naprosto neuvěřitelné. Vždyť ve Veletržním paláci nejsou prostory k vystavení monumentálního Muchova díla,*“ řekl Mokřý.²⁷⁴ Radní a John Mucha (vnuk Alfonse Muchy) zaujali zatím odmítavý postoj k zapůjčení díla do Japonska.²⁷⁵ Veletržní palác byl prezentován jako provizorní řešení s tím, že Praha uvažuje o třech lokalitách Letná, Vítkov a Těšnov, kde by pro díla mohl vzniknout výstavní prostor.²⁷⁶

NG se znovu dostala do spojitosti se Slovanskou epopejí 8. 6. 2010, kdy Muchova rodina požádala soud, aby světil rozhodování o dílech do jejich rukou.²⁷⁷ „*Mluví NG Petra Jungwirthová potvrdila, že je dohoda na umístění epopeje do jejich prostor ve Veletržním paláci zatím uzavřena skutečně pouze na osm měsíců.*“²⁷⁸ Tuto žádost o týden později soud zamítl.²⁷⁹ 26. 7. 2010 měl začít přesun děl do Prahy. Ten den ale vydal soud rozhodnutí, kterým zakázal manipulaci s plátny. „*Pokud nebude rozhodnuto o vlastnictví,*“ vysvětloval tento krok starosta Moravského Krumlova Jaroslav Mokřý (ODS).²⁸⁰ 24. 9. 2010 podaly město Praha a Galerie hlavního města Prahy (dále GHMP) k městskému soudu ve Znojmě žalobu s návrhem na předběžné opatření.²⁸¹ 11. 10. 2010 Moravský Krumlov Epopej zapečetil. Soud 30. 10. 2010 rozhodl, že Moravský Krumlov musí kolekci pláten Praze vydat.²⁸² Po dohodě z 9. 12. 2010 díla prozatím zůstala v krumlovském zámku.

Druhým tématem roku 2010 (po konkurzu na generálního ředitele NG) se s počtem 51 relevantních výstupů ve sledovaných médiích stala Slovanská epopej (18 % článků týkajících se NG ze sledovaného roku). Zajímavým fenoménem u MF DNES je výskyt angažovaných článků v regionálních mutacích určených pro Brno a pro Jižní Moravu, které se zpravidla neobjevují v daný den v dalších mutacích tohoto deníku.

²⁷⁴ TRJ, ČTK. *Praha Muchovu epopej do Japonska nepůjčí.* Právo. 21.4.2010, s. 1.

²⁷⁵ Tamtéž.

²⁷⁶ SMOLA, Vojtěch. *Epopej: stěhování už v létě.* Mladá fronta Dnes. 21.4.2010, s. 1.

²⁷⁷ Autorská práva Muchova díla, která dědicové vlastní 70 let od smrti tvůrce, vypršela v červenci 2009.

²⁷⁸ KUBÁLKOVÁ, Pavla, ŠENKÝŘ, Miloš. *Muchova rodina žene Prahu k soudu.* Lidové noviny. 8.6.2010, s. 04.

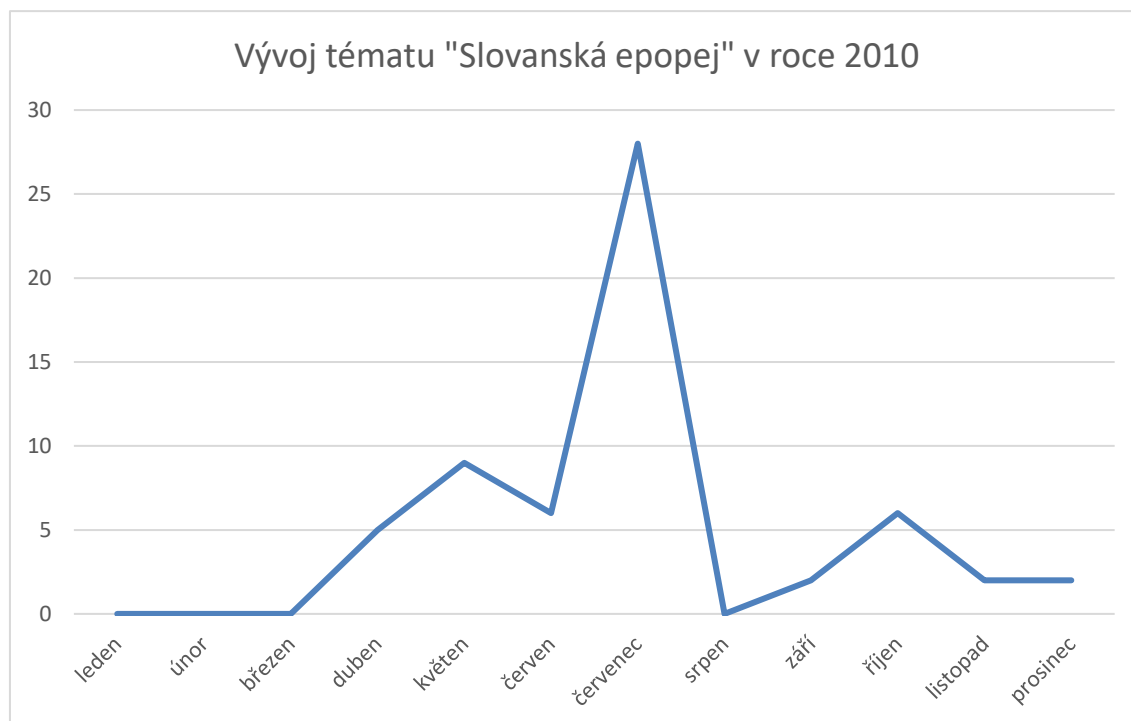
²⁷⁹ KUBÍČKOVÁ, Klára. *Překvapení: Mucha do toho, kde bude Epopej, nemá co mluvit.* Mladá fronta Dnes. 15.6.2010, s. 10.

²⁸⁰ *Stěhování Slovanské epopeje zarazila radnice.* Právo. 27.07.2010, s. 4.

²⁸¹ JANIŠ, Petr. *Praha požádala soud, ať nařídí vydat epopej.* Právo. 25.09.2010, s. 15.

²⁸² MIV, TRJ. *Znojemský soud nařídil vydat Muchu Praze.* Právo. 1.10.2010, s. 5.

Výstupy o Epopeji se začaly objevovat od 21. 4. 2010 až do konce roku. S celkovým počtem 51 článků (18 %) se v roce 2010 Slovanská epopej stala druhým nejčastějším tématem spojeným s vedením NG.

Obrázek 6 Vývoj tématu 2.1. v roce 2010

Jako první se v roce 2011 přesunu Epopeje začaly opět věnovat regionální mutace MF DNES (Jižní Morava a Brno). V článcích z 28.²⁸³ a 29. 1. 2011²⁸⁴ řešili novináři přesun pěti děl, která byla již srolována a obě strany se měly znalecké posudky vypovídající ve prospěch jejich výstavních podmínek. Národní galerie je tu opět zmíněna kvůli svým výstavním prostorům, ačkoliv přesun děl a jejich stav řešila GHMP. 4. 2. 2011 nabídl tehdejší ministr kultury Besser kompromis jako možnost vyřešení sporů o Epopej. Navrhl převzetí pěti pláten do Malé dvorany Veletržního paláce NG a jejich zajištění pracovníky GHMP, po uvolnění dalších prostorů (po zakončení tehdy probíhajícího Pražského quadriennále) navrhl převzetí a vystavení zbývajících pláten ve Velké dvoraně po dobu například dvou až tří let. Navrhl uzavření nové smlouvy o zapůjčení s Moravským Krumlovem do doby, než by se pro Epopej postavily nové prostory a státní

²⁸³ SMOLA, Vojtěch. *Smotaná Muchova Epopej: Rozbalíme ji líp, tvrdí v Praze*. Mladá fronta DNES. 28.01.2011, s. 1.

²⁸⁴ KLR. *Epopej na dva kusy: pět děl v Praze, zbytek v Krumlově*. Mladá fronta DNES. 29.01.2011, s. 2.

podporu při opravě dosavadních výstavních prostor v Moravském Krumlově.²⁸⁵ 8. 2. začal převoz děl, opět se zde objevilo zaujetí novinářů regionálních mutací MF DNES, konkrétně ve verzi pro Jižní Moravu vyšel článek s titulkem *Epopej na kusy: pět obrazů míří do Prahy, zbytek zůstává*.²⁸⁶ Ostatní média o této zprávě referovala neutrálně, pouze zmiňovali nesouhlas Moravského Krumlova s tímto vývojem. Dle restaurátorů byla díla po převozu v pořádku. 12. 4. bylo pět zmíněných obrazů zpřístupněno veřejnosti.²⁸⁷

Deník Právo přirovnal 20. 7. 2011 kauzu spojenou s Epopejí za „*manévry srovnatelné se slavnou stěhovací akcí z filmu Kulový blesk*“.²⁸⁸ Opět se řešilo, kam se díla přesunou po výstavě – navržena byla jízdně na Pohořelci, ale k žádnému pevnému stanovisku se opět nedošlo.

Na náměstí v Moravském Krumlově se 28. 10. 2011 shromáždilo asi 200 lidí, kteří zde zahájili štafetový pochodu za zachování díla Alfonse Muchy na zámku v Moravském Krumlově. Trasa pochodu vedla do Prahy, kde 3. 11. 2011 mělo pražské zastupitelstvo projednávat další osud Epopeje.²⁸⁹ Mezitím pražští úředníci na zámku balili zbylá plátna – pět z patnácti odvezli do Prahy, další měla následovat během listopadu.²⁹⁰ Účastníci pochodu předali pražským zastupitelům petici, kterou chtěli stěhování zabránit – zastupitelé ale odmítli bod zabývající se peticí zařadit do programu schůze a diskutovat o něm.²⁹¹

Téma Epopeje bylo druhým nejčastějším tématem roku 2011 s celkovým počtem 28 článků (15 %) z celkovým 181 výstupů.

²⁸⁵ ZR. *Ministr nabízí dohodu o Slovanské epopeji*. Právo. 05.02.2011, s. 8.

²⁸⁶ KUBÍČKOVÁ, Klára. *Epopej na kusy: pět obrazů míří do Prahy, zbytek zůstává*. Mladá fronta DNES. 08.02.2011, s. 1.

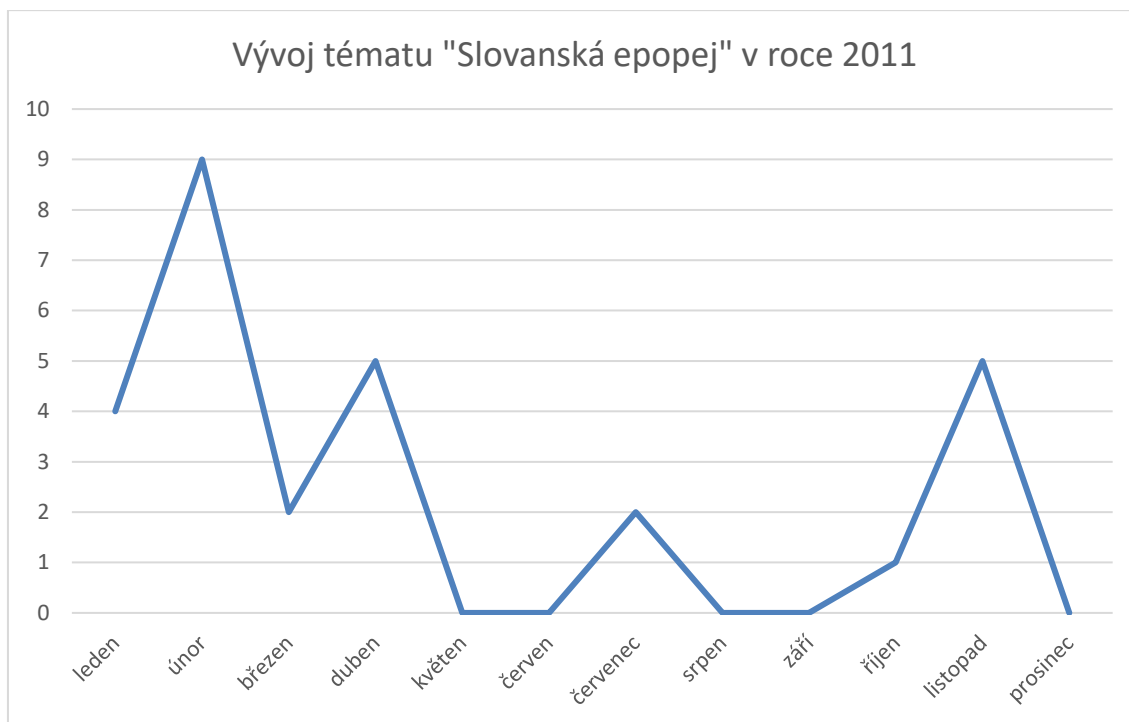
²⁸⁷ ČTK. *Část Slovanské epopeje přístupna*. Právo. 12.04.2011, s. 13.

²⁸⁸ JANIŠ, Petr. *Stěhování epopeje má pokračovat*. Právo. 20.07.2011, s. 11.

²⁸⁹ KOZELKA, Petr. JANIŠ, Petr. *Krumlovští vyrazili na Prahu: Chceme epopej*. Právo. 29.10.2011, s. 7.

²⁹⁰ *Protest v Praze, balení v Krumlově*. Mladá fronta DNES. 04.11.2011, s. 2.

²⁹¹ *Protest za Epopej končí nezdarem. Dílo se odváží*. Mladá fronta DNES. 04.11.2011, s. 2.

Obrázek 7 Vývoj tématu 2.1. v roce 2011

V roce 2012 se o Epopeji začalo opět mluvit v březnu toho roku, jelikož plátina byla v té době pořád ukryta v depozitáři a nevisela ve dvoraně Veletržního paláce, jak bylo původně avizováno.²⁹² V březnu se začala řešit logistika výstavy – vhodné světlo a vlhkost pro díla, předpokládaný začátek výstavy byl oznámen na přelom dubna a května.²⁹³ Vernisáž výstavy dvaceti velkoplošných pláten Slovanské epopeje proběhla nakonec 9. 5. 2012, doba trvání výstavy nebyla v té době upřesněna.²⁹⁴ V listopadu 2012: schválili radní hlavního města zapůjčení Muchova díla na výstavu do Japonska, přesun byl v plánu na jaro 2017.²⁹⁵

Výstava Slovanské epopeje byla z návštěvnického hlediska velmi úspěšná a NG pomohla. Na tiskové konferenci 31. ledna 2013 se vedení NG pochlubilo svým návštěvnickým rekordem Veletržního paláce za rok 2012 ve výši 165 tisíc diváků, což bylo nejvíce od roku 1995. „S čísly se dá čarovat. Takže do rekordu se započítalo i 65

²⁹² RAISKUBOVÁ, Hana s přispěním Lukáše Valáška. *Šance pro Epopej: zámek v Krumlově budou opravovat*. Mladá fronta DNES. 10.03.2012, s. 1.

²⁹³ ŠVEC, Pavel. *Muchovi Praslované budou čelit dechu svých obdivovatelů*. Mladá fronta DNES. 20.03.2012, s. 3.

²⁹⁴ TRJ. *Začíná výstava Slovanské epopeje*. Právo. 09.05.2012, s. 3.

²⁹⁵ RAISKUBOVÁ, Hana, ŠVEC, Pavel. *Epopej k nám, ne do Japonska, vzkazuje starosta Krumlova*. Mladá fronta DNES. 06.02.2013, s. 2.

tisíc diváků, kteří sem přišli kvůli Muchově Slovanské epopeji, která ale patří Galerii hlavního města Prahy a NG jí prostory jen pronajímá. ²⁹⁶

V roce 2013 se blížil konec smlouvy NG s GHMP na vystavování Epopeje ve Veletržním paláci. Rösel vzkázal, že o podmínkách a případném prodloužení smlouvy se ještě bude jednat, ale že s výstavou počítá i do budoucnosti: „*Expozice Slovanské epopeje ve Veletržním paláci v Praze není v žádném případě ohrožena. Je naším společným zájmem tuto expozici nabídnout Pražanům i návštěvníkům hlavního města a České republiky.*“²⁹⁷ Na konci roku 2013 podepsali Vlnas a ředitelka GHMP Magdalena Juříková smlouvu o prodloužení výstavy ve Veletržním paláci na další dva roky.²⁹⁸

Kauza Slovanské epopeje lze ve sledovaném období rozdělit na dvě části – první, kdy její přesun házel stín na NG, jako spolupracující organizaci se „zlou“ Prahou (jak ke kauze například regionální mutace MF DNES přistupovala). Druhá část sledované kauzy je už jen pozitivní – výstava přivedla do NG vysoký počet návštěvníků a zlepšila její reputaci.

4.2.2 Výstavy

Téma výstav je důležité z hlediska jejich medializace a vlivu na obraz vedení galerie, jelikož hlavní náplní NG je kromě udržování stálé expozice i pořádání krátkodobých výstav. Hlavním kritériem pro výběr níže uvedených výstav byl počet výstupů (minimální kritérium bylo 5 článků) a jejich spojení s vedením nebo jejich vliv jejich medializace na obraz kompetencí a směřování vedení galerie.

Karel Škréta

V průběhu dubna 2010 se ve sledovaných médiích začaly objevovat informace o nadcházející listopadové výstavě barokního malíře Karla Škréty, před kterou galerie postupně odkrývala nová zjištění o jeho díle a výzkumu jeho obrazů.²⁹⁹ Toto téma se stalo

²⁹⁶ KOVÁČ, Peter. *Národní galerie na cestě k provincialismu*. Právo. 31.01.2013, s. 9.

²⁹⁷ RAISKUBOVÁ, Hana, ŠVEC, Pavel. *Epopej k nám, ne do Japonska, vzkazuje starosta Krumlova*. Mladá fronta DNES. 06.02.2013, s. 2.

²⁹⁸ ČTK. *Slovanská epopej bude ve Veletržním paláci další dva roky*. Právo. 14.12.2013, s. 11.

²⁹⁹ MGD. *V Národní galerii začala sezona Karla Škréty*. Hospodářské noviny. 8.4.2010. s. 13.

každoměsíční stálíci (kromě měsíce července) až do zahájení výstavy v listopadu. Hlavním kurátorem expozice byl Vít Vlnas.

V dubnu 2011 se psalo o ukončení dvouletého projektu NG Škrétovi, ve kterém experti prozkoumali zhruba 500 děl, restaurováno bylo 170 obrazů. Velkým zjištěním bylo, že pět obrazů připisovaných Škrétovi, bylo namalováno někým jiným a 20 obrazů bylo Škrétovi nově připsáno.³⁰⁰ Byla tím v médiích prezentována dlouhodobá a náročná práce NG na Škrétově národním odkazu. V průběhu roku 2011 se objevovaly další články zmiňující přispění NG ke Škrétovu odkazu, ale v souvislosti s jinými výstavními prostory, proto jsem tyto články ze zkoumaného vzorku vyňal

Volný čas

NG zahájila 5. 9. 2011 výstavu *Volný čas – Utopie na hranicích všednosti*. Už pouhá tisková konference k zahájení výstavy vzbudila zájem médií „*Místo, které bylo vyhrazeno Knížákovi, zůstalo nejprve neobsazené, až po 20 minutách vkrácel do konferenční místnosti a usedl k mikrofonu. Svůj pozdní příchod vysvětlil tak, že o ničem nevěděl a že jej nikdo nepozval. Tiskový mluvčí NG moderující tiskovku byl jiného názoru.*“³⁰¹ LN tuto výstavu označily za rozloučení Knížáka s NG.³⁰² Deník Právo 11. 10. 2011 zpochybnil, zda výstava patří do galerie umění, když nevystavuje žádné cíleně vzniklou uměleckou tvorbu, spíše poskytuje pohled do určité sociální skupiny.³⁰³

Joža Uprka

Výstava malíře Joži Uprky byla zahájena 22. 9. 2011, instalaci obrazů připravil v té době již bývalý generální ředitel galerie Milan Knížák.³⁰⁴ Tato velká výstava s podtitulem *Evropan slováckého venkova* trvala ve Valdštejnské jízdárně v Praze do 22. 1. 2012. Knížák byl jako spoluvůrce výstavy označen v MF DNES jako ten, „*kdo „otevřel dveře“ Uprkovi do prestižního pražského výstavního sálu. „Uvědomil jsem si, že člověk, který oslovuje region, má daleko větší význam než člověk, který oslovuje něco*

³⁰⁰ ČTK. *Skončil průzkum Škrétových obrazů*. Lidové noviny. 02.04.2011, s. 5.

³⁰¹ PEŇÁS, Jiří. *V Národní galerii stojí totem*. Lidové noviny. 06.09.2011, s. 11.

³⁰² POSPISZYL, Tomáš. *Umění trampské avantgardy*. Lidové noviny. 17.09.2011, s. 29.

³⁰³ KOVÁČ, Peter. *Dočkáme se příště v Národní galerii malujících herců?* Právo. 11.10.2011, s. 17.

³⁰⁴ KOVÁČ, Peter. *Uprkův impresionismus ve službách folklóru*. Právo. 22.09.2011, s. 13.

globálně. *I když jsou globální vlivy dobré a silné, tak jsou stejně trochu povrchní. Proto jsem byl pro takovou výstavu Uprky,*“ vysvětloval Knížák.³⁰⁵

Výstava byla médií považována za kvalitní, zejména podložená propracovaným katalogem, navzdory tomu nezapomínají zmínit regionálnost autorova díla. *„Pražská výstava je solidně připraveným projektem, objevujícím pozapomenutou osobnost evropské úrovně ... Uprka v závěru života neodolal velké poptávce a často kopíroval své úspěšné motivy ... Uprkův úpadek, který však nelze paušalizovat ..., je ovšem jedním z důvodů, proč se po své smrti stal opomíjeným.*“³⁰⁶

Rembrandt & Co.

Velkou výstavní akcí roku 2012 se stala výstava nizozemské malby spolu s Rembrandtem van Rijnem. Ta měla být původně zahájena již na konci roku 2011, ale z důvodu nedostatku financí byla odložena.³⁰⁷ 10. 2. 2012 byla výstava otevřena veřejnosti v prostorách Šternberského paláce. Jednalo se o první velký projekt, který přichystalo nové vedení, kromě HN³⁰⁸ to nezapomněly připomenout ani LN.³⁰⁹ Výstava byla tedy očekávána s napětím, co přinese a zda se Rösel s projektem osvědčí.

Ohlasy k výstavě byly celkově pozitivní – chválilo ji Právo jako *„kvalitně připravenou výstavu,*“³¹⁰ v MF DNES byla zveřejněna recenze, která expozici ohodnotila na 80 %.³¹¹

František Kupka – Cesta k Amorfě

Výstava *Cesta k Amorfě* představila díla, která malíř posílal na slavné pařížské salony, tam také vystavil svůj první abstraktní obraz. Zahájení výstavy proběhlo 30. 11. 2012, otevřená byla až do 3. 3. 2013 v zrekonstruovaném Salmovském paláci na Hradčanském náměstí.³¹² Jednalo se o nejočekávanější výstavou roku a LN tento počín

³⁰⁵ BARTONÍČEK, Radek. *Jak jsem v Praze potkal Jožu Uprku*. Mladá fronta DNES. 24.09.2011, s. 3.

³⁰⁶ ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Joža Uprka*. Hospodářské noviny. 27.09.2011, s. 11.

³⁰⁷ ČTK. *Národní galerie se otevře starým mistrům*. Hospodářské noviny. 03.01.2012, s. 10.

³⁰⁸ ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Rembrandt Co*. Hospodářské noviny. 11.01.2012, s. 9.

³⁰⁹ POSPISZYL, Tomáš. *První velká výstava po Knížákovi*. Lidové noviny. 11.01.2012, s. 9.

³¹⁰ KOVÁČ, Peter. *Rembrandt mezi svými současníky*. Právo. 09.02.2012, s. 8.

³¹¹ TŘEŠNÍČKA, Jen, *Dva Rembrandti úplně stačí*. Mladá fronta DNES. 09.02.2012, s. 5.

³¹² SKALA, Adam. *Výstava ukáže Kupkovy obrazy, které proměnily svět umění*. Mladá fronta DNES. 03.12.2012, s. 4.

označily jako návrat NG do „světa“.³¹³ Deník Právo ji už v titulku nazvalo „senzační výstavou.“³¹⁴ MF DNES dala v recenzi expozici skvělé hodnocení 90 % a označila ji za výstavu „evropských rozměrů“ a „*relativně malý, ale mimořádně reprezentativní soubor Kupkových děl.*“³¹⁵ V únoru 2013 překonala návštěvnost hranici 30 000 návštěvníků, byla velmi populární, ale navzdory tomu NG výstavu neprodloužila, jak navrhovaly například LN „*Národní galerie by ráda vyšla vstříc požadavkům na prodloužení výstavy, avšak smluvní závazky vůči zahraničním zapůjčitelům to neumožňují,*“³¹⁶ uvedla mluvčí NG Eva Kolerusová. Celková návštěvnost byla 48 715 diváků.³¹⁷

Hugo Demartini

Ve spojitosti s výstavou abstraktního sochaře Huga Demartiniho (1. 3. – 28. 7. 2013), pořádanou pod vedením Vladimíra Rösela řešily HN fakt, že výstava nevychází z nápadu NG, ale ze soukromé galerie Zdeňka Sklenáře „*Otázkou na další text je komplexní realizace projektu soukromým subjektem, Galerii Zdeněk Sklenář. Je zřejmé, že nejprestižnější umělecká státní instituce na výstavy nemá ani korunu, ale měla by svůj program budovat sama a nezávisle, třeba i ve spolupráci se sponzory či donátory. Nemůže je získat hotově na klíč od komerční společnosti, která si prostřednictvím Národní galerie dělá svůj skvělý marketing.*“³¹⁸ Tento krok rozhodně nepomohl obrazu vedení NG a jeho schopnosti vytvářet obsah, dva týdny po zveřejnění článku byl Rösel odvolán.³¹⁹

4.2.3 Restituce

Ačkoliv se téma restitucí může zdát velmi vzdálené od vedení, opak je pravdou. To, jak se NG a její představitelé zachovali při řešení vrácení děl církvím, poukazuje na kvalitu vedení, jeho schopnosti vyjednávat a reprezentovat galerii jako národní a seriózní instituci.

V červenci 2012 se v novinách objevily spekulace o možných církevních restitucích. Vedení NG mělo soupis „*ohrožených klíčových artefaktů*“, o něž nechtělo

³¹³ ŠENK, Filip. *Národní galerie se vrací do světa*. Lidové noviny. 30.11.2012, s. 8.

³¹⁴ KOVÁČ, Peter. *Senzační Kupkova výstava v Praze*. Právo. 30.11.2012, s. 4.

³¹⁵ KOPÁČ, Radim. *Konečně! Cesta k Amorfě je výstava evropských rozměrů*. Mladá fronta DNES. 07.12.2012, s. 10.

³¹⁶ ČTK. *Kupka má úspěch, přesto končí*. Lidové noviny. 18.02.2013, s. 9.

³¹⁷ KČ. *Rekordní návštěva na Kupkovi*. Právo. 08.03.2013, s. 9.

³¹⁸ LINDAUROVÁ, Lenka. *Nejde o výsledek, ale o proces*. Hospodářské noviny. 05.04.2013, s. 14.

³¹⁹ KUL, ČTK. *Hanáková odvolala ředitele Národní galerie Rösela*. Lidové noviny. 18.04.2013, s. 11.

přijít. „Máme seznam děl, u nichž bychom po státu chtěli, aby je v případě hrozby navrácení církvím raději vykoupil,“ řekl LN šéf galerie Vladimír Rösel.³²⁰ V té době se totiž řešil zákon o majetkovém vyrovnání státu s církvemi, jehož návrh vláda 14. 7. 2012 prosadila ve Sněmovně.³²¹ Jedním z předmětů možného vrácení byl Vyšebrodský oltář, gotická památka zabavena komunisty a vystavena v Anežském klášteře v Praze. Cisterciáci ho chtěli vrátit, ale byli připraveni jednat o jeho zápůjčce NG.³²²

Debata o restitucích a povinnosti NG vrátit vybraná díla církvím pokračovala v roce 2013. Největší zájem jevila média o obrazy Rubense – *Umučení sv. Tomáše* a *Sv. Augustin*.³²³ V říjnu 2013 měla NG již mnoho žádostí od církví o navrácení děl, v té době je ale tajila. Vít Vlnas (dočasně pověřený řízením) sdělil, že plánuje na 10. 10. 2013 schůzku se zástupci církve a bude se chtít dohodnout na výkupu některých děl pro NG.³²⁴ „Chceme k tomu udělat tiskovou konferenci 10. října, kam zveme odpovědné zástupce katolické církve i ministerstva kultury, aby otevřeně řekli, jak se vše bude řešit. Máme zájem na tom, abychom některá vzácná díla vykoupili, ale na to jsou nutné státní peníze. Z celé záležitosti rozhodně nechceme dělat před volbami politikum. Jednání by mělo být velice věcné,“ řekl Právu své plány o klidném jednání Vlnas.³²⁵

Deník Právo se snažil odhadnout, o která díla by se mohlo jednat, za nejcennější dílo označil *Vyšebrodský oltář*, jeho možnou ztrátu přirovnal k ztrátě *Mony Lisy* z Louvru: „Asi nejcennějším dílem, na které by se restituce mohly vztahovat, je ve světě unikátní cyklus prvních českých deskových gotických obrazů, které v polovině 14. století vytvořil Mistr vyšebrodského oltáře. O těchto devět desek mohou žádat v Národní galerii v Praze cisterciáci z Vyššího Brodu.“³²⁶ 11. 10. 2013 bylo jasné, že církve na základě zákona o majetkovém vyrovnání požadovaly vrácení 29 obrazů³²⁷ – vedení ale uklidnilo

³²⁰ ŠENKÝŘ, Miloš, KŘIVKA, Vladimír. *Národní galerie se bojí, že přijde o obrazy*. Lidové noviny. 17.07.2012, s. 1.

³²¹ KOVÁČ, Peter. *Čekají galerie nové restituce uměleckých děl?* Právo. 23.07.2012, s. 3.

³²² KERLES, Marek. *Cenný vyšebrodský oltář chce řád zpět*. Lidové noviny. 04.08.2012, s. 4.

³²³ BENDO VÁ, Jana. *Génius před Ústavním soudem*. Mladá fronta DNES. 02.05.2013, s. 10.

³²⁴ KOVÁČ, Peter. *Národní galerie chce vykoupit vrácená díla*. Právo. 04.10.2013, s. 2.

³²⁵ Tamtéž.

³²⁶ Tamtéž.

³²⁷ „**Restituční požadavky adresované Národní galerii v Praze: Cisterciácké opatství ve Vyšším Brodě: 9 deskových obrazů Vyšebrodského oltáře Česká provincie řádu sv. Augustina: dva Rubensovy oltářní obrazy *Umučení sv. Tomáše* a *Sv. Augustin* Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou: 4 obrazy z oltáře Mikuláše Puchnera Českomoravská provincie hospitálského řádu sv. Jana z Boha – Milosrdných bratří: 4 obrazy ze 17. století, které má galerie v depozitáři Benediktinské opatství v Emauzích: 10 obrazů, které**

obavy s tím, že některá díla i po případné změně vlastníka zůstanou součástí expozic. Cisterciácké opatství Vyšší Brod požádalo o Vyšebrodský oltář, o který se již neúspěšně soudilo. V roce 1998 NG soudní spor prohrála, odvolala se a v roce 2000 Obvodní soud pro Prahu 1 na základě závazného rozsudku Nejvyššího soudu rozhodl, že malby zůstanou natrvalo v NG. V říjnu 2013 se cisterciácké opatství k opětovnému řešení problému nechtělo vyjadřovat, ani NG nevydala prohlášení.³²⁸ Závěr kauzy se zdál být smířlivý: „*Chceme jen, aby stát přiznal, že oltář patří nám. Pak můžeme jednat o dlouhodobé zápůjčce,*“³²⁹ uvedl převor vyšebrodského kláštera. Podobně se obrazech vyjádřil Vlnas: „*Směřujeme k dohodě, která stanoví, že díla, pokud se po posouzení stanou majetkem církve a náboženských společností, zůstanou formou zápůjčky ve stálých expozicích galerie.*“³³⁰ Dle dohody mělo do 9. 11. 2013 (což bylo datum vypršení půlroční lhůty na posouzení nároků) padnout finální stanovisko NG, zda obrazy vydá cisterciákům, nebo zda o ně zahájí soudní spor.³³¹ S církevními představiteli se NG dohodla 7. 11. 2013 na prodloužení této lhůty. „*Fakticky to znamená, že dnes jsme písemnou dohodu neuzavřeli. Druhá strana však zatím nepoužije náhradní mechanismus, tedy možnost obrátit se na soud. Vzhledem k mimořádnému významu uměleckých děl se obě strany dohodly na prodloužení lhůty pro rozhodnutí, a to v řádu týdnů až měsíců,*“ řekl Vlnas.³³²

Konečné stanovisko bylo známo až na konci prosince 2013, kdy ministr kultury v demisi Balvín oznámil, že výše zmíněná díla budou vrácena, ale zůstanou vystavena v galerii: „*... jsme to projednávali definitivně, obě dvě strany se dohodly, že Národní galerie díla vydá.*“³³³ Vít Vlnas uklidnil veřejnost, že se nic nezmění: „*Pro návštěvníky Národní galerie v Praze se nezmění nic, díla zůstanou nadále přístupná veřejnosti – v případě dvou Rubensů ve Šternberském paláci v Praze, v případě Vyšebrodského oltáře v klášteře sv. Anežky České ve stálých expozicích, pouze na popiskách bude uveden zapůjčitel.*“³³⁴

jsou nyní zapůjčeny do Emauz.“ Zdroj: KOVÁČ, Peter. *Cisterciáci chtějí obrazy Vyšebrodského mistra*. Právo. 11.10.2013, s. 3.

³²⁸ KOVÁČ, Peter. *Nejvýznamnější restitucí je Zelená hora*. Právo. 05.10.2013, s. 4.

³²⁹ BERNÁ, Veronika. *Církve žádají po galerii obrazy*. Lidové noviny. 11.10.2013, s. 5.

³³⁰ Tamtéž.

³³¹ KOVÁČ, Peter. *Cisterciáci chtějí obrazy Vyšebrodského mistra*. Právo. 11.10.2013, s. 3.

³³² ČTK. *NG zatím o vydání církvím nerozhodla*. Právo. 07.11.2013, s. 3.

³³³ ČTK. *Národní galerie vydá obrazy Mistra vyšebrodského oltáře*. Právo. 05.12.2013, s. 5.

³³⁴ Tamtéž.

4.2.4 Provoz galerie

Ačkoliv se to na první pohled nemusí zdát, je politika provozu galerie a spravování jejích prostorů součástí obrazu vedení, jelikož vypovídá o manažerských schopnostech vedení. To rozhoduje o koncepci, umístění sbírek a chodu galerie. I banální téma jako je výše cen vstupného nebo volné vstupy mohou rozvířit debatu o vedení NG, které má přímý vliv na provoz celého kolosu, jakým NG je.

Od 1. 10. 2010 zrušila NG z důvodu ekonomických škrťů "volné středy", kdy byl první středu v měsíci vstup do sbírek zdarma. „*Dlužno dodat, že generální ředitel NG Milan Knížák opakovaně prohlašoval, že by stále sbírky rád zpřístupnil za co nejnižší, třeba i symbolické vstupné, jak tomu v některých zemích je, ale na to nedostává galerie dostatek peněz.*“³³⁵ Tyto škrty a poměrně drahé vstupné se stalo tématem diskuzí opět poté, co student umění a architektury Vojtěch Stoklasa v květnu 2011 pronikl do Veletržního paláce bez placení a poté utíkal ochrance. Chtěl tím upozornit na to, že jako student musí platit vstup do sbírek NG.³³⁶

V roce 2011 se NG dostala do médií rovněž v souvislosti s pokusem o nelegální vývoz kubistického obrazu od Pabla Picassa *Sedící žena* za hranice, do této kauzy byl zapleten i Jan Třeštík.³³⁷ Ten podepsal úřední dokument určený celním orgánům, který obsahoval souhlas s trvalým vývozem díla do zahraničí. K podpisu ale neměl oprávnění, tento souhlas může vydat pouze ministerstvo kultury, NG nebo Moravská galerie v Brně. NG podala ohledně této události trestní oznámení středočeské hospodářské kriminálce.³³⁸ V únoru 2012 vydal soud pro Prahu 5 verdikt, ve kterém uznal Třeštíka vinným a udělil mu čtyřměsíční podmínku. V květnu 2012 odvolací pražský městský soud trest zrušil, Třeštíka považoval za dostatečně potrestaného samotným projednáním případu.³³⁹ O obraz projevila v roce 2010 zájem NG, Jan Třeštík byl pracovníkům NG uveden jako

³³⁵ CHUCHMA, Josef. *Plat pana profesora a jiné peníze*. Mladá fronta Dnes. 2.10.2010, s. 10.

pozn. z knihy Milana Knížáka v reakci na pana Chuchmu. – „*Novinář Chuchma, Nacpanej jak duchna, Puch má.*“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 97.

³³⁶ SPA, OGO. *Úprk před Knížákovou drahotou*. Lidové noviny. 05.05.2011, s. 4.

³³⁷ Jan Třeštík, *1980-, tehdejší ředitel Galerie Středočeského kraje (GASK). Do funkce jej jmenoval začátkem února 2009 dočasně a bez výběrového řízení tehdejší hejtman Rath, odejít měl v březnu 2011.

³³⁸ VLASTNÍ ZPRÁVA. *Česko málem přišlo o vzácného Picassa*. Právo. 03.02.2011, s. 1.

³³⁹ HAN, ČTK. *Exšéf galerie nelegálně vyvezl obraz Picassa. Soud ho uznal vinným, ale nepotrestal*. Hospodářské noviny. 3.5.2010. [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-55690100-exsef-galerie-nelegalne-vyvezl-obraz-picassa-soud-ho-uznal-vinnym-ale-nepotrestal>

kontaktní osoba za majitele obrazu. Ke kauze vývozu obrazu se pro Právo v únoru 2011 vyjádřil Milan Knížák z pozice ředitele zapojené instituce takto: „*Jan Třeštík tím, co udělal, výrazně porušil zákon a měl by nést důsledky svých činů.*“³⁴⁰ Obraz byl nakonec předán do rukou soukromého majitele a v červnu 2011 vystaven na veletrhu Art Prague v pražském Mánesu.³⁴¹ V květnu 2012 odvolací pražský městský soud trest zrušil, ačkoliv pravomocně byl uznán vinným.³⁴²

Na konci prosince 2011 čelila NG kritice mladého umělce, který byl finalistou Ceny 333.³⁴³ „*Výstava a katalog byly podle slovenského výtvarníka Samuela Pauča nekvalitní, práce kurátorky neprofesionální a přístup instituce laxní. Šéf NG Vladimír Rösel jeho stížnost označil za bezpředmětnou a dodal, že v příštích letech ocenění prodělá změny. Paučo ve svém prohlášení dokonce vernisáž a výstavu finalistů označil za kurátorskou frašku.*“³⁴⁴ V lednu 2012 se v Lidových novinách objevil článek komentující průběh Ceny 333³⁴⁵ a její ztížené podmínky vzhledem k výměně vedení: „*Zásadní problém Ceny 333 za rok 2011 tkvěl v tom, že nový management převzal tuto akci dlouho po jejím vyhlášení. Nemohl měnit propozice ani harmonogram a nemohl ani zasáhnout do jejího realizačního týmu. Navzdory nedostatkům Cena 333 překvapivě prokázala svou životnost.*“³⁴⁶ Navzdory názoru autora na životnost (zároveň zmínil důležitost získání

³⁴⁰ KOVÁČ, Peter. *Třeštík porušil zákon a měl by nést důsledky*. Právo. 04.02.2011, s. 3.

³⁴¹ ČTK. *Vyvezený Picasso bude dnes k vidění*. Lidové noviny. 11.06.2011, s. 9.

³⁴² NĚMEČEK, Tomáš. *Sedící žena, nevědoucí muž*. Lidové noviny. 07.05.2012, s. 17.

³⁴³ Cena 333, kterou udělovala NG ve spolupráci se skupinou ČEZ, byla určena pro začínající umělce do věku 33 let. Ve Veletržním paláci bývala výstava jejich finalistů a odměnou pro vítěze byla částka 333 tisíc korun, za které NG zakoupila autorovo dílo do svých sbírek. Cena byla udělována v letech 2007-2011. Vznikla jako samostatná cena NG šest let po incidentu Milana Knížáka s organizátory Ceny Jindřicha Chalupického viz. kapitola 1.2. Ředitel ústředním tématem, cena byla úzce spojena se jménem bývalého ředitele NG Knížáka, který ji zakládal. Zdroj: Kurátorská fraška v Národní galerii - *Artalk.cz* [online]. [cit. 04.04.2017]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2012/01/02/kuratorska-fraska-v-narodni-galerii/> a Cena 333 pokračuje | *Umění žít s uměním* | *ArtCasopis.cz* [online], [cit. 04.04.2017]. Dostupné z: <http://www.artcasopis.cz/clanky/cena-333-pokracuje>

³⁴⁴ ČTK. *Finalista Ceny 333 si stěžuje*. Právo. 27.12.2011, s. 15.

³⁴⁵ Milan Knížák napsal v souvislosti s Cenou 333 otevřený dopis generálnímu řediteli NG Röselovi: „*Důrazně protestuji proti vyjádření lidí, kteří dnes mluví za Národní galerii o tom, že cena 333 NG a skupiny ČEZ vznikla jako protipól ceny Jindřicha Chalupického. Naopak, vznikla z iniciativy ředitele fa Securitas pana Kuníka v diskuzi se mnou zcela samostatně a byla od začátku financována výhradně ze sponzorských peněz.*“ Zdroj: KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6. s. 141.

³⁴⁶ SAVICKÝ, Nikolaj. *Dilema NG: Co dál s Cenou 333?* Lidové noviny. 10.01.2012, s. 9.

finančních prostředků pro její pokračování)³⁴⁷ skončila akce pátým ročníkem v roce 2011.³⁴⁸

Téma drahého vstupu do objektů NG znovu otevřel článek v Lidových novinách, jelikož „*nové vedení NG v čele s Vladimírem Röselem slíbilo vytvořit novou strategii vstupného.*“³⁴⁹ Po dobu trvání výstavy Rembrandt & Co. bylo vstupné opravdu sníženo.

Článek *Sliby chyby Národní galerie* zveřejněný v Lidových novinách 17. 8. 2012 si (v návaznosti na dotaz položený na jedné besedě pořádané NG) povšiml neaktuálnosti kontaktů uvedených na webu NG, které se od nástupu nového vedení nezměnily „... *něco tak jednoduchého jako úprava stránek trvá řadu týdnů. Marek Gregor z Veletržního paláce ale dodal zkušenost, že v NG vše trvá až mnohonásobně déle, než si původně myslí. To se nakonec ukázalo jako hluboká pravda. V červnu posluchači besedy ještě nevěděli, že v půlce srpna budou stránky kontaktů vypadat úplně stejně, jako tomu bylo před rokem: pouze s kontaktem na správce budovy, která jako by ani neměla žádný obsah.*“³⁵⁰

Tiskové oddělení NG oznámilo 13. 8. 2012, že na začátku září plánuje vypsát výběrové řízení na dvě důležité pozice: na ředitele Sbírký moderního a současného umění a vedoucího kurátora výstav současného umění. Poslední ředitel sbírky Tomáš Vlček byl odvolán v září 2011, výběrové řízení ale tehdy nebylo vypsáno, vedením byla dočasně pověřena Šárka Leubnerová (ze Sbírký 19. století). Mělo se tam po roce naplnit volání po vypsání řádného konkursu, které se ozývalo z části odborné veřejnosti.³⁵¹ Na začátku září bylo sděleno, že zájemce bude posuzovat odborná komise, již NG měla ustavit 15. října.³⁵² Zájemci se mohli hlásit do 8. 10. 2012.³⁵³ Do konkursu na ředitele Sbírký moderního a současného umění v Praze se nakonec přihlásili čtyři uchazeči, požadavky splnili jen dva – Karolina Dolanská a Richard Frederick Drury. Na pozici hlavního

³⁴⁷ „Získat podporu odborné veřejnosti pro Cenu 333 má pro Národní galerii zásadní význam. Na výstavní program totiž nemá žádné státní finanční prostředky, a musí si je opatřit od sponzorů. Na nedůvěryhodný projekt peníze prostě nezíská. Proto jsou zásadní změny v zajištění Ceny 333 podmínkou její další existence.“ Zdroj: SAVICKÝ, Nikolaj. *Dilema NG: Co dál s Cenou 333?* Lidové noviny. 10.01.2012, s. 9.

³⁴⁸ „Pátý ročník Ceny 333 byl poslední, neboť Národní galerie v Praze se rozhodla její udělování ukončit a cenu zrušit. Počínaje rokem 2013 se do Veletržního paláce vrátí přehlídky finalistů Ceny Jindřicha Chalupického.“ Zdroj: NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2012* [online]. [cit. 05.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/gallery/6/2006-vzng2012_defnet.pdf

³⁴⁹ POSPISZYL, Tomáš. *Pravidla slev v Národní galerii*. Lidové noviny. 05.03.2012, s. 9.

³⁵⁰ POSPISZYL, Tomáš. *Sliby chyby Národní galerie*. Lidové noviny. 17.08.2012, s. 6.

³⁵¹ SZY. *Hledá se ředitel moderní sbírky Národní galerie*. Lidové noviny. 24.08.2012, s. 7.

³⁵² VAH, ČTK. *Podzim přinese galerijní škatulata*. Mladá fronta DNES. 05.09.2012, s. 8.

³⁵³ ČTK. *Konkurzy v NG*. Právo. 06.09.2012, s. 17.

kurátora výstav současného umění splnila ze dvou uchazečů podmínky jen Noemi Smolik. Jak postupovat dál měla řediteli NG doporučit komise, která měla být ustavena do 18. října.³⁵⁴ Deník Právo tuto situaci popsal tak, že se do galerie zájemci „neženou“.³⁵⁵ LN označily 16. 10. 2012 výběrové řízení za fiasko, také upozornily na podezřele nízký počet uchazečů: „*Místo čerstvého vánku do letité instituce jde ale spíš o fiasko. ... Nelze zlehčovat ani podceňovat situaci, kdy se odborníci na moderní a současné umění NG vyhýbají.*“³⁵⁶ NG nakonec anulovala obě výběrová řízení, Rösel uvedl, že „*na trhu*“ se nevyskytují dostatečně kvalitní odborníci.³⁵⁷

V říjnu 2012 se v Lidových novinách řešilo možné převedení Galerie Rudolfinum pod NG. Podle ředitele Rudolfinu Petra Nedomy ho s tímto plánem seznámil Vladimír Rösel v říjnu 2011. Nedomova reakce prý byla zásadně odmítavá, přesto se o rok později dozvěděl, že plány pokračují a že na MK se s tím počítá. Vladimír Rösel na dotaz LN potvrdil, že řediteli Nedomovi navrhoval v roce 2011 bližší spolupráci, tvrdil však, že s iniciativou spolupráce Rudolfinu s NG přišel první ředitel Nedoma. Později ale prý Röslovy návrhy odmítl.³⁵⁸ O pár dnů později o problematice informovala MF DNES, že prý bylo Nedomovi nabídnuto, aby se značkou Rudolfinum přešel pod NG a v jejím rámci koncipoval výstavní program toho typu, který produkuje v Rudolfinu. Ředitel NG Vladimír Rösel nepopřel, že dialog o dalším vývoji mezi oběma institucemi probíhal, prý v rámci snahy MK zefektivnit provoz obou institucí.³⁵⁹

V roce 2013 pokračovala debata týkající se obsazení volného místa ředitele Sbírký moderního a současného umění (po anulování výběrového řízení viz výše). Jako první se k „utajování“ informací vyjádřil 25. ledna 2013 Milan Knížák v deníku Právo: „*Vladimír Rösel uvalil přísné embargo na informaci o tom, že bude k 31. lednu 2013 jmenovat ředitelem Sbírký moderního a současného umění Helenu Musilovou*“³⁶⁰ bez výběrového

³⁵⁴ KUL. *Národní galerie vybírá šéfy sbírek*. Mladá fronta DNES. 10.10.2012, s. 10.

³⁵⁵ ČTK. *Do Národní galerie se zájemci nehrnou*. Právo. 11.10.2012, s. 17.

³⁵⁶ ŠENK, Filip. *Jak dlouho může trvat otevření šesti obálek?* Lidové noviny. 16.10.2012, s. 12.

³⁵⁷ ČTK. *NG zrušila konkurzy*. Právo. 08.11.2012, s. 9.

³⁵⁸ PEŇÁS, Jiří. *Rudolfinum se bojí „anšlusu“*. Lidové noviny. 09.10.2012, s. 9.

³⁵⁹ CHUCHMA, Josef. *Ministerstvo kultury nyní maluje*. Mladá fronta DNES. 13.10.2012, s. 12.

³⁶⁰ Helena Musilová, *1974 -, česká kurátorka, teoretička a historička umění. Vystudovala historii a dějiny umění na Masarykově univerzitě v Brně (1992–1997). Od roku 1998 do roku 2003 byla kurátorkou sbírky fotografie a architektury v Muzeu umění Olomouc. V NG pracovala v letech 2004–2015 – nejprve jako kurátorka sbírky české malby 20. století, kurátorka nových médií a sbírky Jiřího Valocha, poté v letech 2014–2016 ředitelka Sbírký moderního a současného umění. Podílela se na významných výstavách jako *Joža Uprka: Evropan slováckého venkova* (2011–2012), retrospektiva Theodora Pištěka s názvem *Ecce*

řízení, poněvadž v nedávno skončeném si nevybral.“³⁶¹ V článku se táže po důvodech utajování a tím nařkl NG z nekalého chování: „Proč se veřejnost nemá předem dozvědět, kdo povede nejproblematičtější a největší sbírku NG? Tím se jen dokresluje obraz podivných praktik vedení galerie.“³⁶² Rösel oznámil jmenování Musilové k 1. 2. 2013 do funkce nakonec na tiskové konferenci 31. 1. 2013.³⁶³ V ten samý den vyšel v HN s Musilovou rozhovor, ve kterém autorka rozhovoru naráží na pochybné výběrové řízení. Na otázku: „Na místo ředitelky sbírky jste byla přímo jmenována generálním ředitelem, neprošla jste konkurzem, tedy ani oponenturou odborné komise. Cítíte to jako handicap?“ odpověděla Musilová velmi vágně: „Vím, že tu instituci dobře znám, znám její sbírky, vnitřní chod. Ověřila jsem si, že umím sestavit i mezinárodní tým - viz aktuální výstava Františka Kupky v Salmovském paláci. Na ní se podílejí i odborníci ze zahraničních institucí. Věřím, že výsledky mé práce budou přesvědčivé.“³⁶⁴ V březnu 2013 vyšel s Musilovou rozhovor v LN³⁶⁵ s odpovědí na otázku role NG v českém prostředí, potvrzující NG jako určující instituci národní identity: „Jaká je tedy role obří instituce, jakou je NG, v dnešní společnosti? - Zásadní. Je to identita národa spojená s autentickým prožitkem. Prožijete autentický kontakt s předmětem, který se k vám jinde nedostane.“³⁶⁶ Musilová popisuje význam slova „národní“ v názvu Národní galerie: „...Když je v názvu slovo „národní“, tak část publika od nás očekává jasný kodifikovaný příběh. Otázka je, jaký vlastně je dnes smysl národních institucí. Je třeba o tom diskutovat a i v rámci zmíněné pracovní skupiny hledat aktuální podobu stálé expozice. Nejedná se o obrazy, ale o uskupení. Zjednodušeně řečeno má Veletržní palác nabízet příběh českého umění 20. a 21. století v tom nejčistším slova smyslu...“³⁶⁷

4.2.5 Stálé expozice a sbírky, prostory

Na konci května 2011 se NG dostala do souvislosti s kauzou Diag Human. V té době probíhala tato arbitráž již 15 let, Diag Human požadoval za zmaření svých obchodů s krevní plazmou vyplatit zhruba 10,4 miliardy korun od českého státu. Vídeňský soud

Homo (2012–2013), *František Kupka – Cesta k Amorfě* (2012–2013) a dalších. V roce 2015 se stala šéfkurátorkou pražského Musea Kampa. Zdroj: Helena Musilová, *Artlist* [online]. [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/teoretici/helena-musilova-108385/>

³⁶¹ KNÍŽÁK, Milan. *Embargo na informace v Národní galerii*. Právo. 25.01.2013. s. 14.

³⁶² Tamtéž.

³⁶³ KOVÁČ, Peter. *Národní galerie na cestě k provincialismu*. Právo. 31.01.2013, s. 9.

³⁶⁴ ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Dobře to tu znám*. Hospodářské noviny. 31.01.2013, s. 11.

³⁶⁵ ŠENK, Filip. *Ve Vídni Klimta, v Praze Kupku*. Lidové noviny. 08.03.2013, s. 8.

³⁶⁶ Tamtéž.

³⁶⁷ Tamtéž.

provedl na návrh firmy exekuci na tři česká díla. Z toho dvě patřila do majetku NG (obraz Vincence Beneše *Tanečnice*, v té době pojištěn na 1,2 miliónu Kč a socha Otto Gutfreunda *Objímající se* pojištěna na více než 2,4 miliónu Kč) byly tehdy vystaveny v Belvedéru rakouské metropole.³⁶⁸ Milan Knížák označil „záležitost se soudní exekucí ... za ostudu českého státu.“³⁶⁹ Ze strachu z potenciální ztráty dalších děl se na pokyn ministra kultury Jiřího Bessera začaly vzácná umělecká díla tehdy zapůjčena v zahraničí stahovat.³⁷⁰ Mluvčí NG Petra Jungwirthová potvrdila také stahování děl ve vlastnictví NG „Máme rozpůjčováno asi třicet děl, většinu z nich stáhneme ze zahraničí domů,“ potvrdila mluvčí Národní galerie.³⁷¹ Kurátorka výstav Magda Němcová se vyjádřila k vlně solidarity dalších institucí vůči NG: „Každý den dostávám e-maily z evropských i světových výstavních síní, které nám vyjadřují podporu.“³⁷²

Na začátku července 2011 rakouský soud rozhodl, že exekuce byla neoprávněná a díla se mají vrátit do ČR.³⁷³ 26. 9. 2011 vyšel v Právu článek, ve kterém vedení NG připustilo, že nemluvilo pravdu o stažení všech děl zpět do ČR. „Národní galerie a dokonce i já osobně jsme skutečně uváděli, že všechny obrazy už jsou zpátky, protože jsme nechtěli na tento případ upozorňovat,“³⁷⁴ uvedl ředitel sbírky starého umění NG Vít Vlnas. V té době už podle vedení byla všechna dříve zapůjčená díla v Praze.³⁷⁵

V říjnu 2011 musela NG opět stáhnout ze zahraničí jedenáct děl, která zapůjčila na výstavy v Paříži, Drážďanech, Berlíně, Padově a Houstonu. Také musela zrušit nasmlouvané výpůjčky z galerie, což pro galerii znamenalo i nemožnost získání zahraničních zápůjček v rámci reciprocity (v té době byly v jednání například obrazy Gustava Klimta z vídeňského Leopold Musea).³⁷⁶ V ohrožení nebyla jen NG, ale i další instituce jako Uměleckoprůmyslové museum nebo Moravská galerie, jejíž jedno dílo bylo také ve Vídni zabaveno.³⁷⁷

³⁶⁸ SVJ, KČ, TR. *Diag Human dal ve Vídni zabavit tři česká umělecká díla*. Právo. 25.05.2011, s. 1.

³⁶⁹ VIK. *Nechat exponáty v Rakousku? Ztrátu by nešlo ani vyčíslit*. Mladá fronta DNES. 26.05.2011, s. 9.

³⁷⁰ ZR. *ČR stahuje díla kvůli obavám z exekuce*. Právo. 01.06.2011, s. 4.

³⁷¹ JAS, VRK. *Diag Human: stát neví, s kým se soudí*. Lidové noviny. 02.06.2011, s. 3.

³⁷² KERLES, Marek. *ČR má naději na návrat obrazů*. Lidové noviny. 03.06.2011, s. 4.

³⁷³ VOKÁČ, Martin. *Diag prohrál, zabavené obrazy se vrátí do Česka*. Mladá fronta DNES. 02.07.2011, s. 2.

³⁷⁴ ČTK. *NG nechala i přes hrozbu Diag Human obrazy v Belgii*. Právo. 26.09.2011, s. 3.

³⁷⁵ Tamtéž.

³⁷⁶ KUL. *Diag Human vyděsil Národní galerii*. Lidové noviny. 05.10.2011, s. 9.

³⁷⁷ KOVÁČ, Peter. *Státním galeriím hrozí mezinárodní izolace*. Právo. 08.10.2011, s. 19.

Firma Diag Human 10. 11. 2011 oznámila, že ji zastupuje Jan Kalvoda³⁷⁸ v exekučních nárocích po celém světě a „*může v dobré vůli zařídit, aby se konkrétních uměleckých děl netýkaly.*“ Podmínkou byla písemná žádost adresovaná Kalvodovi.³⁷⁹ V polovině listopadu svitla naděje na navrácení děl, kdy „*odvolací soud zrušil nepravomocné rozhodnutí okresního soudu ve Vídni z května (2011 - pozn. O.O.) a celé následující řízení prohlásil za nicotné.*“³⁸⁰ Obrazy si NG spolu s Moravskou galerií v Brně převzaly 23. 11. 2011 od galerie Belvedere ve Vídni.³⁸¹

Na konci prosince 2011 se řešila kauza, kdy si soukromý sběratel vzal zpět díla, která předchozí majitel zapůjčil Národní galerii. Obával se totiž o svá vlastnická práva, jelikož NG chtěla prohlásit jedno z jeho děl za kulturní památku. Své jednání galerie odůvodnila s tím, že se bály vývozu díla za hranice.³⁸²

V dubnu 2012 se začala řešit možnost přemístění plastik, které před Veletržní palác umístil bývalý ředitel Knížáka, autor jedné z nich. Mluvčí galerie Eva Kolerusová vysvětlila motivy přesunu „*Chceme prostranství uvolnit pro kulturní akce a také zde zprovoznit letní zahrádku nově otevřené kavárny.*“³⁸³ Téma se znovu otevřelo 21. 8. 2012, kdy došlo před palác nastoupila těžká technika potřebná k stěhování.³⁸⁴ Situace se začala komplikovat když Knížák odmítl jakoukoliv manipulaci se svou sochou. „*Ta socha patří mně, nepatří galerii, s tou sochou nemůže manipulovat, nemá na to vůbec žádné potvrzení,*“³⁸⁵ uvedl Knížák. S tím ale NG nesouhlasila. „*Socha totiž není originál, ale zvětšenina, kterou instituci před lety věnovala firma Metrostav. Plán tedy zůstává. ...* „*Oni na to nesmějí sáhnout. Tak já tam zavolám policii,*“ kontruje Knížák.“³⁸⁶ O den později se Knížák popřel výhrůžku policií a díle se vyjádřil takto: „*Socha patří mně, svolení k transportu jsem nedal. Pokud ji zničí, budu žádat náhradu. Národní galerie sice*

³⁷⁸ Jan Kalvoda, *1953 - bývalý ministr spravedlnosti a advokát.

³⁷⁹ GAG, JP. *Advokát Kalvoda – největší český expert na dějiny umění.* Mladá fronta DNES. 11.10.2011, s. 1.

³⁸⁰ ČTK. *Diag Human u soudu neuspěl, díla se mohou vrátit do Česka.* Mladá fronta DNES. 19.11.2011, s. 2.

³⁸¹ KOVÁČ, Peter. SVOBODA, Jakub. *Obrazy zabavené v Rakousku se vrátily.* Právo. 24.11.2011, s. 8.

³⁸² DRTILOVÁ, Zuzana. *Majitel odebral Národní galerii obrazy. Na protest.* Mladá fronta DNES. 19.12.2011, s. 11.

³⁸³ ŠVEC, Pavel. *Knížákovy obří sochy vábí Ostrava.* Mladá fronta DNES. 11.04.2012, s. 2.

³⁸⁴ HNÁTEK, Václav. *Veletržní palác balí Knížákovy sochy. Kdo je vystřídá?* Mladá fronta DNES. 21.08.2012, s. 5.

³⁸⁵ VAH. *Ta socha patří mně, na galerii zavolám policii, tvrdí Knížák.* Mladá fronta DNES. 22.08.2012, s. 9.

³⁸⁶ Tamtéž.

zajistila realizaci, ale autorská práva patří mně. ...Žádnou policii volat nebudu, to si někdo vymyslel.“³⁸⁷ Také se vyjádřil k možným plánům NG s prostorem před palácem: „*Sochy byly před Veletržním palácem proto, aby avizovaly, že tam sídlí umění. Stejně jako je tomu jinde ve světě. Pokud se ukáže, že se odstraňují proto, aby na jejich místě byla v létě otevřená kavárna, tak je to naprostá zhovadilost a něco neuvěřitelného.*“³⁸⁸ Do kauzy se později zapojil další autor jedné z vystavených plastik, Stanislav Kolíbal, který se vůči vyjádření a chování NG také ohradil: „*Není pravda, že moje socha Stavba XXV, odstraněná z předpolí Veletržního paláce, je sbírkovým předmětem Národní galerie. ... Na základě modelu a podrobných technických plánů, které jsem dodal, vznikla v dílnách Metrostavu. Je možné, že materiál, práce za realizaci a montáž byla Metrostavu ‚uhrazena‘ odpuštěním platby za pronájem výstavního prostoru, ale já jako autor jsem neobdržel ani korunu. Proto Národní galerie nemůže považovat toto umělecké dílo za svůj majetek.*“³⁸⁹

Po zahájení výstavy Theodora Pištěka 25. září 2012 glosoval využití prostoru Milan Knížák s tím, že žaludek zvítězil nad duchem: „*(NG) rozmístila před Veletržním palácem rautové stolky a podávala guláš a sudové víno. Je to velmi důstojná a typicky česká náhrada za umělecké objekty. Doufám, že pan ředitel Rösel dostane od paní ministryně Hanákové pochvalu před nastoupenou jednotkou. Je vidět, že Národní galerie je konečně ve správných rukách. V Čechách vždycky vítězí žaludek nad duchem. Jen tak dál.*“³⁹⁰

Velkým šokem pro média bylo přesunutí *Muzea kubismu* z domu U Černé Matky Boží do Veletržního paláce, které bylo plánováno na se od 3. 9. 2012.³⁹¹ Komise odborníků v únoru 2012 doporučila, aby se NG vzdala užívání domu U Černé Matky Boží, který pro ni kdysi získal Milan Knížák,³⁹² galerie tam byla pouze v pronájmu.³⁹³ Tyto prostory poté začalo využívat Uměleckoprůmyslové muzeum, které zde má kubistickou sbírku vystavenou dodnes.

³⁸⁷ FARNÁ, Kateřina. *Sochy od Veletržního paláce se stěhují, Knížák se vzpouzí*. Právo. 23.08.2012, s. 2.

³⁸⁸ Tamtéž.

³⁸⁹ HNÁTEK, Václav. *Sochař vs. Národní galerie. Spor, nebo nedorozumění?* Mladá fronta DNES. 31.08.2012, s. 10.

³⁹⁰ KNÍŽÁK, Milan. *Žaludek porazil ducha*. Právo. 27.09.2012, s. 6.

³⁹¹ iDNES.cz. *Kubismus v centru končí*. Mladá fronta DNES. 16.08.2012, s. 1.

³⁹² KOVÁČ, Peter. *Muzeum českého kubismu končí*. Právo. 16.08.2012, s. 9.

³⁹³ *Pódium*. Hospodářské noviny. 16.08.2012, s. 10.

Stěhování z Domu u Černé Matky Boží nebylo ojedinělou situací, média si všímala počínání nového vedení velmi bedlivě a hodnotila ho velmi kriticky – například Právo zveřejnilo 24. 8. 2012 článek, ve kterém už v názvu označuje chování ředitele Rösela za barbarské. *„Za dobu krátkého působení nového ředitele stihla Národní galerie zlikvidovat čtyři roky starou expozici českého umění 19. století v Jiřském klášteře na Pražském hradě, ne o mnoho starší expozici kubistického umění v Domě u Černé Matky Boží na Starém Městě, dále zpracovat plán na likvidaci dva roky staré expozice umění Asie a starověkého Středomoří připravenou ve spolupráci s Národním muzeem v Paláci Kinských, naplánovat stěhování expozice francouzského umění z Veletržního paláce do Paláce Kinských a gotického umění z Anežského kláštera do Salmovského paláce na Hradčanech.“*³⁹⁴ Na tuto kritiku NG zareagovala o pár dnů později, Právo jejich reakci na článek otisklo (autor textu nebyl uveden). Ve vyjádření jsou podrobně popsány důvody přesunu jednotlivých sbírek a předmětům jako jeden bylo uvedené možné poškození děl.³⁹⁵ O den později se autorka původního článku (historička umění) ohradila vůči prohlášení NG, také zdůraznila měnění názorů NG (kdy původní důvod pro odsun děl před Veletržním palácem byl uváděn provoz kavárny, pak se změnil na neurčité vyjádření o budoucnosti prostoru). *„Nemohu se zbavit dojmu, že pražská Národní galerie hodlá přes všechny proklamace především mlžit.“*³⁹⁶

Už dříve se k přesunu sbírek vyjádřil Jiří Fajt pro Právo, přestěhování gotiky do Salmovského paláce označil za „zločin“. *„Jsem přesvědčen o tom, že skutečně není jediného vážného důvodu, který by přemístění středověkého umění z jednoho z nejstarších středověkých architektonických areálů v Praze ospravedlňoval. Klášter sv. Anežky České patří i přes absenci odpovídající propagace k nejnavštěvovanějším galerijním expozicím vůbec, jak potvrdilo i vedení Národní galerie. Případné nebezpečí zaplavení areálu spodní vodou bylo stavebně-technickými opatřeními natolik eliminováno, že dnes nepředstavuje vážnější riziko.“*³⁹⁷

Machinace s expozicemi pokračovaly i v roce 2013 – už na konci ledna oznámilo vedení NG, že z důvodu úspor provozních nákladů, které po NG požadovalo ministerstvo

³⁹⁴ KYZOUOVÁ, Ivana. *Barbaři před branami? Počínání Národní galerie budí úžas*. Právo. 24.08.2012, s. 6.

³⁹⁵ NG: *Hrozilo nevratné poškození sbírkových předmětů*. Právo. 28.08.2012, s. 13.

³⁹⁶ KYZOUOVÁ, Ivana. *Národní galerie neobjasňuje důvody*. Právo. 29.08.2012, s. 14.

³⁹⁷ KOVÁČ, Peter. *Vedení Národní galerie chystá zločin na českou gotiku*. Právo. 27.07.2012, s. 4.

kultury, od 1. 3. 2013 dočasně uzavře stálou expozici v paláci Kinských na Staroměstském náměstí v Praze.³⁹⁸ „*Důvodem omezení dostupnosti je relativně nízká návštěvnost paláce Kinských a také špatné rozhodnutí předchozího vedení o vzniku této stálé expozice v tomto místě, uvedl včera ředitel Vladimír Rössel.*“³⁹⁹

Rösel se rozhodl v březnu 2013 přece jen rozhodl počkat se stěhováním gotického umění z Anežského kláštera na Pražský hrad, jeho hlavní obavou byl dopad církevních restitucí, uvedl, že: „*Národní galerie bedlivě sleduje dění kolem církevních restitucí a je připravena jednat, jakmile bude známa jejich finální podoba. Musíme vyčkat na konkrétní jednání.*“⁴⁰⁰

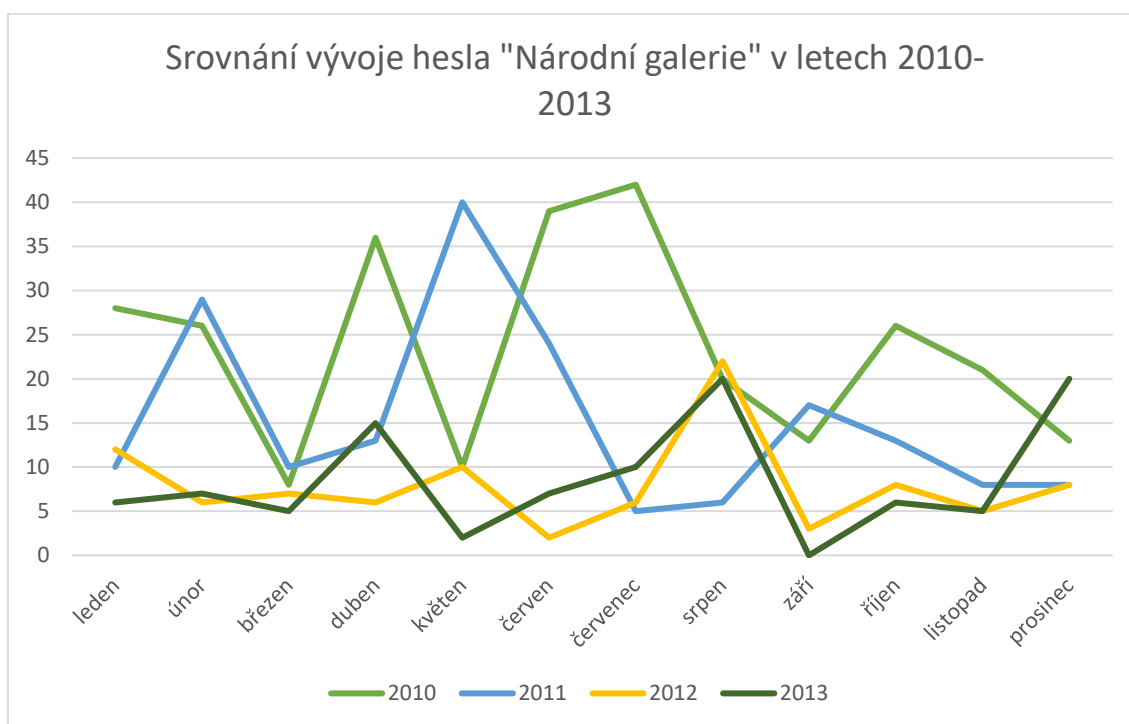
³⁹⁸ ČTK. *Národní galerie dočasně uzavře palác Kinských.* Mladá fronta DNES. 31.01.2013, s. 3.

³⁹⁹ ČTK. *Národní galerie dál šachuje se stálými expozicemi.* Lidové noviny. 31.01.2013, s. 9.

⁴⁰⁰ ČTK. *Národní galerie zatím neposílá gotiku na Hrad.* Lidové noviny. 06.03.2013, s. 9.

5 Souhrnná analýza

Ve sledovaném období v letech 2010 až 2013 lze sledovat trend, kdy heslo „Národní galerie“ dosahovalo vrcholů zejména v letním období – v roce 2010 v červenci, 2011 v květnu, 2012 i 2013 v srpnu. Na počet článků byly nejvýraznější léta 2010 a 2011, ve kterých se řešil odchod Milana Knížáka, který byl oblíbeným tématem, které vzbudila velké množství emocí. Je možné, že byl problematice věnován větší prostor v období prázdnin, kdy dochází k zásadním událostem méně často (tzv. „okurková sezóna“).

Obrázek 8 Vývoj hesla NG v letech 2010-2013

Nejvíce relevantních článků o NG ve sledovaném období 2010-2013 zveřejnila MF DNES (220 článků), na druhém místě se umístilo Právo (164 článků), v těsném závěsu se umístily Lidové noviny (161 článků), poslední s nejnižším počtem zmínek byly Hospodářské noviny (116 článků), což je vzhledem k jejich zaměření logické. Celkem bylo v letech 2010-2013 kódováno 662 příspěvků

Nejdelsí články v průměru věnovaly NG Lidové noviny (3 336 znaků včetně mezer), na druhé místo se dostala MF DNES (2 742 znaků včetně mezer), v závěsu byly Hospodářské noviny (2 628 znaků včetně mezer), poslední bylo Právo (1 946 znaků včetně mezer).

Při porovnání umístění všech článků ve všech sledovaných médiích jsem zjistila, že článek týkající NG se v průměru umístil na osmé straně. Nejčastěji se články týkající vedení NG v letech 2010-2011 objevily v rubrice Kultura (167 výstupů), na druhém místě se umístilo Zpravodajství (45 výstupů) a na pomyslném třetím místě se umístily Názory (29 výstupů) a v těsném závěsu byla rubrika Z domova (22 výstupů). Na titulní straně se umístilo celkem 14 článků.

Zajímavé je, že v Právu vyšlo během sledovaného nejvíce článků, jejichž autorem byl Milan Knížák. Z celkem 12 příspěvků vyšlo 8 právě zde. Milan Knížák celkově postupoval jako jediný ředitel celým obdobím, jelikož se aktivně vyjadřoval k dění politickému i kulturnímu a zejména k vedení NG. Jeho spory se známými osobnostmi měly jistě negativní vliv na obraz vedení NG.

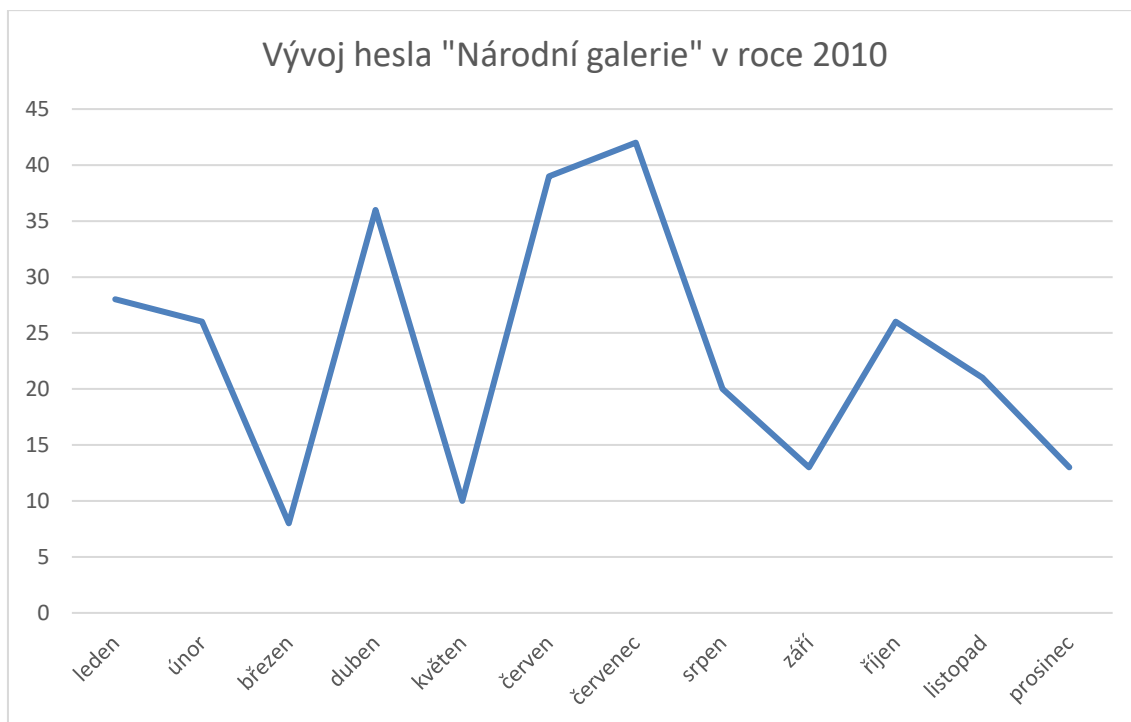
Tématiku „národního“ cítění bylo možné sledovat zejména u tématu církevních restitucí. Obavy z možné ztráty některých děl ze sbírky NG vyvolaly vlnu článků věnující se možným ztrátám a častá byla přirovnání důležitosti této sbírky k významným zahraničním sbírkám a jejich dílům (např. Mona Lisa v Louvru).

Lze konstatovat, že v prvních třech letech analýzy byla média opatrná ve své kritice a názorech, kritická se zpravidla stávala až ke konci funkčního období ředitele nebo po jeho odvolání. Výjimkou byl poslední rok analýzy (2013), kdy se sledované deníky do dění aktivně zapojovaly a ve svých názorech byly velmi otevřené.

5.1 2010

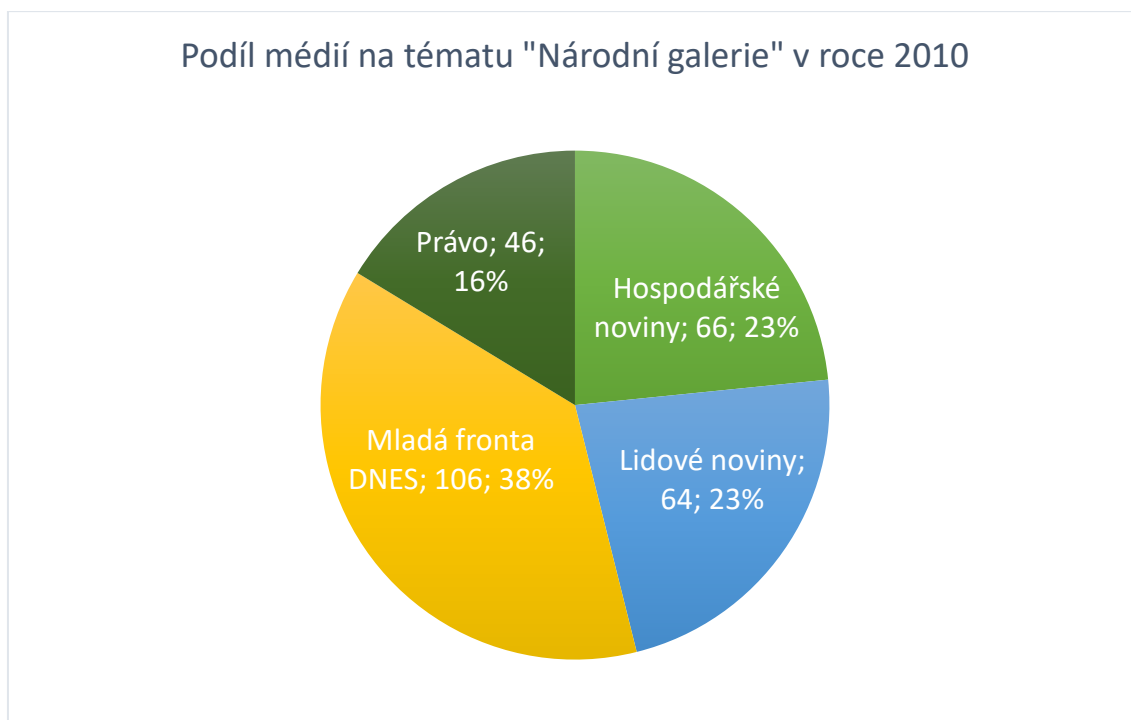
Rokem 2010 začalo sledované období mé práce, ve kterém jsem analyzovala články týkající se NG a jejího vedení nebo událostí spojených s vedením a rozhodováním galerie. Výběr tohoto roku jako počátečního byl dán tím, že v tomto roce začaly debaty o možném odchodu Milana Knížáka z vedení NG. Ty rozvířily řadu spekulací a snahy zhodnocení dosavadní stav galerie.

V roce 2010 zažilo heslo „Národní galerie“ vrchol v létě, konkrétně v červenci, kdy převládalo téma konkurzu na nového ředitele NG a úvahy o přesunu Slovanské epopeje z Moravského Krumlova do výstavních prostor Veletržního paláce v Praze. Celkem se v tomto roce týkalo vedení NG 282 výstupů.

Obrázek 9 Vývoj hesla NG v roce 2010

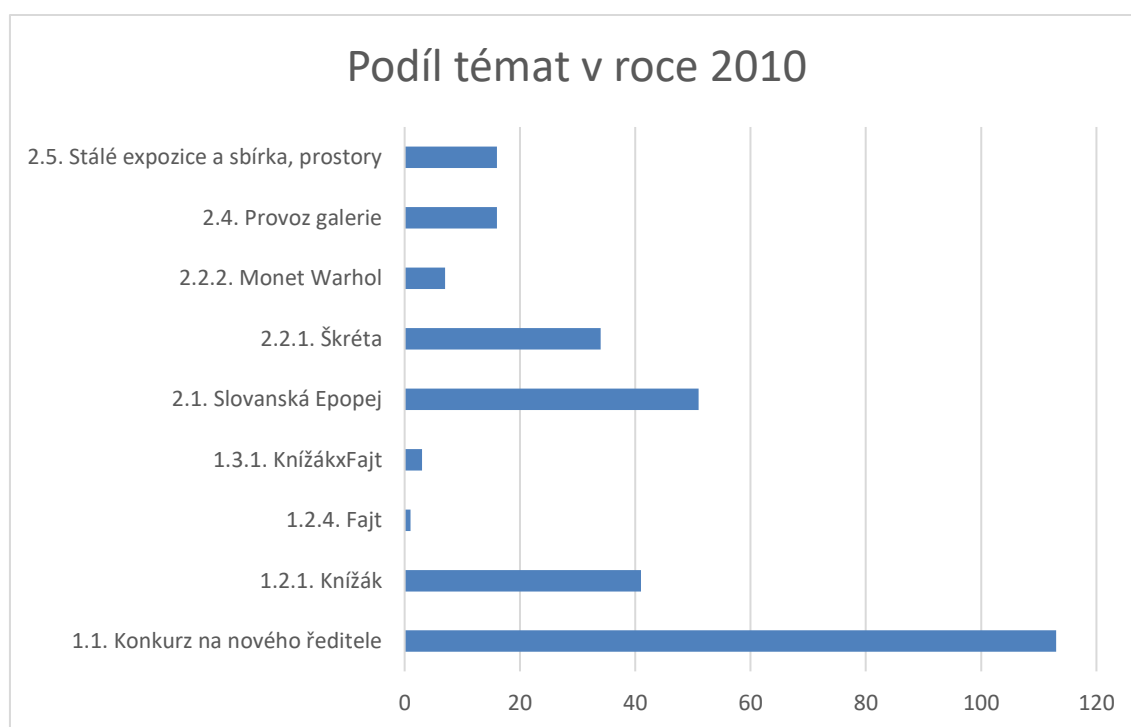
V roce 2010 vedla v počtu výstupů MF DNES (106 článků), což bylo dáno zainteresováním regionálních mutací tohoto deníku v kauze přesunu Slovanské epopeje do Prahy. Ty informovaly o vývoji kauzy i v době, kdy ostatní deníky mlčely, jelikož pro ně téma nebylo dostatečně zajímavé.

Obrázek 10 Podíl médií na tématu NG v roce 2010

Ve sledovaném roce 2010 bylo pro média nejzajímavější výběr nového ředitele (113 příspěvků), což je pochopitelné vzhledem k tomu, jaké množství emocí vyvolával dosavadní ředitel Knížák. I on byl oblíbeným tématem samostatných článků, které hodnotily jeho působení a vliv v NG. Ale druhým největším tématem byla Slovanská Epopej (51 příspěvků), jejíž přesun z Moravského Krumlova do Prahy a jeho budoucí vystavení ve Veletržním paláci rozvířilo mediální vody.

NG se ten rok dostala do středu v podstatě nechtěně, jelikož se jí v té době kauza přímo netýkala. Veletržní palác byl pouze výstavním prostorem, ve věci přesunu Epopeje NG přímo nefigurovala, přesto se této spojitosti nezbavila a spory týkající se Muchova díla negativně ovlivnila obraz vedení NG.

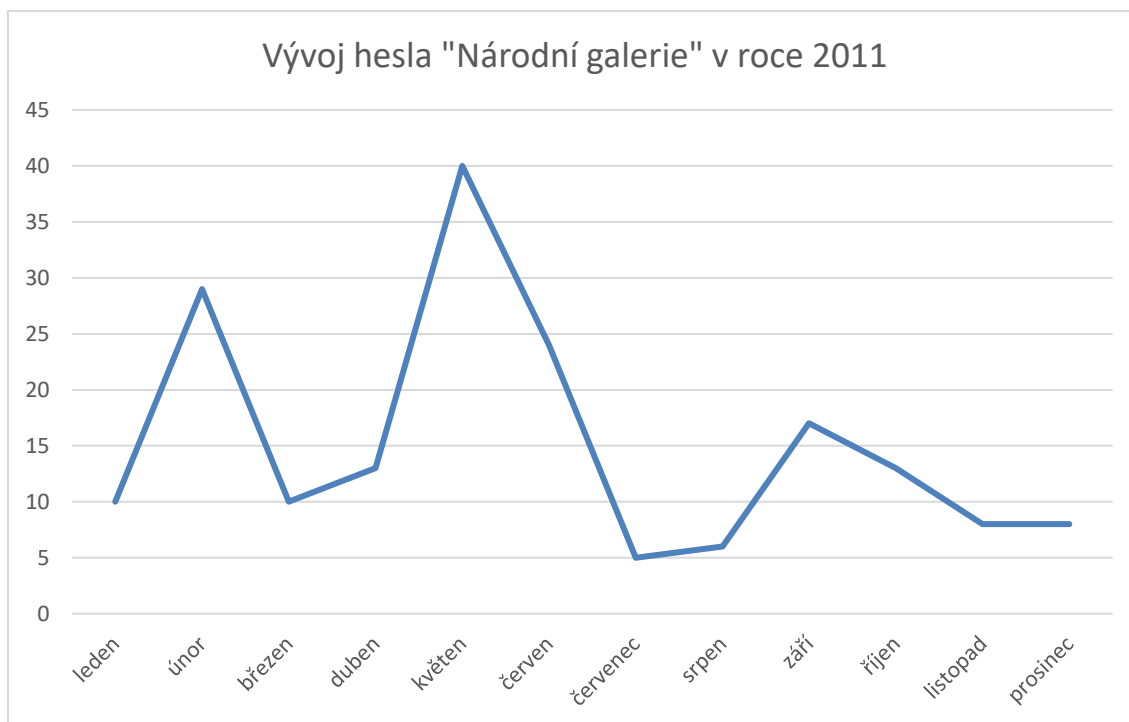

Obrázek 11 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2010

Texty příspěvků za rok 2010 jsem vložila do programu Word Cloud. Pro přesnější výsledek byly vynechány spojky, zájmena, předložky a částice. Dvěma nejvíce zastoupenými slovy jsou ve výsledku pochopitelně Národní galerie, což bylo hledané klíčové slovo. Pokud od nich odhlédnu dál, jsou evidentní největší témata roku 2010 – možný odchod Milana Knížáka spojený s ministerstvem kultury, ministrem kultury a komisí, přesun Epopeje do Prahy a Alfons Mucha.

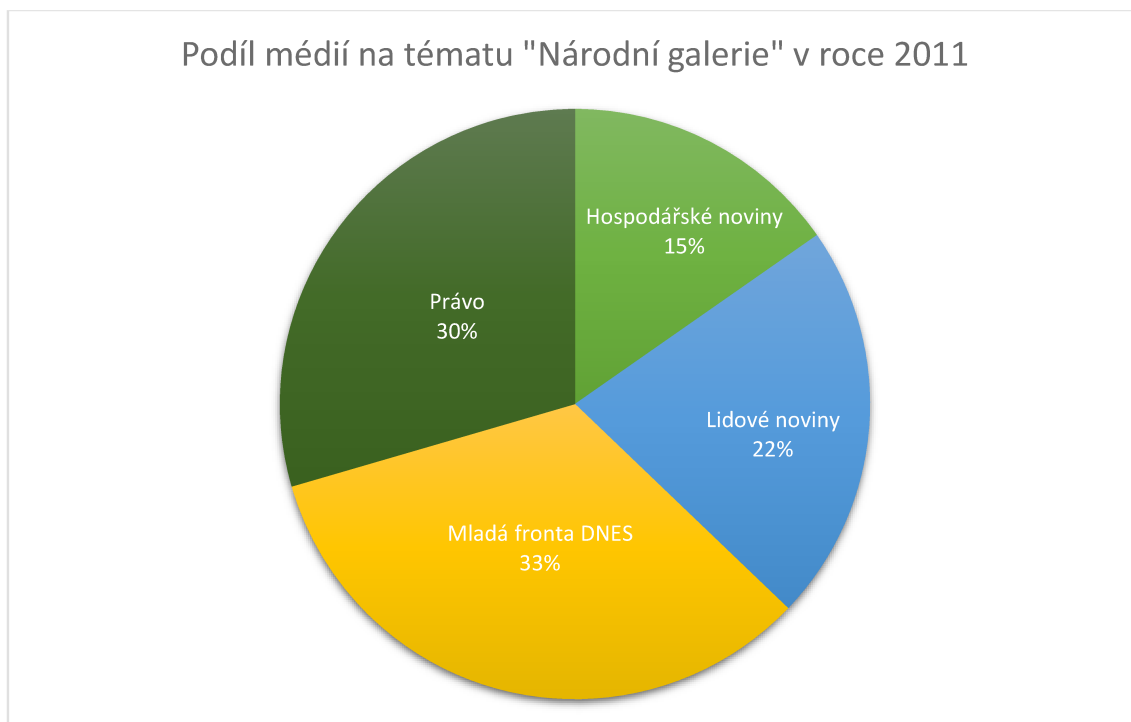
5.2 2011

V roce 2011 byl v únoru velký růst u sledovaného hesla, kdy se z celkových 29 článků vydaných v tom měsíci velké množství týkalo vyhlášeného konkurzu na post generálního ředitele. Vrchol tématu "Národní galerie" byl v květnu (40 článků), kdy byl nakonec do čela NG zvolen Vladimír Rösel. Celkem bylo zveřejněno 181 relevantních výstupů týkajících se vedení NG.

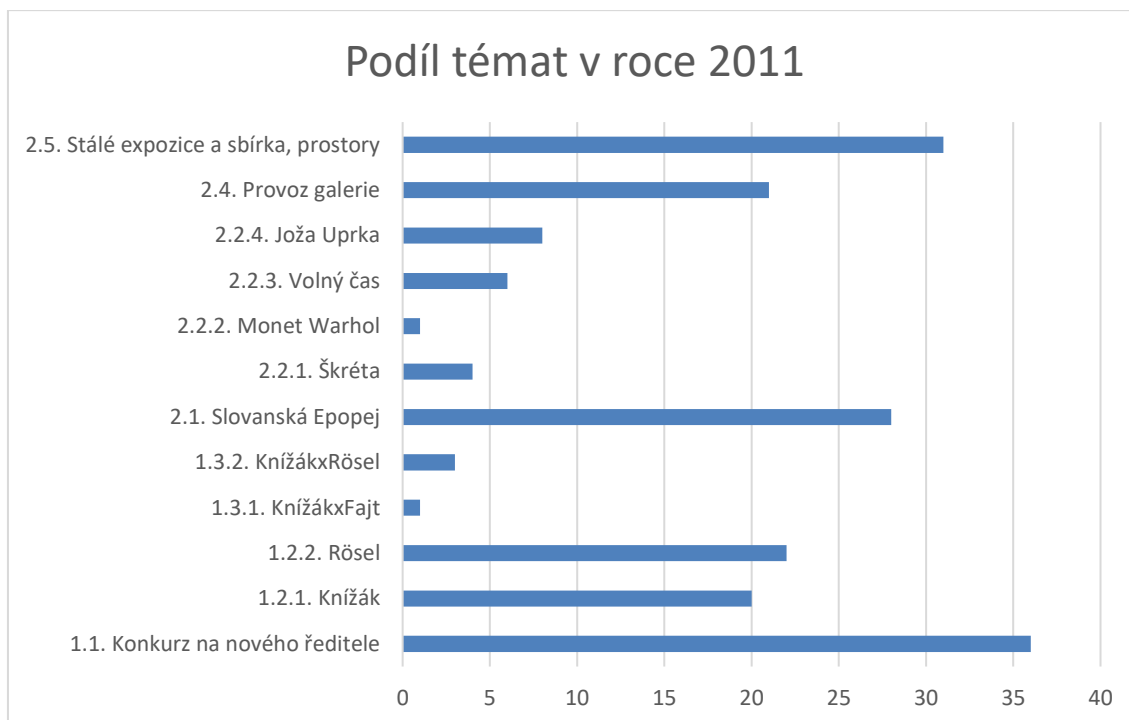
Obrázek 14 Vývoj hesla NG v roce 2011

V roce 2011 se na prvním místě v informování o dění v NG umístila opět MF DNES, největší zásluhu na tom měly jako v roce 2010 regionální mutace deníky, které byly nejvíce zainteresované v odvozu díla Alfonse Muchy do hlavního města. V MF DNES bylo v roce 2011 celkem publikováno 61 článků (33 %). Druhý se umístil deník Právo s 54 výstupy (30 %).

Obrázek 15 Podíl médií na tématu NG v roce 2011

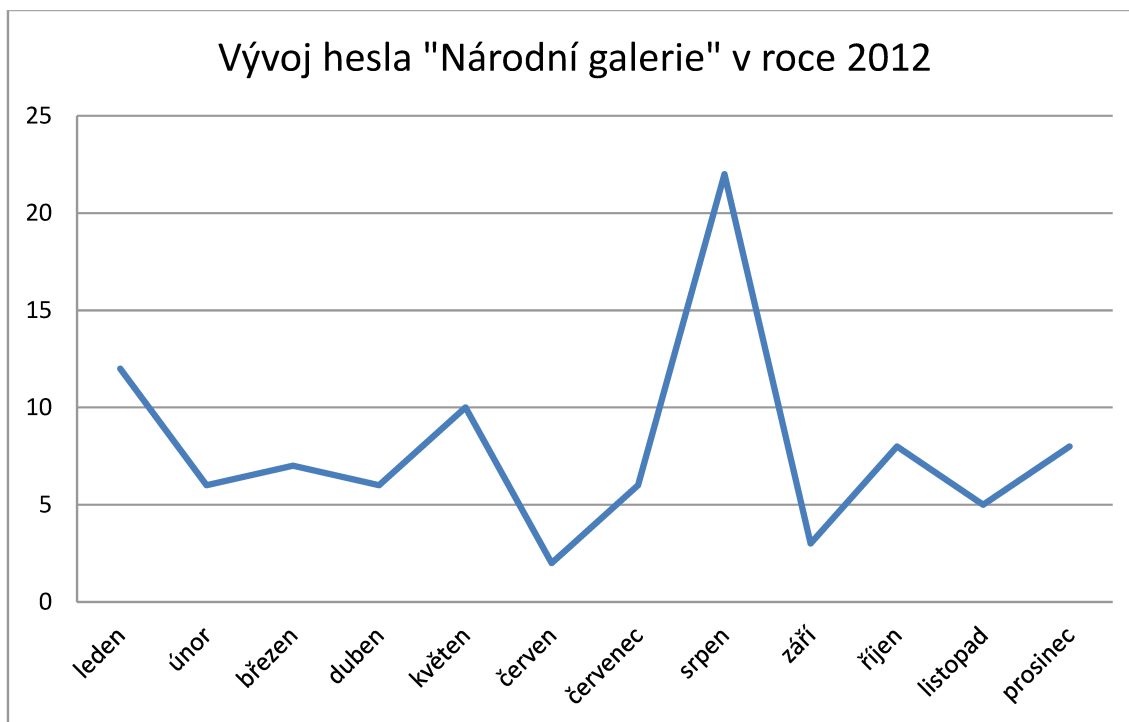
Nejpopulárnějším heslem roku 2011 byla volba nového ředitele NG (36 výstupů, 20 %). Na druhém místě byla problematika výstavních prostor a stálé expozice (31 příspěvků, 17 %). To bylo způsobené děním okolo kauzy Diag Human, zabavení a přesunu děl ve vlastnictví NG. Třetím nejčastějším tématem se stala Slovanská epopej (28 výstupů, 15 %), v tom roce došlo k přesunu děl do Veletržního paláce a částečnému zpřístupnění pěti z nich. V tomto sledovaném roce se opravdu projevilo zaujetí novinářů MF DNES z regionálních redakcí, které vyhraněně kritizovaly přesun z Moravského Krumlova do Prahy.

Obrázek 16 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2011

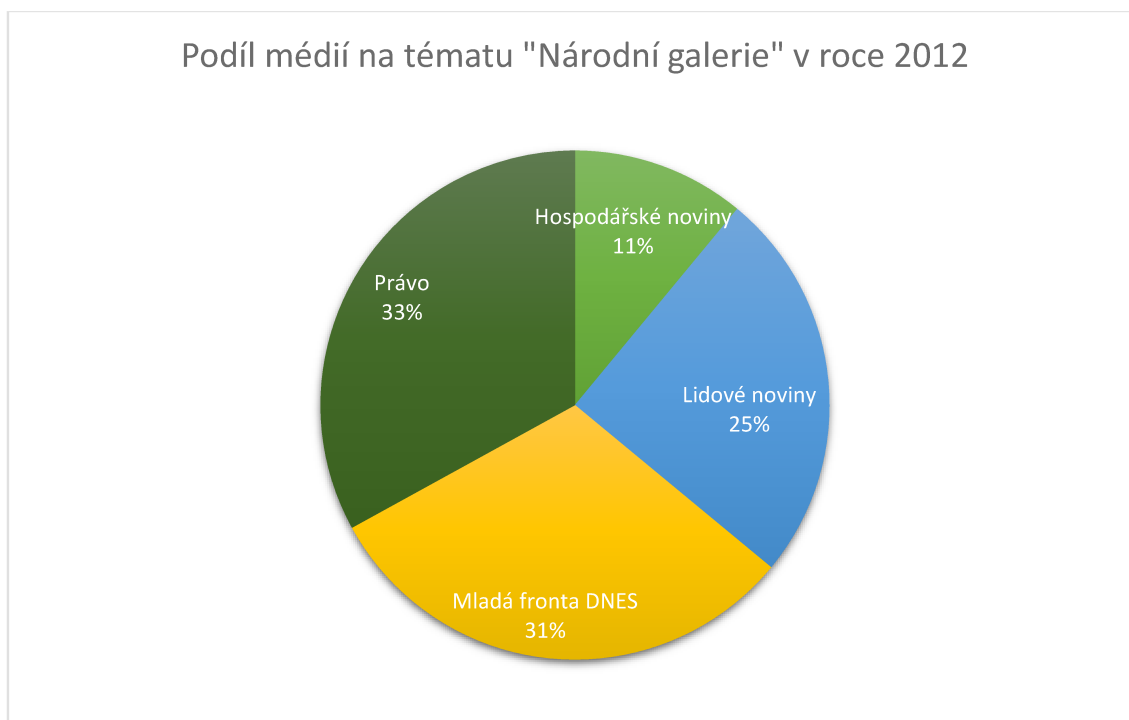
Z Word Cloudu za rok 2011 vyplývá, že převládalo opět hledané heslo NG, její ředitelé – Knížák a Rösel, často diskutovaná byla také kauza Diag Human a objevovalo se i slovo umění.

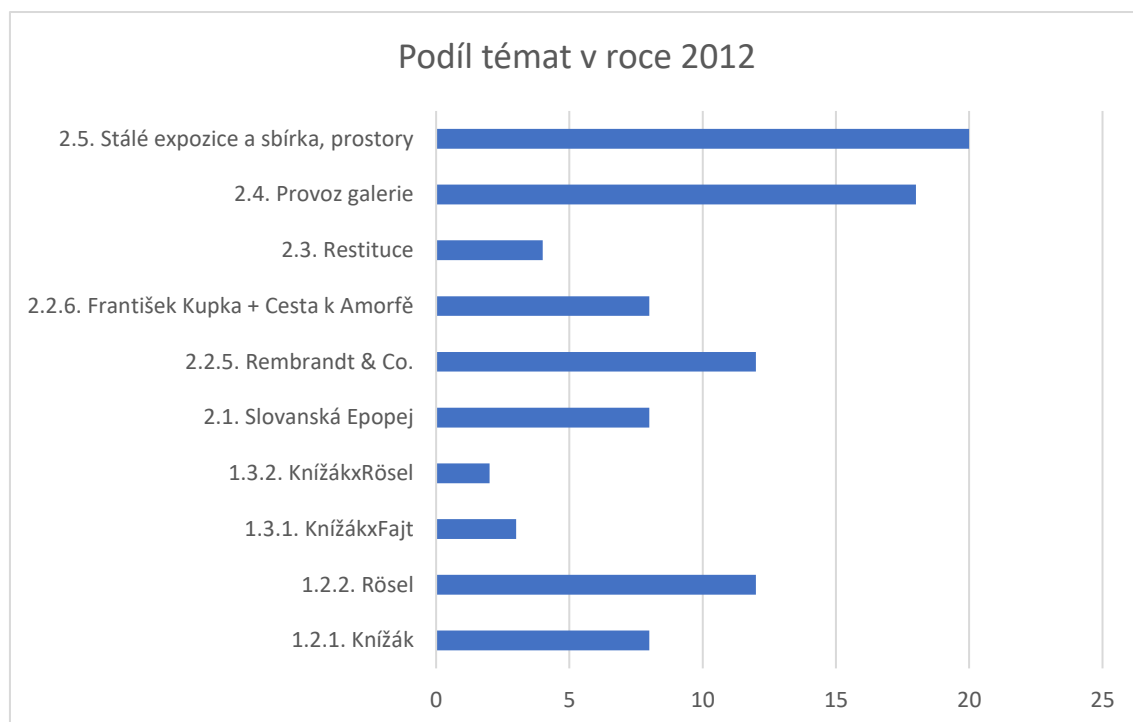
Obrázek 19 Vývoj hesla NG v roce 2012

Největší podíl v počtu článků informujících o dění v NG měl deník Právo s celkovým počtem 31 výstupů (33 %), na druhém místě byla MF DNES s 29 články (31 %), která se opět ve svých mutacích pro Brno a Jižní Moravu zaměřila na Slovanskou Epopej.

Obrázek 20 Podíl médií na tématu NG v roce 2012

V roce 2012 vyšlo celkem 95 článků věnujících se určitým způsobem obrazu vedení NG, nejčastějším tématem tohoto roku bylo s 20 výstupy téma 2.5. Stálé expozice a sbírky, prostory (21 %). Bylo to způsobeno přesunem některých sbírek do jiných prostor ve snaze snížit náklady na provoz galerie. V závěsu s počtem 18 článků bylo téma 2.4. Provoz galerie (19 %). Hlavním obsahem článků zařazených v této kategorii byly spekulace o správnosti provozu galerie a neúspěšně vypsaném výběrovém řízení na dva posty v NG.

Obrázek 21 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2012

V roce 2012 se nedá analyzovat žádné výrazné slovo, které by z Word Cloudu vystupovalo. Opět se tu objevují osoby ředitel a samotné slovo „ředitel“, které je pochopitelně s galerií spojeno.

Obrázek 22 Word cloud ze sledovaných článků v roce 2012

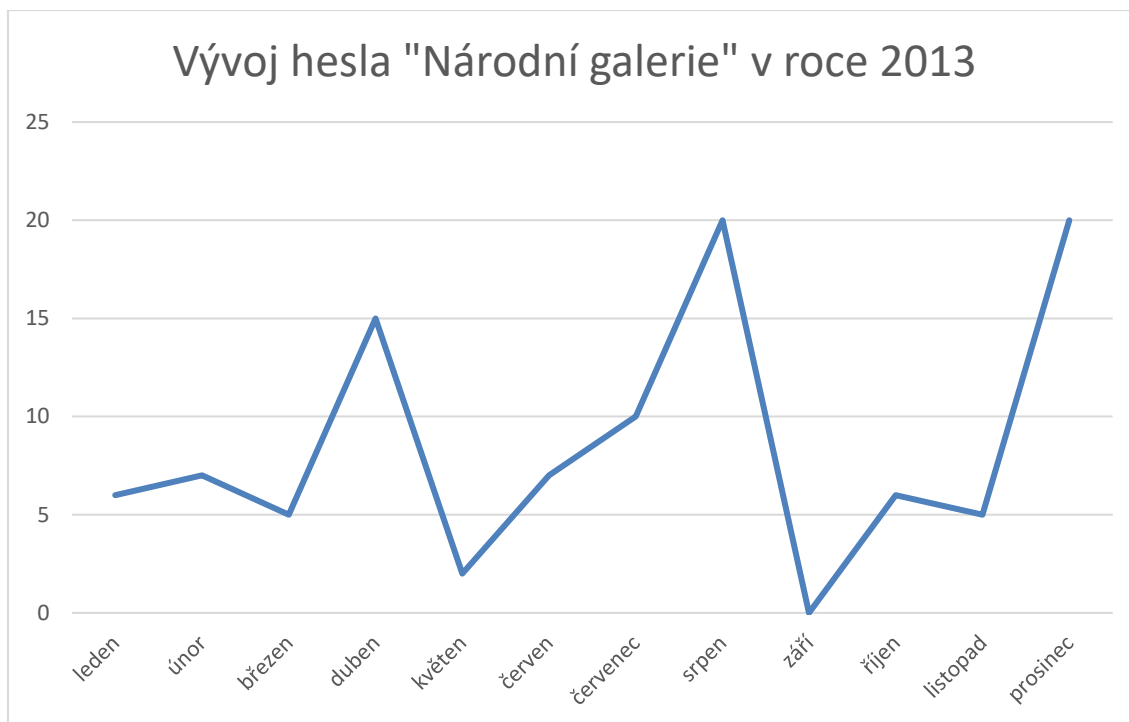
U Výsledku Word Cloudu titulků z roku 2012 platí to samé jak o článků – neobjevuje se zde zásadní téma (kromě Epopeje), které by roku dominovalo.

Obrázek 23 Word cloud z nadpisů sledovaných článků v roce 2012

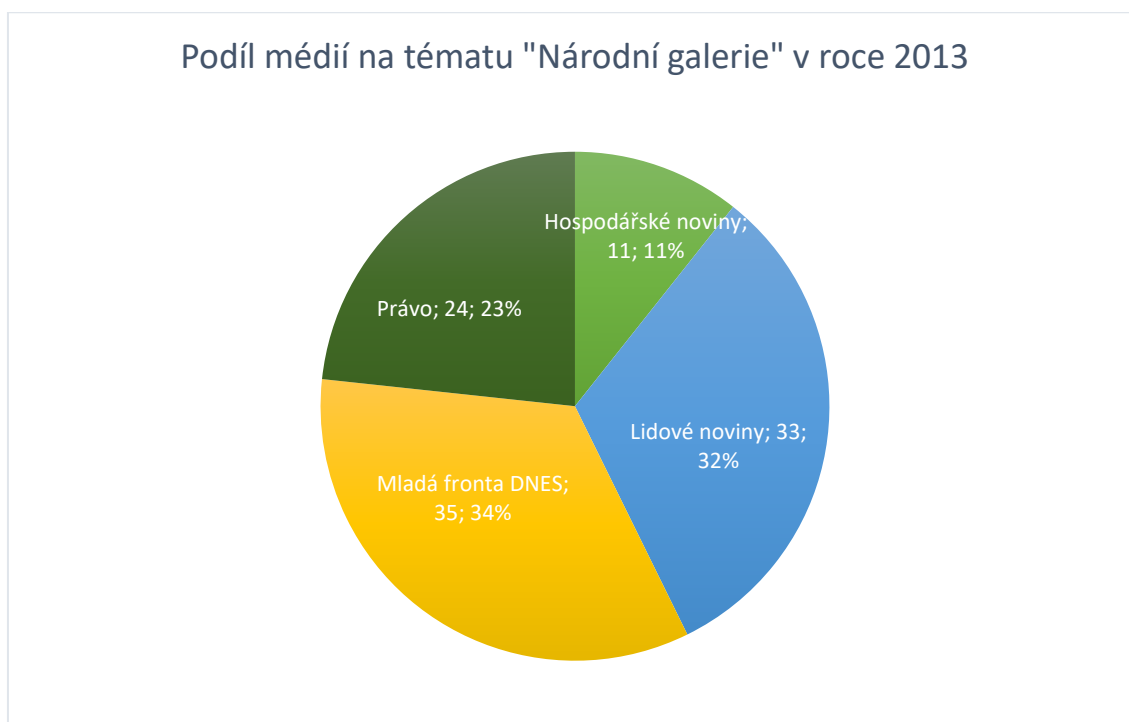
5.4 2013

V roce 2013 bylo celkem 103 relevantních hesel týkající se vedení NG. V tomto roce zažilo heslo dva vrcholy – první v srpnu s počtem 20 článků a druhý v prosinci se stejným počtem výstupů. Srpnový výkyv byl způsoben zájmem ministra Balvína o nástup Jiřího Fajta na post šéfa galerie. Za prosincový zájem médií mohlo další Balvínovo odsunutím Fajtova nástupu do čela NG.

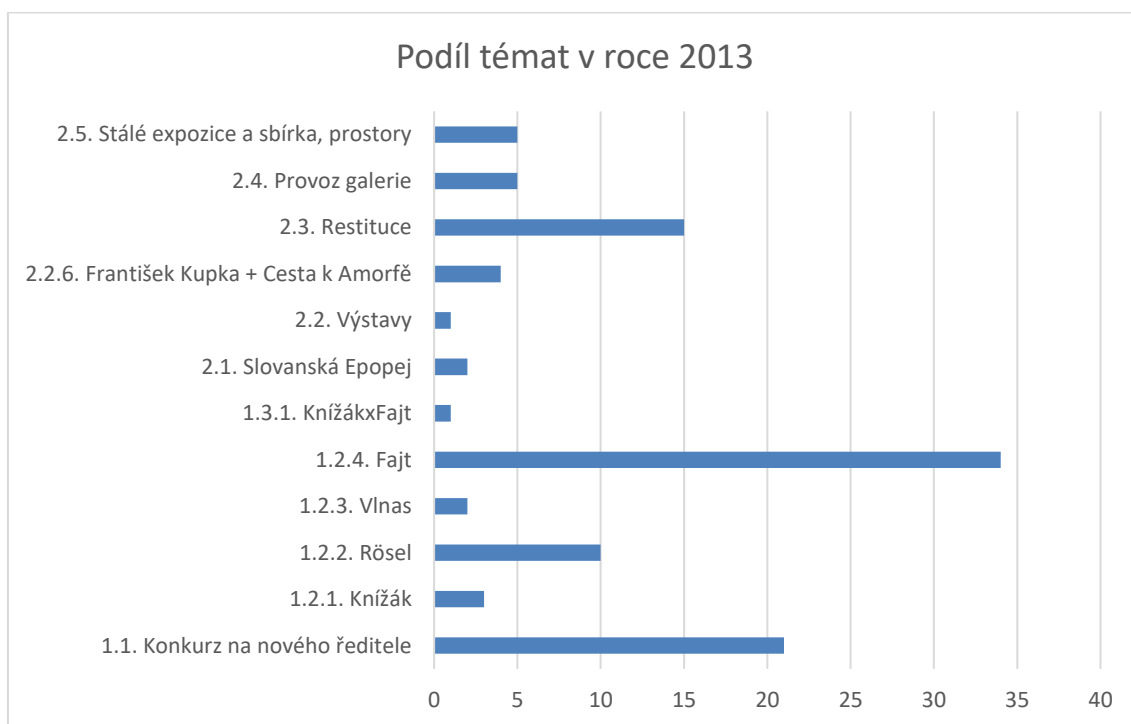
Obrázek 24 Vývoj hesla NG v roce 2013

O dění posledního sledovaného roku 2013 opět nejvíce informovala MF DNES, která vydala celkem 35 článků (34 %) o NG ve spojitosti s jejím vedením. Druhé se tentokrát umístily Lidové noviny s 33 výstupy (32 %).

Obrázek 25 Podíl médií na tématu NG v roce 2013

Tématem roku 2013 byl Jiří Fajt (34 článků, 33 %), který byl ten rok zvolen na pozici generálního ředitele galerie, ale jeho jmenování bylo opakovaně odsunuto. Tyto kroky ministra Balvína vyvolaly silnou kritiku médií na Ministerstvo kultury a jeho adresu, Fajt byl v článcích často hájen a chválen. S tímto tématem přímo souvisí problematika umístěná na druhém místě – konkurz na post ředitele NG (21 příspěvků, 20 %). Třetím největším tématem roku byly církevní restituce (15 výstupů, 14 %), u kterých lze pozorovat zvýšenou pozornost médií kvůli „národnímu“ bohatství a dědictví, kterou se snažím v práci sledovat. Obzvlášť u tohoto tématu se projevuje cítění národní příslušnosti autorů příspěvků a jejich obavy o ztrátu „veřejného“ majetku.

Obrázek 26 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2013

I rok 2013 byl slabší na jednoznačná hesla ve Word Cloudu. Lze ale konstatovat, že kopírují tematiku – slovo „ředitel“, jména Balvín, Jiří Fajt a Rösels jsou zde patrná.

Závěr

V analytické části diplomové práce jsem definovala, jakým tématům se ve vztahu k Národní galerii vybraná média věnovala, jaký prostor jim věnovala a jaká důležitost jim byla připisována. Z analýzy vyplynulo, že problematika NG je tak důležitým tématem, že se k němu často vyjadřují významné osobnosti kulturní scény. Z analýzy prvních tří let vyplynulo, že se zkoumané deníky snažily o nepředpojaté informování. Během působení jednotlivých ředitelů se zdržovaly závažnější kritiky. Ta se zpravidla začala objevovat až ke konci jejich funkčních období.

Důležitá byla také analýza jednotlivých periodik, kterou jsem přiblížila strukturu deníků a prostor, který kultuře věnují. Nejmenší prostor jí věnovaly HN, ostatní deníky měly kulturní zpravodajství rozsahem obsáhlejší. Zajímavý je trend Práva, které věnovalo poměrně velký prostor názorům Milana Knížáka. Naopak v LN byly poměrně často publikovány texty Jany Machalické, kritické ke Knížákovi. LN celkově zaujaly odmítavý postoj vůči Knížákovi a obzvláště v posledních letech mého výzkumu upřednostňovaly osobnost Jiřího Fajta. Domnívám se, že tato veřejná podpora jeho osoby u většiny médií mohla ovlivnit vývoj situace při jeho výběru za nového ředitele NG.

Problematické se zdá být spojení galerie s politickou reprezentací, která má na finální podobu vedení zásadní vliv. To se projevilo především v posledním sledovaném roce, kdy se už ani média nedokázala zdržet kritických hodnocení postupů Ministerstva kultury. Často se v tisku vyskytovala podpora jak budoucího (Fajt), tak i bývalého generálního ředitele (Rösel). Z této situace byla cítit celková frustrace z tehdejšího dění v kultuře.

Cílem této práce bylo analyzovat mediální obraz NG vytvářený čtyřmi médii. Jednou z hlavních hypotéz byl předpoklad, že uvedená média věnují NG větší prostor, jelikož se v jejím názvu nachází slovo „národní“. Tento předpoklad se vzhledem k časté spojitosti s Ministerstvem kultury a slovy jako „národní bohatství“ nebo „identita“ ve zkoumaných člancích potvrdil. Tato skutečnost souvisí i s reprezentační rolí NG jako "národní" instituce, která jí byla dle vyznění výstupů často prisuzována. Tématiku „národního dědictví“ bylo možné pozorovat také u způsobu, jakým média referovala o církevních restitucích. Obavy z možné ztráty některých děl z budov galerie způsobilo,

že média neúmyslně připomínala jeden z úkolů NG, kterým je uchovávání kulturních hodnot.

Z analýzy vyplynulo (ze způsobu, jakým bylo toto téma probíráno), že NG zaujímá mimořádně důležité postavení v mysli národa. Tak ji prezentují i média, která tím tuto pozici NG jen upevňují. Tento obraz budoval především Milan Knížák za doby svého vedení NG a podobnou rétoriku přebírala média i od dalších vedoucích pracovníků NG.

Co se prostoru týče, zůstávalo téma NG zpravidla v rubrice kulturní, tedy v trochu upozaděné části novin. Pokud se do dění kolem vedení zapojilo i Ministerstvo kultury nebo Milan Knížák, pak se komentáře objevovaly blíže k titulní straně, jelikož šlo o téma dramatictější a mediálně zajímavější.

Jak z analýzy vyplynulo, obraz vedení galerie mohou ovlivnit i zdánlivé maličkosti. Příkladem může být zrušení vstupu zdarma ve středu, které způsobilo velkou vlnu nevole a kritika postihovala právě ředitele NG a její vedení. Z mediálních příspěvků bylo také poznat, že časté změny ředitelů, spory ve vedení a tím způsobená nejasnost koncepce vyvolávaly velmi nepříznivý dojem, který NG poškozoval. Je pochopitelné, že se takový stav nepovažuje za ideální (proto ho tisk tak často komentoval) a celá instituce pak působí nekompetentně, což je dojem, kterého se následně těžko zbavuje. Několik přehmatů se pak musí napravovat dlouhodobým úsilím a znovubudováním značky.

Summary

In the analytical part of this thesis, I defined the topics that related to the National Gallery in Prague (NG) in the chosen media, what space the media devoted to the gallery and what importance they attributed to it. The analysis has shown that the issues of NG are such an important topic that significant figures from the cultural scene often expressed their opinions about it. Within the first three years a specific pattern became apparent which indicated that the journalists had tried to provide unbiased information about the management of the gallery, during the work of the directors as they refrained from more serious criticism, which usually began to appear at the end of each period.

Also important was the analysis of the analyzed press, where I approached the structure of the media and the space devoted to culture. The smallest space devoted to it was in *Hospodářské noviny*, the other newspapers had more extensive cultural coverage. Interesting is that *Právo* devoted quite a lot of space to the opinions of Milan Knížák. On the other hand, the negative texts of Jana Machalická have been published quite often in *Lidové noviny*. The LN overall took a negative stance towards Knížák, and especially in the last few years of my research preferred the personality of Jiří Fajt. I believe that this public support of his person in most media could influence the course of events when selecting a new director of the NG.

The connection of a gallery with political representation seems to be problematic because it has a crucial influence on the final form of leadership of the institution. This was particularly evident in the last year, when the media had been unable to refrain from critical criticism of the Ministry of Culture's practices. Often, the press supported both the future (Fajt) and the former director (Rösel).

The aim of this work was to analyze the media image of the NG produced by four observed media. One of the main hypotheses was the assumption that NG is considered more important due to its name featuring the word "national". This assumption, given the frequent links with the Ministry of Culture and concepts such as "national wealth" or "identity" in the articles examined, has been confirmed. This problem is also associated with the representative role of the "national" institution, which has often been expected from NG according to observed newspaper. The theme of "national heritage" could also be seen in the way the media reported on church restitutions. Concerns over the possible

loss of some of the galleries' property made the media inadvertently remind the readers that one of the NG's main goals is the preservation of cultural values.

The analysis showed (by the way the topic was covered) that NG has a very important role in the mind of the nation. So it is presented by the media which strengthen this position even further. This image has been built mainly by Milan Knížák during his management term of NG and a similar rhetoric has been adopted by the rest of the managers of NG.

As far as given space is concerned, the topic of NG was generally in the culture section, that is, in a rather restrained part of the newspaper. When either the Ministry of Culture or Milan Knížák were involved, the articles appeared closer to the title page as it was a more dramatic topic.

As the analysis has shown, the image of the gallery's management can also affect the seeming trivialities. An example may be the cancellation of a free entrance on Wednesday, which caused a great outrage, and the head of NG and its leadership were criticized as the main architects of the idea. From the media reports, it was apparent that frequent changes of directors, disputes in management and the resulting confusion of the concept had a very negative impact on the overall impression given by NG. It is understandable that such a situation is not considered ideal hence the reason why the press so often commented on it. The whole institution then seems incompetent, which is an impression that is difficult to get rid of and it will take a lot of work to rebuild the brand.

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1 Přehled ředitelů NG v letech 2010-2016	7
Obrázek 1 Vývoj tématu 1.1. v roce 2010	22
Obrázek 2 Vývoj tématu 1.1. v roce 2011	25
Obrázek 3 Vývoj tématu 1.1. v roce 2013	30
Obrázek 4 Vývoj tématu 1.2.1. v roce 2010	35
Obrázek 5 Vývoj tématu 1.2.1. v roce 2011	38
Obrázek 6 Vývoj tématu 2.1. v roce 2010	56
Obrázek 7 Vývoj tématu 2.1. v roce 2011	58
Obrázek 8 Vývoj hesla NG v letech 2010-2013	75
Obrázek 9 Vývoj hesla NG v roce 2010	77
Obrázek 10 Podíl médií na tématu NG v roce 2010	77
Obrázek 11 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2010	78
Obrázek 12 Word cloud ze sledovaných článků v roce 2010	79
Obrázek 13 Word cloud z nadpisů sledovaných článků v roce 2010	79
Obrázek 14 Vývoj hesla NG v roce 2011	80
Obrázek 15 Podíl médií na tématu NG v roce 2011	81
Obrázek 15 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2011	82
Obrázek 17 Word cloud ze sledovaných článků v roce 2011	82
Obrázek 18 Word cloud z nadpisů sledovaných článků v roce 2011	83
Obrázek 19 Vývoj hesla NG v roce 2012	84
Obrázek 20 Podíl médií na tématu NG v roce 2012	84
Obrázek 21 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2012	85
Obrázek 22 Word cloud ze sledovaných článků v roce 2012	86
Obrázek 23 Word cloud z nadpisů sledovaných článků v roce 2012	87
Obrázek 24 Vývoj hesla NG v roce 2013	88
Obrázek 25 Podíl médií na tématu NG v roce 2013	88
Obrázek 26 Podíl témat týkajících se vedení NG v roce 2013	89
Obrázek 27 Word cloud ze sledovaných článků v roce 2013	90
Obrázek 28 Word cloud z nadpisů sledovaných článků v roce 2013	90

Použitá literatura

BURTON, Graeme. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-85947-67-6.

HOROVÁ, Anděla, ed. *Nová encyklopedie českého výtvarného umění*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-20005226.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Média a společnost*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7.

KNÍŽÁK, Milan. *25 let v pichlavém sametu*. Praha: Ve spolupráci s VR Ateliérem vydal Richard Rychter, 2015. ISBN 978-80-905967-2-6.

KOTALÍK, Jiří. *Národní galerie v Praze I.: Sbíрка starého evropského umění*. Praha: Odeon, 1984.

THORNTONOVÁ, Sarah. *Sedm dní ve světě umění*. Zlín, 2016. ISBN 978-80-7473-431-1.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

VLNAS, Vít. *Obrazárna v Čechách 1796–1918: katalog výstavy, uspořádané Národní galerií v Praze u příležitosti dvousetého výročí založení Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění v Čechách*. Praha: Gallery, 1996. ISBN 80-7035-106-3.

Zákony:

Zákon č. 122/2000 Sb. Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 148/1949 Sb. Zákon o Národní galerii v Praze

Články:

AČ. *Na ředitele NG doporučila komise jediného kandidáta.* Právo. 06.05.2011, str. 2.

BARTONÍČEK, Radek. *Jak jsem v Praze potkal Jožu Uprku.* Mladá fronta DNES. 24.09.2011, str. 3.

BENDOVÁ, Jana. *Génius před Ústavním soudem.* Mladá fronta DNES. 02.05.2013, str. 10.

BERNÁ, Veronika. *Církve žádají po galerii obrazy.* Lidové noviny. 11.10.2013, str. 5.

Co všechno musí ještě zvládnout vláda v demisi. Hospodářské noviny. 06.12.2013, str. 24.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Čtyři nápadníci.* Hospodářské noviny. 15.04.2011, str. 12.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Dobře to tu znám.* Hospodářské noviny. 31.01.2013, str. 11.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Joža Uprka.* Hospodářské noviny. 27.09.2011, str. 11.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Před 10 lety umělci Knížáka vítali, teď se ho rádi zbaví.* Hospodářské noviny. 13.01.2010, str. 2.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Před 10 lety umělci Knížáka vítali, teď se ho rádi zbaví.* Hospodářské noviny. 13.1.2010, str.1.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Rembrandt Co.* Hospodářské noviny. 11.01.2012, str. 9.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Röselova předsevzetí.* Hospodářské noviny. 08.06.2011, str. 13.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Ředitel odchází.* Hospodářské noviny. 31.08.2011, str. 11.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Ředitel odchází.* Hospodářské noviny. 31.08.2011, str. 11.

ČECHLOVSKÁ, Magdalena. *Výtvarné umění se dostalo do podřadné kategorie.* Hospodářské noviny. 29.05.2012, str. 14.

ČTK, JMC. *Osm uchazečů o Národní galerii.* Lidové noviny. 2. 4. 2010, str. 10.

ČTK, KUL. *Dle předpokladů: Fajt bude šéfem NG.* Lidové noviny. 14.08.2013, str. 7.

ČTK, KUL. *Národní galerie stále nemá vizi.* Lidové noviny. 03.11.2012, str. 9.

ČTK. *Besser pošle Langa.* Právo. 07.12.2010, str. 16.

ČTK. *Besser zrušil výběr šéfa NG, Knížák už se nepřihlásí.* Lidové noviny. 13. 8. 2010, str. 9.

- ČTK. *Část Slovanské epopeje přístupna*. Právo. 12.04.2011, str. 13.
- ČTK. *Černý urazil Knížáka, teď zaplatí sto tisíc*. Mladá fronta DNES. 27.02.2013, str. 2.
- ČTK. *Český pavilón v Itálii*. Právo. 18.05.2011, str. 9.
- ČTK. *Diag Human u soudu neuspěl, díla se mohou vrátit do Česka*. Mladá fronta DNES. 19.11.2011, str. 2.
- ČTK. *Do Národní galerie se zájemci nehrnou*. Právo. 11.10.2012, str. 17.
- ČTK. *Fajt do NG až 1. července*. Právo. 13.12.2013, str. 5.
- ČTK. *Finalista Ceny 333 si stěžuje*. Právo. 27.12.2011, str. 15.
- ČTK. *Kandidát na šéfa NG podal žalobu na Milana Knížáka*. Hospodářské noviny. 29.6.2010, str. 10.
- ČTK. *Knížák se musí omluvit historikovi*. Právo. 16.10.2012, str. 16.
- ČTK. *Knížák se nemusí omlouvat Fajtovi*. Mladá fronta DNES. 26.01.2011, str. 6.
- ČTK. *Konkurzy v NG*. Právo. 06.09.2012, str. 17.
- ČTK. *Krátce*. Právo. 1.2.2010, str. 12.
- ČTK. *Kupka má úspěch, přesto končí*. Lidové noviny. 18.02.2013, str. 9.
- ČTK. *Ministr vyhlásil konkurz na ředitele Národní galerie*. Hospodářské noviny. 15.02.2011, str. 10.
- ČTK. *Národní galerie dál šachuje se stálými expozicemi*. Lidové noviny. 31.01.2013, str. 9.
- ČTK. *Národní galerie dočasně uzavře palác Kinských*. Mladá fronta DNES. 31.01.2013, str. 3.
- ČTK. *Národní galerie se otevře starým mistrům*. Hospodářské noviny. 03.01.2012, str. 10.
- ČTK. *Národní galerie vydá obrazy Mistra vyšebrodského oltáře*. Právo. 05.12.2013, str. 5.
- ČTK. *Národní galerie zatím neposílá gotiku na Hrad*. Lidové noviny. 06.03.2013, str. 9.
- ČTK. *NG nechala i přes hrozbu Diag Human obrazy v Belgii*. Právo. 26.09.2011, str. 3.
- ČTK. *NG povede do nástupu Fajta Vlnas*. Právo. 21.08.2013, str. 12.
- ČTK. *NG zatím o vydání církvím nerozhodla*. Právo. 07.11.2013, str. 3.

- ČTK. *NG zrušila konkurzy*. Právo. 08.11.2012, str. 9.
- ČTK. *NOVOU KOMISI ODBORNÍKŮ*. Právo. 16.11.2013, str. 8.
- ČTK. *Nový šéf NG? Odborníci mají obavy*. Právo. 04.06.2013, str. 14.
- ČTK. *O Knížákovi bude jasno v květnu*. Lidové noviny. 26. 2. 2010, str. 9.
- ČTK. *Ředitelem Národní galerie bude Jiří Fajt*. Mladá fronta DNES. 14.08.2013, str. 9.
- ČTK. *Skončil průzkum Škrétových obrazů*. Lidové noviny. 02.04.2011, str. 5.
- ČTK. *Slovanská epopej bude ve Veletržním paláci další dva roky*. Právo. 14.12.2013, str. 11.
- ČTK. *Stále se neví, kdo pojedě na Benátské bienále*. Hospodářské noviny. 07.12.2010, str. 15.
- ČTK. *Vytvořena komise k NG*. Právo. 26.8.2010, str. 5.
- ČTK. *Vyvezený Picasso bude dnes k vidění*. Lidové noviny. 11.06.2011, str. 9.
- ČTK. *Znalci: Odložte výběr šéfa Národní galerie*. Mladá fronta DNES. 27.06.2013, str. 5.
- DAK. *Balvín má na mušce i Fajta*. Hospodářské noviny. 02.08.2013, str. 9.
- DAVID, Jiří. *Podivná Balvínova komise na druhou*. Lidové noviny. 28.11.2013, str. 13.
- DOPISY REDAKCI. Národní galerie hospodaří řádně*. Lidové noviny. 13.12.2013, str. 11.
- DRTILOVÁ, Zuzana. *Koho budou volit? Osobnosti z Prahy odmítají levicové sliby*. Mladá fronta Dnes. 19.5.2010, str. 4
- DRTILOVÁ, Zuzana. *Majitel odebral Národní galerii obrazy. Na protest*. Mladá fronta DNES. 19.12.2011, str. 11.
- DRTILOVÁ, Zuzana. *O křeslo šéfa Národní galerie se utká i bývalý poradce Béma*. Mladá fronta DNES. 14.04.2011, str. 10.
- DRTILOVÁ, Zuzana. *Popřát Knížákovi přišel i prezident Václav Klaus*. Mladá fronta DNES. 20.4.2010, str. 7.
- DRTILOVÁ, Zuzana. *Popřát Knížákovi přišel i prezident Václav Klaus*. Mladá fronta DNES. 20.4.2010, str. 7.
- DRTILOVÁ, Zuzana. *Úkol šéfa Národní galerie? Vybrat si správné odborníky*. Mladá fronta DNES. 20.06.2011, str. 8.

DRTILOVÁ, Zuzana. *Uspěl navzdory Knížákovi, možná ho čeká i Chalupeckého cena.* Mladá fronta DNES. 05.08.2011, str. 8.

FAR. *Zaujalo mě...* Právo. 08.06.2011, str. 9.

FARNÁ, Kateřina. *Nový šéf NG by měl mít jasnější vizi.* Právo. 19.04.2013, str. 3.

FARNÁ, Kateřina. *Sochy od Veletržního paláce se stěhují, Knížák se vzpouzí.* Právo. 23.08.2012, str. 2.

FISCHER, Petr. *Konec výtvarné agonie?* Hospodářské noviny. 18.04.2013, str. 10.

FISCHER, Petr. *Pohřeb výstavní kultury. Režie: Milan Knížák.* Hospodářské noviny. 10.11.2010, str. 11.

FISCHER, Petr. *Třešnička v každém patře kulturního dortu.* Hospodářské noviny. 13.06.2013, str. 9.

GAG, JP. *Advokát Kalvoda – největší český expert na dějiny umění.* Mladá fronta DNES. 11.10.2011, str. 1.

HARTMAN, Ivan. *Palácový převrat.* Hospodářské noviny. 26.06.2013, str. 9.

HNÁTEK, Václav. *Ministr Balvín chystá velké změny. Už je však nestihne.* Mladá fronta DNES. 21.10.2013, str. 10.

HNÁTEK, Václav. *Nečekejte revolucionáře.* Mladá fronta DNES. 29.04.2013, str. 9.

HNÁTEK, Václav. *Nečekejte revolucionáře.* Mladá fronta DNES. 29.04.2013, str. 9.

HNÁTEK, Václav. *Ředitelé na odstřel. Nejdřív Národní divadlo, teď galerie.* Mladá fronta DNES. 18.04.2013, str. 2.

HNÁTEK, Václav. *Sochař vs. Národní galerie. Spor, nebo nedorozumění?* Mladá fronta DNES. 31.08.2012, str. 10.

HNÁTEK, Václav. *Veletržní palác balí Knížákovy sochy. Kdo je vystřídá?* Mladá fronta DNES. 21.08.2012, str. 5.

HRDINOVÁ, Radmila. *Balvínova čistka vyvolala vzpouru v Národním divadle.* Právo. 02.08.2013, str. 1.

CHUCHMA, Josef. *Genialita Applu. Knížák se loučil.* Mladá fronta DNES. 03.09.2011, str. 10.

CHUCHMA, Josef. *Ministerstvo kultury nyní maluje.* Mladá fronta DNES. 13.10.2012, str. 12.

CHUCHMA, Josef. *Plat pana profesora a jiné peníze.* Mladá fronta Dnes. 2.10.2010, str. 10.

- CHUCHMA, Josef. *Proč je Národní galerie nemocná?* Mladá fronta DNES. 19.04.2013, str. 14.
- iDNES.cz. *Kubismus v centru končí.* Mladá fronta DNES. 16.08.2012, str. 1.
- JANIŠ, Petr. *Praha požádala soud, ať nařídí vydat epopěj.* Právo. 25.09.2010, str. 15.
- JANIŠ, Petr. *Stěhování epopěje má pokračovat.* Právo. 20.07.2011, str. 11.
- JAS, ČTK. *Knížák žaluje Černého a ČT.* Právo. 16.09.2011, str. 7.
- JAS, VRK. *Diag Human: stát neví, s kým se soudí.* Lidové noviny. 02.06.2011, str. 3.
- JMC, JPS. *Komise odborníků, nebo.* Lidové noviny. 19.11.2013, str. 9.
- JMC, VAL. *Knížák: Svůj odchod vidím na konec roku 2011.* Lidové noviny. 13.1.2010, str. 2.
- JMC. *Balvín opět změnil datum nástupu šéfa Národní galerie.* Lidové noviny. 13.12.2013, str. 4.
- JPS, ČTK. *Pan ministr vniká do tématu.* Lidové noviny. 5. 8. 2010, str. 8.
- JUNGWIRTHOVÁ, Petra. *Fórum čtenářů.* Mladá fronta DNES. 20.04.2011, str. 9.
- KČ. *Balvín ředitele Národní galerie neodvolal.* Právo. 03.08.2013, str. 5.
- KČ. *Fajt chce Národní galerii otevřít světu.* Právo. 07.08.2013, str. 5.
- KČ. *Knížák napsal dopis ministryni kultury.* Právo. 03.05.2012, str. 12.
- KČ. *Komise na ředitele NG zůstane asi utajena.* Právo. 12.03.2011, str. 9.
- KČ. *Koncepce NG bude zřejmě oponována.* Právo. 14.07.2012, str. 18.
- KČ. *Rekordní návštěva na Kupkovi.* Právo. 08.03.2013, str. 9.
- KČ. *Výtvarník Jiří David podpořil u ministra Jiřího Fajta.* Právo. 12.07.2013, str. 8.
- KERLES, Marek. *Cenný vyšebrodský oltář chce řád zpět.* Lidové noviny. 04.08.2012, str. 4.
- KERLES, Marek. *ČR má naději na návrat obrazů.* Lidové noviny. 03.06.2011, str. 4.
- KLR. *Epopěj na dva kusy: pět děl v Praze, zbytek v Krumlově.* Mladá fronta DNES. 29.01.2011, str. 2.
- KLR. *Chce být Knížák znovu šéfem Národní galerie?* Mladá fronta DNES. 9.4.2010, str. 09.

KLAR. *Komise galerií poprvé zasedla, ministr kultury ji bere vážně.* Mladá fronta Dnes. 23.9.2010, str. 7

KLAR. *Komise hledala šéfa Národní galerie, výsledek zatím tají.* Mladá fronta DNES. 15.4.2010, str. 6.

KLUSÁK, Pavel. *Bacha, jde Rösel!* Lidové noviny. 17.01.2013, str. 11.

KNÍŽÁK, Milan. *Česká společnost miluje neschopnost.* Právo. 18.06.2012, str. 6.

KNÍŽÁK, Milan. *Embargo na informace v Národní galerii.* Právo. 25.01.2013. str. 14.

KNÍŽÁK, Milan. *Jak jsem si vysloužil nenávisť paní Mládkové.* Lidové noviny. 01.02.2012, str. 11.

KNÍŽÁK, Milan. *Studentský časopis jako žumpa.* Právo. 21.12.2012, str. 6.

KNÍŽÁK, Milan. *Z redakční pošty.* Právo. 09.07.2013, str. 6.

KNÍŽÁK, Milan. *Z redakční pošty.* Právo. 09.07.2013, str. 6.

KNÍŽÁK, Milan. *Zavilý romantik české politiky.* Hospodářské noviny. 18.06.2011, str. 7.

KNÍŽÁK, Milan. *Žádám o doplatek.* Právo. 04.10.2011, str. 14.

KNÍŽÁK, Milan. *Žaludek porazil ducha.* Právo. 27.09.2012, str. 6.

KONRÁD, Daniel, HARTMAN, Ivan. *Sponzory si vezmu na triko sám.* Hospodářské noviny. 08.07.2013, str. 5.

KONRÁD, Daniel. *Jiří Fajt meze nerozorá.* Hospodářské noviny. 23.08.2013, str. 11.

KOPÁČ, Radim. *Konečně! Cesta k Amorfě je výstava evropských rozměrů.* Mladá fronta DNES. 07.12.2012, str. 10.

KOUKAL, Josef. *Černý se musí omluvit Knížákovi znovu a lépe.* Právo. 29.02.2012, str. 5.

KOVÁČ, Peter. *Bylo jmenování Vladimíra Rösela dobrou volbou?* Právo. 24.05.2012, str. 9.

KOVÁČ, Peter. *Cisterciáci chtějí obrazy Vyšebrodského mistra.* Právo. 11.10.2013, str. 3.

KOVÁČ, Peter. *Cisterciáci chtějí obrazy Vyšebrodského mistra.* Právo. 11.10.2013, str. 3.

KOVÁČ, Peter. *Čekají galerie nové restituční uměleckých děl?* Právo. 23.07.2012, str. 3.

- KOVÁČ, Peter. *Dočkáme se příště v Národní galerii malujících herců?* Právo. 11.10.2011, str. 17.
- KOVÁČ, Peter. *Fajt: Praha mě překvapuje, v Německu je jiná kultura.* Právo. 03.08.2013, str. 5.
- KOVÁČ, Peter. *Chybí politická zodpovědnost vůči kultuře.* Právo. 17.08.2013, str. 18.
- KOVÁČ, Peter. *Jiří Fajt to bude mít těžké, nikdo mu nezavídí.* Právo. 09.07.2013, str. 9.
- KOVÁČ, Peter. *Knížák údajně zkresloval rozpočet Národní galerie.* Právo. 01.10.2011, str. 11.
- KOVÁČ, Peter. *Knížák v Národní galerii definitivně končí.* Právo. 01.09.2011, str. 14.
- KOVÁČ, Peter. *Muzeum českého kubismu končí.* Právo. 16.08.2012, str. 9.
- KOVÁČ, Peter. *Národní galerie chce vykoupit vrácená díla.* Právo. 04.10.2013, str. 2.
- KOVÁČ, Peter. *Národní galerie na cestě k provincialismu.* Právo. 31.01.2013, str. 9.
- KOVÁČ, Peter. *Národní galerie na cestě k provincialismu.* Právo. 31.01.2013, str. 9.
- KOVÁČ, Peter. *Národní galerie na cestě k provincialismu.* Právo. 31.01.2013, str. 9.
- KOVÁČ, Peter. *Národní galerii povede ekonom Rösel.* Právo. 17.05.2011, str. 3.
- KOVÁČ, Peter. *Nejvýznamnější restitucí je Zelená hora.* Právo. 05.10.2013, str. 4.
- KOVÁČ, Peter. *Nevím, že by někdo zpochybňoval mé odborné předpoklady.* Právo. 10.07.2013, str. 4.
- KOVÁČ, Peter. *NG nechybí jen 35 miliónů.* Právo. 31.05.2012, str. 9.
- KOVÁČ, Peter. *Rembrandt mezi svými současníky.* Právo. 09.02.2012, str. 8.
- KOVÁČ, Peter. *Rösel nastoupil do čela Národní galerie.* Právo. 02.06.2011, str. 9.
- KOVÁČ, Peter. *Senzační Kupkova výstava v Praze.* Právo. 30.11.2012, str. 4.
- KOVÁČ, Peter. *Státním galeriím hrozí mezinárodní izolace.* Právo. 08.10.2011, str. 19.
- KOVÁČ, Peter. SVOBODA, Jakub. *Obrazy zabavené v Rakousku se vrátily.* Právo. 24.11.2011, str. 8.
- KOVÁČ, Peter. *Třeštík porušil zákon a měl by nést důsledky.* Právo. 04.02.2011, str. 3.
- KOVÁČ, Peter. *Uprkům impresionismus ve službách folklóru.* Právo. 22.09.2011, str. 13.

- KOVÁČ, Peter. *V červnu se rozhodne o řediteli Národní galerie*. Právo. 17.05.2013, str. 12.
- KOVÁČ, Peter. *Vedení Národní galerie chystá zločin na českou gotiku*. Právo. 27.07.2012, str. 4.
- KOVÁČ, PETR. *Jsem ekonom, ale mám vztah k umění*. Právo. 17.05.2011, str. 3.
- KOVÁČ, Petr. *O americké renesanci*. Právo. 17.05.2011, str. 12.
- KOZELKA, Petr. JANIŠ, Petr. *Krumlovští vyrazili na Prahu: Chceme epopej*. Právo. 29.10.2011, str. 7.
- KUBÁLKOVÁ, Pavla, ŠENKÝŘ, Miloš. *Muchova rodina žene Prahu k soudu*. Lidové noviny. 8.6.2010, str. 04.
- KUBÍČKOVÁ, Klára. *Epopej na kusy: pět obrazů míří do Prahy, zbytek zůstává*. Mladá fronta DNES. 08.02.2011, str. 1.
- KUBÍČKOVÁ, Klára. *Konkurz na Knížákova nástupce skončil. Přihlásilo se osm lidí*. Mladá fronta DNES. 1.4.2010, str. 5.
- KUBÍČKOVÁ, Klára. *Překvapení: Mucha do toho, kde bude Epopej, nemá co mluvit*. Mladá fronta Dnes. 15.6.2010, str. 10.
- KUBÍČKOVÁ, Klára. *To nejlepší nakonec, nový šéf Národní galerie*. Mladá fronta DNES. 08.07.2013, str. 10.
- KUL, ČTK. *Hanáková odvolala ředitele Národní galerie Rösela*. Lidové noviny. 18.04.2013, str. 11.
- KUL, ČTK. *Hanáková odvolala ředitele Národní galerie Rösela*. Lidové noviny. 18.04.2013, str. 11.
- KUL. *Diag Human vyděsil Národní galerii*. Lidové noviny. 05.10.2011, str. 9.
- KUL. *Komise chce místo Knížáka Jiřího Fajta, ale je to tajné*. Lidové noviny. 16. 4. 2010, str. 10.
- KUL. *Národní galerie vybírá šéfy sbírek*. Mladá fronta DNES. 10.10.2012, str. 10.
- KUL. *Vladimír Rösel v Národní galerii skončil*. Právo. 18.04.2013, str. 4.
- KUL. *Zahraničí píše o české účasti v Benátkách*. Lidové noviny. 14.01.2011, str. 8.
- KYZOUOVÁ, Ivana. *Barbaři před branami? Počínání Národní galerie budí úžas*. Právo. 24.08.2012, str. 6.
- KYZOUOVÁ, Ivana. *Národní galerie neobjasňuje důvody*. Právo. 29.08.2012, str. 14.

- LINDAUROVÁ, Lenka. *Nejde o výsledek, ale o proces*. Hospodářské noviny. 05.04.2013, str. 14.
- LUŇÁKOVÁ, Zuzana. *S Klausem chodíme na pivo do „čtyřek“*. Tam nás nikdo nevidí. Hospodářské noviny. 19.02.2010, str. 25.
- MAG, ČTK. *Konkurz na ředitele NG usnul*. Hospodářské noviny. 24.03.2011, str. 13.
- MACHALICKÁ, Jana, KOLÁŘ, Petr. *K přesluhujícím patří i Knížák*. Lidové noviny. 5.3.2009. str. 3.
- MACHALICKÁ, Jana. *(Ne)řízená střela*. Lidové noviny. 01.08.2013, str. 8.
- MACHALICKÁ, Jana. *Alenčin hlavní chod*. Lidové noviny. 08.07.2013, str. 8.
- MACHALICKÁ, Jana. *Bollywoodský konec*. Lidové noviny. 19.11.2013, str. 10.
- MACHALICKÁ, Jana. *Byl jsem osm hodin ředitelem Národního*. Lidové noviny. 02.08.2013, str. 2.
- MACHALICKÁ, Jana. *Fajt jde k audienci. Čeká ho padák?* Lidové noviny. 12.12.2013, str. 5.
- MACHALICKÁ, Jana. *Knížák v NG na věčné časy?* Lidové noviny. 4.6.2010, str. 9.
- MACHALICKÁ, Jana. *Komise pro kočku*. Lidové noviny. 05.06.2013, str. 11.
- MACHALICKÁ, Jana. *Ministrovy rekordy*. Lidové noviny. 13.12.2013, str. 10.
- MACHALICKÁ, Jana. *Otevření další fronty*. Lidové noviny. 18.04.2013, str. 12.
- MACHALICKÁ, Jana. *Pozvolné odcházení Milana Knížáka*. Lidové noviny. 15.1.2010, str. 12.
- MACHALICKÁ, Jana. *Pozvolné odcházení Milana Knížáka*. Lidové noviny. 15.1.2010, str. 12.
- MGD. *V Národní galerii začala sezona Karla Škréty*. Hospodářské noviny. 8.4.2010. str. 13.
- MITROFANOV, Alexandr. *Ministryně ptydepe*. Právo. 19.04.2013, str. 6.
- MIV, TRJ. *Znojemský soud nařídil vydat Muchu Praze*. Právo. 1.10.2010, str. 5.
- MLÁDKOVÁ, Meda. *Galerii má vést Fajt*. Mladá fronta DNES. 26.04.2013, str. 11.
- NED. *Dohadovali koupi obrazu pro Klause*. Mladá fronta DNES. 10.06.2011, str. 1.
- NĚMEČEK, Tomáš. *A ze všeho nejhorší jsou trpaslíci*. Lidové noviny. 18.10.2012, str. 19.

- NĚMEČEK, Tomáš. *Sedící žena, nevědoucí muž*. Lidové noviny. 07.05.2012, str. 17.
- NG: *Hrozilo nevratné poškození sbírkových předmětů*. Právo. 28.08.2012, str. 13.
- NOVINKY.CZ, ČTK. *Hanáková jmenovala do čela Národní galerie Fajta*. Právo. 08.07.2013, str. 9.
- Otevřený dopis*, Hospodářské noviny. 1.6.2010, str. 14.
- PEŇÁS, Jiří. *Knížák končí v galerii, blíží se jeho vysvobození*. Lidové noviny. 13.01.2010. str. 1.
- PEŇÁS, Jiří. *Rudolfinum se bojí „anšlusu“*. Lidové noviny. 09.10.2012, str. 9.
- PEŇÁS, Jiří. *V Národní galerii stojí totem*. Lidové noviny. 06.09.2011, str. 11.
- PETRÁČEK, Zbyněk. *Rösel s Albertinou*. Lidové noviny. 08.06.2011, str. 10.
- Pódium*. Hospodářské noviny. 16.08.2012, str. 10.
- POSPISZYL, Tomáš. *Dlouhá cesta do Benátek*. Lidové noviny. 12.11.2010, str. 10.
- POSPISZYL, Tomáš. *Galerii povede technolog řízení*. Lidové noviny. 08.06.2011, str. 9.
- POSPISZYL, Tomáš. *Knížák v NG: Po mně potopa*. Lidové noviny. 30.09.2011, str. 8.
- POSPISZYL, Tomáš. *Národní galerie a bobřík mlčenlivosti*. Lidové noviny. 07.05.2011, str. 9.
- POSPISZYL, Tomáš. *Nejsem dědic Medy Mládkové*. Lidové noviny. 24.02.2012, str. 10.
- POSPISZYL, Tomáš. *Nejsem pro galerii neznámý*. Lidové noviny. 17.05.2011, str. 2.
- POSPISZYL, Tomáš. *Noví ředitelé před starými problémy*. Lidové noviny. 28.12.2012, str. 6.
- POSPISZYL, Tomáš. *Pravidla slev v Národní galerii*. Lidové noviny. 05.03.2012, str. 9.
- POSPISZYL, Tomáš. *První velká výstava po Knížákově*. Lidové noviny. 11.01.2012, str. 9.
- POSPISZYL, Tomáš. *Sliby chyby Národní galerie*. Lidové noviny. 17.08.2012, str. 6.
- POSPISZYL, Tomáš. *Umění trampské avantgardy*. Lidové noviny. 17.09.2011, str. 29.
- POSPISZYL, Tomáš. *Významy snu noci předvánoční*. Lidové noviny. 09.12.2011, str. 8.
- Protest v Praze, balení v Krumlově*. Mladá fronta DNES. 04.11.2011, str. 2.

Protest za Epopej končí nezdarem. Dílo se odváží. Mladá fronta DNES. 04.11.2011, str. 2.

První by měla být na řadě Národní galerie. Lidové noviny. 20.7.2010, str. 9.

RAISKUBOVÁ, Hana s přispěním Lukáše Valáška. *Šance pro Epopej: zámek v Krumlově budou opravovat.* Mladá fronta DNES. 10.03.2012, str. 1.

RAISKUBOVÁ, Hana, ŠVEC, Pavel. *Epopej k nám, ne do Japonska, vzkazuje starosta Krumlova.* Mladá fronta DNES. 06.02.2013, str. 2.

RAISKUBOVÁ, Hana, ŠVEC, Pavel. *Epopej k nám, ne do Japonska, vzkazuje starosta Krumlova.* Mladá fronta DNES. 06.02.2013, str. 2.

SAVICKÝ, Nikolaj. *Dilema NG: Co dál s Cenou 333?* Lidové noviny. 10.01.2012, str. 9.

SAVICKÝ, Nikolaj. *Dilema NG: Co dál s Cenou 333?* Lidové noviny. 10.01.2012, str. 9.

SKALA, Adam. *Výstava ukáže Kupkovy obrazy, které proměnily svět umění.* Mladá fronta DNES. 03.12.2012, str. 4.

SMOLA, Vojtěch. *Epopej: stěhování už v létě.* Mladá fronta Dnes. 21.4.2010, str. 1.

SMOLA, Vojtěch. *Smotaná Muchova Epopej: Rozbalíme ji líp, tvrdí v Praze.* Mladá fronta DNES. 28.01.2011, str. 1.

SPA, OGO. *Úprk před Knížákovou drahotou.* Lidové noviny. 05.05.2011, str. 4.

Stěhování Slovanské epopeje zarazila radnice. Právo. 27.07.2010, str. 4.

SVJ, KČ, TR. *Diag Human dal ve Vídni zabavit tři česká umělecká díla.* Právo. 25.05.2011, str. 1.

SVOBODOVÁ, Michaela. *Nechtěná odchází.* Mladá fronta DNES. 13.06.2013, str. 4.

SVOBODOVÁ, Michaela. *Střelnice v Národním.* Mladá fronta DNES. 02.08.2013, str. 1.

SVOBODOVÁ, Michaela. *Střelnice v Národním.* Mladá fronta DNES. 02.08.2013, str. 1.

SVOBODOVÁ, Michaela. *Zbaví se Jiří Balvín i šéfa pražské Národní galerie?* Mladá fronta DNES, 02.08.2013, str. 3.

SZY. *Hledá se ředitel moderní sbírky Národní galerie.* Lidové noviny. 24.08.2012, str. 7.

ŠENK, Filip. *Jak dlouho může trvat otevření šesti obálek?* Lidové noviny. 16.10.2012, str. 12.

- ŠENK, Filip. *Lang se dočkal Ceny Chalupeckého*. Lidové noviny. 18. 11. 2013, str. 24.
- ŠENK, Filip. *Národní galerie se vrací do světa*. Lidové noviny. 30.11.2012, str. 8.
- ŠENK, Filip. *Symptomy a příčiny stavu NG*. Lidové noviny. 19.04.2013, str. 8.
- ŠENK, Filip. *Ve Vídni Klimta, v Praze Kupku*. Lidové noviny. 08.03.2013, str. 8.
- ŠENKÝŘ, Miloš, KŘIVKA, Vladimír. *Národní galerie se bojí, že přijde o obrazy*. Lidové noviny. 17.07.2012, str. 1.
- ŠÍR, Vladan. *Národní galerie po Knížákově*. Mladá fronta DNES. 18.04.2011. str. 11.
- ŠVEC, Pavel. *Knížákovy obří sochy vábí Ostrava*. Mladá fronta DNES. 11.04.2012, str. 2.
- ŠVEC, Pavel. *Muchovi Praslované budou čelit dechu svých obdivovatelů*. Mladá fronta DNES. 20.03.2012, str. 3.
- TRJ, ČTK. *Praha Muchovu epopej do Japonska nepůjčí*. Právo. 21.4.2010, str. 1
- TRJ. *Začíná výstava Slovanské epopeje*. Právo. 09.05.2012, str. 3.
- TŘEŠNÍČKA, Jen, *Dva Rembrandti úplně stačí*. Mladá fronta DNES. 09.02.2012, str. 5.
- VAH, ČTK. *Podzim přinese galerijní škatulata*. Mladá fronta DNES. 05.09.2012, str. 8.
- VAH. *Ta socha patří mně, na galerii zavolám policii, tvrdí Knížák*. Mladá fronta DNES. 22.08.2012, str. 9.
- VIK. *Nechat exponáty v Rakousku? Ztrátu by nešlo ani vyčíslit*. Mladá fronta DNES . 26.05.2011, str. 9.
- VLASTNÍ ZPRÁVA. *Česko málem přišlo o vzácného Picassa*. Právo. 03.02.2011, str. 1.
- VOKÁČ, Martin. *Diag prohrál, zabavené obrazy se vrátí do Česka*. Mladá fronta DNES. 02.07.2011, str. 2.
- Výrok dne*. Mladá fronta DNES. 10.01.2012, str. 2.
- ZR. *ČR stahuje díla kvůli obavám z exekuce*. Právo. 01.06.2011, str. 4.
- ZR. *Ministr nabízí dohodu o Slovanské epopeji*. Právo. 05.02.2011, str. 8.
- ZUD. *Kdo pojedou do Benátek? Knížák našťval komisi i umělce*. Mladá fronta Dnes. 19.11.2010, str. 10.
- ZUD. *Ředitel nasliboval četné změny, po půl roce se však nic neděje*. Mladá fronta DNES. 19.12.2011, str. 11.

Internetové zdroje:

Cena 333 pokračuje | *Umění žít s uměním* | *ArtCasopis.cz* [online], [cit. 04.04.2017].
Dostupné z: <http://www.artcasopis.cz/clanky/cena-333-pokracuje>

ČTK. Černý odmítá trest za „kriploidního ču..a“, kauzu žene k Ústavnímu soudu. *IDNES.cz* 18. 4. 2017 [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kriploidni-urazka-soud-cerny-knizak-ct-d9c-/domaci.aspx?c=A170418_104102_domaci_hro

ČTK. Národní galerie potřebuje změnu, píše umělci ministři. *TÝDEN.CZ* [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/vytvarne-umeni/narodni-galerie-potrebuje-zmenu-pisi-umelci-ministrovi_54725.html

doc. Dr. et Ing. Jiří Fajt, Ph.D. In: *Národní galerie v Praze*. [online]. [cit. 2017-04-10].
Dostupné z: <http://www.ngprague.cz/detail-kontaktu/doc-dr-jiri-fajt/>

Dominik Lang, *Artlist* [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/dominik-lang-1403/>

Economia: O společnosti [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/o-spolecnosti/#historie>

HAN, ČTK. Exšéf galerie nelegálně vyvezl obraz Picassa. Soud ho uznal vinným, ale nepotrestal. *Hospodářské noviny*. 3.5.2010. [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-55690100-exsef-galerie-nelegalne-vyvezl-obraz-picassa-soud-ho-uznal-vinnym-ale-nepotrestal>

Helena Musilová, *Artlist* [online]. [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/teoretici/helena-musilova-108385/>

HOLECOVÁ, Simona. O Andělech, sehnutém hřbetu za pěkný plat a proč Češi umělce nenávidí. *Neovlivní.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://neovlivni.cz/ze-jsou-umelci-paraziti-to-zname-od-bolseviku-ze-rika-jana-machalicka-rytirka-umeni/>

Kurátorská fraška v Národní galerii - *Artalk.cz* [online]. [cit. 04.04.2017]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2012/01/02/kuratorska-fraska-v-narodni-galerii/>

Mgr. Alena Hanáková. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/mgr--alena-hanakova-90683/>

Mgr. Daniel Herman. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-04-03]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/daniel-herman-115402/>

Mgr. Jiří Balvín. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2013-cr/jiri-rusnok/mgr--jiri-balvin-108646/>

Milan Knížák (1940). *Paměť národa* [online]. [cit. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/story/knizak-milan-1940-3501>

MUDr. Jiří Besser. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2010-cr/petr-necas/mudr--jiri-besser-74208/>

NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2010* [online]. [cit. 05.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/gallery/5/1510-vz_2010_net3.pdf

NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2012* [online]. [cit. 05.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/gallery/6/2006-vzng2012_defnet.pdf

NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE. *Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2013* [online]. [cit. 06.04.2017]. Dostupné z: http://www.ngprague.cz/userfiles/filemanager/files/vzng2013_defnetn.pdf

Periodický tisk. *ABC ČR Kancelář ověřování nákladu tisku* [online]. [cit. 05.05.2017]. Dostupné z: <http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk-1/?filterYear=2010&filterMonth=1>

POSPISZYL, Tomáš. O umění se bude starat odborník na letectví. In: *Lidovky.cz* [online]. 2011 [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/o-umeni-se-bude-starat-odbornik-na-letectvi-f2n-/kultura.aspx?c=A110517_120258_In_kultura_wok

Prof. Václav Riedlbauch. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/jan-fischer/vaclav-riedlbauch-75047/>

TZ: Pověření Víta Vlnase řízením NG. In: *Artalk.cz* [online] 19. 4. 2013. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2013/04/19/tz-povereni-vita-vlnase-rizenim-ng/>

Vladimír Rösel: Strukturovaný profesní životopis s údaji o dosavadních zaměstnáních a praxích. In: *Art talk* [online]. 2011 [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <https://artalkweb.files.wordpress.com/2011/06/rosel2011-zivotopis.pdf>

Výběrové řízení na post generálního ředitele Národní galerie je uzavřeno. In: *Culture net.cz* [online]. [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.culturenet.cz/aktuality/vyberove-rizeni-na-post-generalniho-reditele-narodni-galerie-je-uzavreno/n:8029/>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Kódovací kniha (text)

Příloha č. 2: Ředitelé Národní galerie v Praze (text)

Příloha č. 3: Ministři kultury ve sledovaném období (tabulka a text)

Přílohy

Příloha č. 1: Kódovací kniha

Analytické proměnné:

- **Vedení NG jako hlavní téma**
 1. Ano
 2. Ne – pokud odpovím ne, dále nepokračuji, nadále kóduji pouze ty příspěvky, které mají NG a její vedení jako hlavní téma
- **Autor příspěvku**
- **Název příspěvku**
- **Titul**
 1. Mladá fronta DNES
 2. Lidové noviny
 3. Hospodářské noviny
 4. Právo
- **Datum vydání příspěvku**
- **Umístění příspěvku (strana)**
- **Rubrika příspěvku**
- **Rozsah příspěvku (počet znaků včetně mezer)**
- **Hlavní téma příspěvku**
 1. VEDENÍ
 - 1.1. Konkurz na nového ředitele
 - 1.2. Ředitel ústředním tématem článku
 - 1.2.1. Knížák
 - 1.2.2. Rösel
 - 1.2.3. Vlnas

- 1.2.4. Fajt
- 1.3. Spory mezi řediteli
 - 1.3.1. Knížák vs. Fajt
 - 1.3.2. Knížák vs. Rösel
- 2. GALERIE A OBSAH
 - 2.1. Slovanská Epopej
 - 2.2. Výstavy
 - 2.2.1. Škréta
 - 2.2.2. Monet Warhol
 - 2.2.3. Volný čas
 - 2.2.4. Joža Uprka
 - 2.2.5. Rembrandt & Co.
 - 2.2.6. František Kupka + Cesta k Amorfě
 - 2.3. Restituce
 - 2.4. Provoz galerie
 - 2.5. Stálé expozice a sbírka, prostory

Příloha č. 2: Ředitelé Národní galerie v Praze:

1919 – 1939 Vincenc Kramář

1939 – 1945 Josef Cibulka

1949 – 1959 Vladimír Novotný

1959 – 1960 Jiří Mašín

1960 – 1967 Jan Krofta

1967 – 1990 Jiří Kotalík

1990 – 1991 Ladislav Kesner

1991 – 1993 Lubomír Slavíček

1993 – 1994 Ladislav Daniel

1994 – 1998 Martin Zlatohlávek

1999 – 2011 Milan Knížák

2011 – 2013 Vladimír Rösel

2013 – 2014 Vít Vlnas

2014 – dosud Jiří Fajt

Příloha č. 3: Ministři kultury ve sledovaném období:

Ministři v letech 2010-2016			vláda
Václav Riedlbauch	nestraní, navržen ČSSD	8. 5. 2009 – 13. 7. 2010	Jana Fischera
Jiří Besser	nestraní za TOP 09, poté člen „STAN“	13. 7. 2010 – 16. 12. 2011	Petra Nečase
Alena Hanáková	nestraní za TOP 09	20. 12. 2011 – 10. 7. 2013	Petra Nečase
Jiří Balvín	nestraní	10. 7. 2013 – 29. 1. 2014	Jiřího Rusnoka
Daniel Herman	KDU-ČSL	od 29. 1. 2014	Bohuslava. Sobotky

Václav Riedlbauch

Narodil se 1. 4. 1947 v Dýšině u Plzně. Je absolventem Pražské konzervatoře (1973) a Akademie múzických umění (1968). Byl uměleckým šéfem opery Národního divadla v letech 1987-1989, ředitelem skupiny programu Paláce kultury 1990-1993, poté do roku 1996 řídil nakladatelství Panton. V letech 1971-2016 působil jako pedagog na katedře skladby Hudební fakulty Akademie múzických umění v Praze, 1990–2004 byl vedoucím této katedry. Od roku 2001 do roku 2009 byl generálním ředitelem České filharmonie. 8. 5. 2009 se stal ministrem kultury (nominovala ho ČSSD) v úřednické vládě Jana Fischera, byl jím do 13. 7. 2010. Od roku 2010 přednáší Arts management na Vysoké škole ekonomické v Praze. Docentem byl jmenován roku 1985, profesorem je od roku 2000. Je autorem 12 orchestrálních skladeb, varhanního koncertu, řady komorních a vokálních skladeb, skladeb pro děti a pedagogické literatury⁴⁰¹

⁴⁰¹ Prof. Václav Riedlbauch. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/jan-fischer/vaclav-riedlbauch-75047/>

Jiří Besser

MUDr. Jiří Besser se narodil 4. srpna 1957 v Berouně. V roce 1976 začal studovat obor stomatologie na Fakultě všeobecného lékařství University Karlovy v Praze, kde v roce 1981 promoval. V roce 1985 úspěšně dokončil postgraduální studium stomatologie.

V roce 1992 založil soukromou stomatologickou praxi s laboratoří, také podnikal v oblasti obchodu, realit a reklamě⁴⁰², stal se prezidentem berounského hokejového klubu. V listopadu 1994 byl poprvé zvolen starostou města Beroun a v současné době působí v této funkci již čtvrté volební období. Ministrem kultury byl od 13. července 2010 do 16. prosince 2011.⁴⁰³

Alena Hanáková

Mgr. Alena Hanáková se narodila 1. září 1958 ve Zlíně. Bakalářské a magisterské studium absolvovala na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, které ukončila v roce 1998. Ve Zlíně byla po 16 let vychovatelkou ve školní družině. V letech 1993-2002 působila jako učitelka ZŠ Vizovice. Byla starostkou Vizovic, také působila ve volených orgánech jako je např. Komise ministra kultury pro nakládání s památkovým fondem pro Zlínský kraj, v roce 2010 byla zvolena poslankyní Parlamentu ČR za Zlínský kraj. 20. prosince 2011 se stala ministryní kultury, kterou byla do 17. června 2013. Poté byla od 17. června 2013 do 10. července 2013 v demisi.⁴⁰⁴

Jiří Balvín

Mgr. Jiří Balvín se narodil 14. srpna 1953 v Praze. V letech 1977 až 1981 vystudoval obor filmové a televizní produkce na Filmové akademii múzických umění v Praze. V letech 1974 až 1990 pracoval jako produkční v hudebním vysílání Československé televize. Od roku 1989 do roku 1991 spolupracoval s britskou BBC. Mezi lety 1990–1991 se účastnil reorganizace Československé televize, kde od ledna 1991 působil jako producent tvůrčí skupiny vyrábějící hudební pořady. V letech 1992

⁴⁰² Od roku 2000 do roku 2008 spoluvlastnil s bývalým hokejovým reprezentantem Leo Gudasem rodinnou firmu AD PUK s.r.o., která provozuje stejnojmenný hotel, soustřeďuje se na incoming zahraničních sportovců a turistů do ČR a zabývá se výrobou a distribucí luxusních dárkových předmětů

⁴⁰³ MUDr. Jiří Besser. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2010-cr/petr-necas/mudr--jiri-besser-74208/>

⁴⁰⁴ Mgr. Alena Hanáková. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/mgr--alena-hanakova-90683/>

a 1997 byl ve funkci šéfproducenta producentského centra uměleckých pořadů České televize. V roce 1998 nastoupil na pozici ředitele marketingové společnosti Českého tenisového svazu. V roce 1999 byl producentem a dramaturgem při přípravě zábavných pořadů pro Českou televizi. Od roku 1990 do roku 2000 vykonával funkci ředitele programové výroby ČNTS – NOVA TV. Mezi lety 2000 a 2001 působil jako nezávislý producent. V roce 2001 byl zvolen generálním ředitelem ČT, v roce 2003 se stal generálním ředitelem hudební televize Óčko. V letech 2012–2013 působil jako manažer speciálních projektů Óčka. Od 13. srpna 2013 do 29. ledna 2014 ministr kultury v demisi. Od 10. července 2013 do 13. srpna 2013 ministr kultury.⁴⁰⁵

Daniel Herman

Mgr. Daniel Herman se narodil 28. dubna 1963 v Českých Budějovicích. Mgr. Daniel Herman se narodil 28. dubna 1963 v Českých Budějovicích. V roce 1984 začal studovat Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu UK v Litoměřicích, v létě 1989 byl vysvěcen na kněze. V letech 1996–2005 byl mluvčím České biskupské konference. V roce 2007 požádal papeže o uvolnění z duchovních závazků (laicizaci).

Od roku 2010 působil jako ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů, odkud byl v roce 2013 odvolán. Od října 2013 byl poslancem Poslanecké sněmovny PČR za KDU-ČSL, kde dříve působil jako mluvčí strany a jejího senátního klubu. V lednu 2014 se stal ministrem kultury.⁴⁰⁶

⁴⁰⁵ Mgr. Jirí Balvín. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2013-cr/jiri-rusnok/mgr--jiri-balvin-108646/>

⁴⁰⁶ Mgr. Daniel Herman. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2017-04-03]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/daniel-herman-115402/>